

Štefanova ulica 2, 1501 Ljubljana

T: 01 428 40 00

F: 01 428 47 33

E: gp.mnz@gov.si

www.gov.si

Številka: IPP 007-204/2020/53

Ljubljana, 8. 12. 2020

EVA 2020-1711-0012

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE

gp.gs@gov.si

ZADEVA: Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o mednarodni zaščiti – predlog za obravnavo – novo vladno gradivo št. 1

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/2013, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije na seji dne sprejela naslednja sklepa:

1. Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o mednarodni zaščiti (EVA 2020-1711-0012) in ga pošlje v obravnavo Državnemu zboru Republike Slovenije.

2. Vlada Republike Slovenije Državnemu zboru Republike Slovenije predlaga, da pripravi uradno prečiščeno besedilo Zakona o mednarodni zaščiti.

Številka:

V Ljubljani, dne

Dr. Božo Predalič
generalni sekretar vlade

Priloge:

- predlog sklepa vlade,
- predlog zakona.

Prejmejo:

- ministrstva in vladne službe.

2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:

/

3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

- Nataša Potočnik, v. d. generalne direktorice Direktorata za migracije.

3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:

/

4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:

- Aleš Hojs, minister za notranje zadeve,
- Nataša Potočnik, v. d. generalne direktorice Direktorata za migracije na Ministrstvu za notranje zadeve.

5. Kratak povzetek gradiva:

V Republiki Sloveniji je od leta 2015 prisotno povečevanje števila vloženih prošenj za mednarodno zaščito. Podoben trend je prisoten tudi na ravni Evropske unije, kjer se je v letu 2019 število vloženih prošenj v primerjavi z letom 2018 ponovno začelo povečevati. Medtem ko je bilo v določenih državah članicah v teh letih dejansko opaziti upadanje števila prošenj, pa je bilo v drugih državah članicah, med katere spada tudi Republika Slovenija, opaziti povečevanje tega števila.

Kot posledico migracijske krize leta 2015 je leta 2016 Evropska komisija predstavila predlog reforme zakonodajnih predlogov, ki sestavljajo Skupni evropski azilni sistem, katerega ključni namen je bolje obvladovati migracije. Glede na dolgotrajno iskanje kompromisa na ravni Evropske unije ob hkratnem izrednem povečanju števila vloženih prošenj za mednarodno zaščito v Republiki Sloveniji ter zaznane zlorabe postopkov v praksi so nujno potrebne nekatere spremembe in dopolnitve zakonodaje, ki bodo omogočile učinkovitejšo izvedbo in še dodatno omogočile preprečevanje zlorab postopkov mednarodne zaščite. Obenem so spremembe zaradi čedalje večjega števila prosilcev za mednarodno zaščito potrebne tudi z vidika zagotavljanja sprejemnih pogojev.

S predlogom se tako sledi cilju zagotoviti hitre in učinkovite postopke mednarodne zaščite v praksi, in sicer s spremembo ali dopolnitvijo posameznih določb, v zvezi s katerimi so se v praksi pokazale določene pomanjkljivosti. Nadalje se s spremembami in dopolnitvami sledi cilju preprečevanja zlorab sistema mednarodne zaščite, tako s postopkovnega vidika kot tudi z vidika zagotavljanja sprejemnih pogojev ter ustreznega in sorazmernega sankcioniranja nespoštovanja dolžnosti, ki jih ima oseba kot prosilec, in kršenja pravil bivanja v nastanitvenih centrih ali pravil javnega reda in miru. Dopolnjujejo in z nacionalnim pravnim redom usklajujejo se tudi posamezne definicije (hudo kaznivo dejanje). Zaradi oviranja postopka mednarodne zaščite s prikrivanjem za postopek relevantnih dejstev se predvidevajo posledice tudi za svetovalce za begunce in zakonite zastopnike.

Spremembe in dopolnitve koncepta omejitve gibanja v povezavi z nevarnostjo pobega in s tem povezana definicija okoliščin nevarnosti pobega in koncepta ponovnih prošenj v zvezi z avtomatičnim zavrnjenjem drugega in vsakega nadaljnega zahtevka za uvedbo ponovnega postopka so potrebne zaradi sodne prakse, ki se je izoblikovala v času izvajanja omenjenih konceptov v praksi.

Predlog ponovno uvaja možnost pritožbe na Vrhovno sodišče Republike Slovenije, ki je bila sicer vsebovana že v Zakonu o azilu in se je ohranila vse do novega Zakona o mednarodni zaščiti, ki je to možnost leta 2016 ukinil. Možnost vložitev revizije na vrhovno sodišče po Zakonu o upravnem sporu je namreč zelo omejena in izhajajoč iz prakse do presoje zakonitosti in pravilnosti odločb ministrstva na vrhovnem sodišču v določenih primerih ne more priti, kar ima hude posledice za vzpostavitev enotne in usklajene sodne prakse. Specialna ureditev sodnega varstva v zadevah mednarodne zaščite je utemeljena z dejstvom, da je ministrstvo prvostopenjski organ in zoper odločitev ni možna upravna pritožba, poleg tega pa gre za izjemno občutljivo tematiko človekovih pravic.

Obširne in bistvene spremembe predlog predvideva v poglavju, ki se nanaša na pravice in dolžnosti oseb s priznano mednarodno zaščito. Predlogi s pogojevanjem upravičenosti do posameznih pravic sledijo cilju spodbuditi osebe z mednarodno zaščito, da se kar najbolj vključijo v programe vključevanja, izobraževalne programe ter tečaje slovenskega jezika in spoznavanja slovenske družbe.

Potrebna je tudi dodatna uskladitev z evropskim pravnim redom, natančneje z Direktivo 2013/32/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o skupnih postopkih za priznanje ali odvzem

mednarodne zaščite, ki zagotavlja dodatno zaščito državljanov tretjih držav v postopkih mednarodne zaščite. Predlog tako mestoma odpravlja pomanjkljiv prenos določb omenjene direktive.

V novem vladnem gradivu št. 1 so upoštevane nomotehnične pripombe Službe Vlade RS za zakonodajo ter pripomba Ministrstva za pravosodje glede suspenzivnosti pravnega sredstva v primeru odločbe o zavrnitvi prošnje v pospešenem postopku (31. člen novele), izražene na Odboru Vlade Republike Slovenije za državno ureditev in javne zadeve.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	DA
c)	administrativne posledice	NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none">– nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja– razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna– razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	NE

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:

(Samo če izberete DA pod točko 6.a.)

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)		Znesek za t + 1	
SKUPAJ				
OBRAZLOŽITEV:				
I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
V zvezi s predlaganim vladnim gradivom se navedejo predvidene spremembe (povečanje, zmanjšanje):				
<ul style="list-style-type: none"> - prihodkov državnega proračuna in občinskih proračunov, - odhodkov državnega proračuna, ki niso načrtovani na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov, - obveznosti za druga javnofinančna sredstva (drugi viri), ki niso načrtovana na ukrepih 				

oziroma projektih sprejetih proračunov.

II. Finančne posledice za državni proračun

Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

Navedejo se proračunski uporabnik, ki financira projekt oziroma ukrep; projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in proračunske postavke (kot proračunski vir financiranja), na katerih so v celoti ali delno zagotovljene pravice porabe (v tem primeru je nujna povezava s točko II.b). Pri uvrstitvi novega projekta oziroma ukrepa v načrt razvojnih programov se navedejo:

- proračunski uporabnik, ki bo financiral novi projekt oziroma ukrep,
- projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in
- proračunske postavke.

Za zagotovitev pravic porabe na proračunskih postavkah, s katerih se bo financiral novi projekt oziroma ukrep, je treba izpolniti tudi točko II.b, saj je za novi projekt oziroma ukrep mogoče zagotoviti pravice porabe le s prerazporeditvijo s proračunskih postavk, s katerih se financirajo že sprejeti oziroma veljavni projekti in ukrepi.

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

Navedejo se proračunski uporabniki, sprejeti (veljavni) ukrepi oziroma projekti, ki jih proračunski uporabnik izvaja, in proračunske postavke tega proračunskega uporabnika, ki so v dinamiki teh projektov oziroma ukrepov ter s katerih se bodo s prerazporeditvijo zagotovile pravice porabe za dodatne aktivnosti pri obstoječih projektih oziroma ukrepih ali novih projektih oziroma ukrepih, navedenih v točki II.a.

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Če se povečani odhodki (pravice porabe) ne bodo zagotovili tako, kot je določeno v točkah II.a in II.b, je povečanje odhodkov in izdatkov proračuna mogoče na podlagi zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (npr. priliv namenskih sredstev EU). Ukrepanje ob zmanjšanju prihodkov in prejemkov proračuna je določeno z zakonom, ki ureja javne finance, in zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna.

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:

/

8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:

Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:

- pristojnosti občin,
- delovanje občin,
- financiranje občin.

DA/NE

Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:

- Skupnosti občin Slovenije SOS: DA/NE
- Združenju občin Slovenije ZOS: DA/NE
- Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: DA/NE

Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani:

- v celoti,
- večinoma,
- delno,
- niso bili upoštevani.

Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani.	/
9. Predstavitev sodelovanja javnosti:	
Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:	NE
<p>Gradivo je bilo objavljeno na portalu E-demokracija od 24. junija 2020.</p> <p>V razpravo so bili vključeni:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nevladne organizacije, - UNHCR. <p>Mnenja, predlogi in pripombe z navedbo predlagateljev (imen in priimkov fizičnih oseb, ki niso poslovni subjekti, ne navajajte):</p> <p>Upoštevani so bili delno.</p> <p>Bistvena mnenja, predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani ter razlogi za neupoštevanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zastopanje svetovalcev za begunce tudi pred Ustavnim sodiščem in sodiščem EU ter nasprotovanje varnostnemu preverjanju svetovalcev z razširitvijo razlogov za razrešitev svetovalcev za begunce; - veljavnost varovanja poklicne tajnosti tudi za zakonite zastopnike; - zahteva po pisnem soglasju za izvedbo osebnega razgovora preko elektronskih medijev in ohranitev prisotnosti zaupne osebe; - pripombe glede predhodnega postopka in ohranitev obstoječih pooblastil policije; - zakonska ureditev uporabe pospešenega postopka na meji, letališčih in pristaniščih v zvezi s pogoji in načinom bivanja ter hitra izvedba osebnega razgovora v navedenih postopkih; - nasprotovanje posledici umika prošnje, če prosilec ne predloži vseh razpoložljivih dejstev in dokazov ter vse razpoložljive dokumentacije; - nasprotovanje predlogu, da gre za neutemeljeno prošnjo, ko ni razlogov, da prosilec v izvorni državi ne bi mogel pridobiti identifikacijskih dokumentov; - mnenje, da gre za širjenje razlogov za odvzem statusa begunca; - ohranitev dolžine rokov za vložitev tožbe za sodno varstvo in pomanjkanje avtomatske suspenzivnosti pravnega sredstva (pritožbe) proti odločbam, izdanih v pospešenih postopkih; - ohranitev finančne pomoči za nastanitev na zasebnem naslovu in v zvezi z razselitvijo izven azilnega doma; - uporaba izraza »odvzem prostosti« namesto omejitve gibanja in navedbe, da se bistveno širijo razlogi za omejitev gibanja; - drugačna opredelitev nevarnosti pobega in navedbe, da gre za preširoko določene okoliščine novega 84. a člena, ki uvaja omejitev gibanja zaradi nevarnosti pobega; - nepotrebnost pogoja ugotavljanja istovetnosti storilca pri dostopu do trga dela in poklicnega usposabljanja prosilcev; - enotna ureditev pravic za vse, tako za osebe s sklenjeno pogodbo o integracijskih aktivnostih kot ostale in ohranitev časovnega obdobja za kritje stroškov, povezanih z udeležbo na rednem programu izobraževanja in osnovne šole za odrasle, ohranitev časovnega obdobja prejemanja pomoči pri vključevanju v okolje in prevajanje vsem osebam kot pomoč pri vključevanju v okolje; 	

- zagotovitev uvajalnega obdobja treh mesecev in vključitev v orientacijski program osebam, ki so v Republiko Slovenijo sprejete na podlagi kvote ali delitve bremen med državami članicami EU;
- predlog, da postopek na meji ne velja za mladoletnike, mladoletnike brez spremstva in družine z otroki, ker to ni v največjo otrokovo korist;
- nezadostna zaščita mladoletnikov pri omejitvi gibanja v mejnih postopkih in v postopku preverjanja starosti mladoletnika brez spremstva.

Bistveni razlogi za neupoštevanje:

Določeni predlogi nevladnih organizacij so **urejeni že v obstoječi zakonodaji**, npr. policija že v skladu z obstoječo zakonodajo v okviru predhodnega postopka pridobi določene informacije s strani prosilca, zato ne gre za širjenje pooblastil policije, ko ta lahko ugotovi tudi »druge okoliščine« v okviru predhodnega postopka. Tudi Zakon o zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev kot pogoj za dostop do trga določa nesporno ugotovljeno istovetnost prosilca.

Nekatere pripombe, ki se nanašajo na **opredelitev ali ureditev pojmov** kot so brezplačna pravna pomoč, dokazni standardi, postopki na meji, letališčih in pristaniščih, razlogi, ki nasprotujejo izdaji dovolilnice, poimenovanje in koncept ukrepa »omejitev gibanja«, posebna skrb in obravnava ranljivih oseb itd., so skladne z **evropsko azilno zakonodajo**, zato pripombe niso bile upoštevane.

Razrešitev svetovalca za begunce, če razpolaga s pravo identiteto prosilca ali mu je znana dejanska prosilčeva starost, pa o tem ne obvesti pristojnega organa, je skladna z namenom **zmanjšanja in preprečevanja zlorab postopka** mednarodne zaščite.

Namen določbe o domnevi umika prošnje, kadar se pri dnevem preverjanju prisotnosti ugotovi, da je prosilec prenočil brez izdane dovolilnice, je zagotoviti spoštovanje pravil s strani prosilcev in da se v najkrajšem možnem času izvedejo procesna dejanja, potrebna za sprejem odločitve o prošnji.

Skladno s ciljem preprečevanja zlorab postopka, zakonsko določenimi razlogi za obravnavo prošnje v pospešenih postopkih in dejstvom, da gre za prošnje prosilcev, ki očitno ne izpolnjujejo pogojev za priznanje mednarodne zaščite, je bistveno, da se postopke v teh primerih zaključi v najkrajšem možnem času ter se na ta način razbremeni sistem mednarodne zaščite. Zato je rok za vložitev tožbe zoper izdano odločbo v pospešenem postopku ustrezno skrajšan na tri dni od dneva vročitve. Pravno sredstvo (pritožba) tudi obdrži učinek nesuspendivnosti, saj imajo sodišča še vedno na voljo institut začasne odredbe, s katero se lahko doseže odložni učinek, ko bi bilo v izjemnih primerih to potrebno.

Prošnja je očitno neutemeljena tudi kadar prosilec v slabi veri uniči ali odsvoji osebne dokumente, ampak je treba najprej ugotoviti dejstvo, da prosilec očitno ne izpolnjuje pogojev, šele nato se lahko uporabi ena izmed okoliščin za zavrnitev prošnje kot očitno neutemeljene in da gre za posebne primere očitne zlorabe azilnega sistema.

Zagotavljanje mladoletnikove največje koristi je temeljno vodilo celotnega postopka, zato je prenehanje funkcije zakonitega zastopanja, podobno kot v primeru svetovalcev za begunce (prikrivanje relevantnih dejstev in dokazov), ustrezno, saj bi zakoniti zastopnik mladoletnika brez spremstva moral seznaniti s posledicami nedopustnih ravnanj. Predlog izključitve mejnega postopka za mladoletnike, mladoletnike brez spremstva in družine z otroki se ne upošteva, saj je vsebina člena skladna s 43. členom Direktive 2013/32/EU, ki določa postopke na meji. Ti postopki se izvajajo zgolj, kadar se odloča o dopustnosti prošnje oz. v primeru očitno neutemeljenih prošenj – torej le, kadar gre za očitno zlorabo postopka mednarodne zaščite. Možnost, da se v okviru mejnega postopka odloči tudi o prošnji mladoletnika brez spremstva je pomembna tudi z vidika preprečevanja zlorab, kadar se očitno odrasle osebe predstavljajo kot mladoletne. Je pa zagotovljena prednostna skrb za varovanje zdravja ranljive osebe. Ravno tako je smotno, da se lahko izvedenstvo za določitev starosti odredi še pred podajo same prošnje (in ne med samo obravnavo), saj se z zagotovitvijo vseh postopkovnih

jamstev, ki so sicer namenjena mladoletnikom brez spremstva, tudi osebam, pri katerih je že na prvi pogled očitno, da to niso, postopek nesorazmerno podaljšuje.

Soglasje prosilca za izvedbo razgovora preko elektronskih medijev ni potrebno, saj se s tem uveljavlja tudi njegov interes, da se osebni razgovor opravi čim hitreje (še posebej v izrednih razmerah kot je covid-19). Prisotnost osebe, ki ji prosilec zaupa oz. ji naj bi zaupal je v praksi pogosta težava, saj lahko negativno vpliva na potek razgovora. Določba, ki je omogočala razselitev izven azilnega doma na predlog komisije v primeru obstoja izjemnih osebnih okoliščin prosilca, je odpirala široko okno za zlorabe z namenom pridobitve finančne pomoči. Novela še vedno omogoča razselitev brez finančne pomoči.

Pomemben namen zakona je tudi zagotoviti **čimprejšnjo vključitev** osebe s priznano mednarodno zaščito v družbo, kar zasleduje tudi besedilo nekaterih določb. Za uspešno vključevanje osebe z mednarodno zaščito v družbo je bistveno, da se ji pomoč in podpora pri vključevanju zagotovita čimprej po priznanju statusa, pri čemer je nujen tudi prispevek zadevne osebe. Vključevanje je dvosmerni proces in je za uspešno izvedbo poleg pomoči države nujno tudi aktivno delovanje osebe, ki se ji pomoč nudi.

Glede uporabe kazenskih določb za prosilce za mednarodno zaščito, so prekrški, za katere se tudi v primeru prosilca za mednarodno zaščito lahko uporabljajo določbe Zakona o tujcih, naštetih taksativno, med njimi pa ni nezakonitega prehoda meje, zato predlog v ničemer ne posega v 31. člen Ženevske konvencije.

10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	DA
11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	DA
Aleš Hojs minister	

Vlada Republike Slovenije je na podlagi 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17) na seji dne sprejela naslednja sklepa:

1. Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o mednarodni zaščiti (EVA 2020-1711-0012) in ga pošlje v obravnavo Državnemu zboru Republike Slovenije.

2. Vlada Republike Slovenije Državnemu zboru Republike Slovenije predlaga, da pripravi uradno prečiščeno besedilo Zakona o mednarodni zaščiti.

Dr. Božo Predalič
generalni sekretar vlade

Priloge:

- predlog sklepa vlade,
- predlog zakona.

Prejmejo:

- ministrstva in vladne službe.

ZAKON
O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O MEDNARODNI ZAŠČITI

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJETJE PREDLOGA ZAKONA

1. 1. Uvodna predstavitev ocene stanja in razlogov za sprejem zakona

Trenutno veljavni Zakon o mednarodni zaščiti (Uradni list RS, št. 16/17 – uradno prečiščeno besedilo; v nadaljnjem besedilu: ZMZ) je Državni zbor Republike Slovenije na predlog Vlade Republike Slovenije sprejel marca 2016, veljati pa je začel 24. aprila 2016. Cilj zakona je bil uvedba zakonitih, učinkovitih in hitrih azilnih postopkov, ki dajejo potrebno zaščito državljanom tretjih držav in omogočajo njihovo vključevanje v slovensko družbo. Zakon je podrobneje in jasneje določil posebna jamstva za prosilce iz ranljivih skupin in prosilce, ki potrebujejo posebna postopkovna jamstva, podrobneje je tudi določil roke za izdajo odločitve na prvi stopnji ter jasneje opredelil institut nedopustne prošnje.

Zakon celovito ureja mednarodno zaščito, v slovenski pravni red prenaša pravo Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: EU) ter usklajuje slovensko zakonodajo glede mednarodne zaščite z zakonodajo preostalih držav članic EU v smislu vzpostavljanja skupnega evropskega azilnega sistema. Temeljni razlog za sprejetje ZMZ je bil obveznost prenosa dveh direktiv EU, ki sta v letu 2013 prenovili standarde na področju sprejema prosilcev za mednarodno zaščito in postopkov za priznanje mednarodne zaščite, in sicer Direktive 2013/32/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o skupnih postopkih za priznanje ali odvzem mednarodne zaščite (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2013/32/EU) in Direktive 3012/33/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o standardih za sprejem prosilec za mednarodno zaščito (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2013/33/EU). Prilagoditve so bile potrebne tudi za izvajanje nove Uredbe EU št. 604/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o vzpostavitvi meril in mehanizmov za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito, ki jo v eni od držav članic vložijo državljani tretje države ali oseba brez državljanstva (v nadaljnjem besedilu: Uredba (EU) 604/2013).

V Republiki Sloveniji je vse od leta 2015 prisoten trend povečevanja števila vloženih prošenj za mednarodno zaščito. Medtem ko je bilo v letu 2015 vloženih le 277 prošenj za mednarodno zaščito, se je trend povečevanja števila stopnjeval v naslednjih letih. V letu 2018 je bilo vloženih 2 875 prošenj za mednarodno zaščito, pri čemer je bilo v primerjavi z letom 2017 vloženih 1 399 prošenj več oziroma skoraj 95 odstotkov več, v primerjavi z letom 2016 pa to pomeni skoraj 220-odstotno povečanje števila vloženih prošenj za mednarodno zaščito. V letu 2019 je bilo vloženih že 3 821 prošenj, kar je dobrih 30 odstotkov prošenj več kot leto prej. V primerjavi z letom 2017 je to 160-odstotno povečanje, v primerjavi z letom 2016 pa 190-odstotno. V letu 2019 je bilo tako sprejetih kar 1 058 odstotkov več prošenj glede na desetletno povprečje v obdobju 2006–2015 (ki znaša 330 prošenj). V letošnjem letu je bilo sicer sprejetih 3276 prošenj, kar primerjalno z enakim obdobjem lani pomeni nekaj manj kot 10 odstotkov manj prošenj, vendar je pri tem treba upoštevati aktualne razmere in ukrepe pri boju proti pandemiji covida-19.

V letu 2019 so prevladovali prošnje za mednarodno zaščito, ki so jih vložili državljani Alžirije (skoraj tretjina vseh prošenj); teh je bilo kar 117 odstotkov več kot leto prej. Še v letu 2016 je bilo teh prošenj le 42. Še več prošenj (314 odstotkov več kot v letu 2018) so vložili državljani Maroka. Prosilci za

mednarodno zaščito iz treh držav severne Afrike (Alžirija, Maroko in Tunizija) so obsegali kar 51 odstotkov vseh vloženih prošenj v letu 2019, v letu 2018 pa le 25 odstotkov. Podoben trend se nadaljuje tudi v letošnjem letu, in sicer so skoraj polovico prošenj vložili državljani Maroka (37 odstotkov), sledijo pa državljani Alžirije (9,4 odstotka) – skupno te prošnje obsegajo kar 46,6 odstotka vseh vloženih prošenj za mednarodno zaščito. Prav Maroko in Alžirija sta dve državi od skupno 14, ki jih je Vlada Republike Slovenije z Odlokom o določitvi seznama varnih izvornih držav (Uradni list RS, št. 38/2019) na podlagi 61. člena Zakona o mednarodni zaščiti (Uradni list RS, št. 16/17-UPN) določila kot varne izvorne države. Razlogi, ki jih prosilci ob podaji prošnje za mednarodno zaščito navajajo, so predvsem ekonomski. Najpogostejši razlog je iskanje zaposlitve, sledijo družinske težave. Iz navedenega je mogoče sklepati, da je večina prošenj vloženih z namenom zlorabe postopka mednarodne zaščite in namenom omogočiti nadaljnjo pot v države članice EU zaradi iskanja zaposlitve. Na slednje nakazuje tudi trend samovoljnih zapustitev Republike Slovenije, ki se nadaljuje. V letu 2019 je bilo ustavljenih kar 80 odstotkov postopkov za mednarodno zaščito, letos pa 81 odstotkov. Zaznava se trend zapuščanja azilnega doma tik pred osebnim razgovorom, zaradi česar o prošnjah za mednarodno zaščito ni mogoče odločiti.

Trend povečevanja števila prošenj se sicer nadaljuje tudi na ravni EU. Medtem ko je bilo v določenih državah članicah opaziti upadanje števila prošenj, je bilo v drugih državah članicah opaziti povečevanje tega števila (tudi v Republiki Sloveniji).

Na ravni EU je bilo v letu 2015 vloženih skoraj 1,4 milijona prošenj za mednarodno zaščito, kar je bilo najvišje število od leta 2008 dalje (ko se je začelo skupno zbiranje podatkov na ravni EU). Konec leta 2015 je število oseb, ki so čakale na odločitev v zvezi s svojo prošnjo za mednarodno zaščito v državah EU+, preseglo milijon. Delež nerešenih prošenj se je v primerjavi z letom 2014 več kot podvojil.

Leta 2016 je bilo v državah EU+ vloženih skoraj 1,3 milijona prošenj za mednarodno zaščito, kar je za sedem odstotkov manj kot v letu 2015. Leta 2017 je bilo v državah EU+ vloženih 728 470 prošenj za mednarodno zaščito, kar je pomenilo 44-odstotni upad v primerjavi z letom 2016, vendar so številke ostajale na višji ravni kot pred begunsko krizo leta 2015. Podoben trend je sledil tudi v letu 2018, ko je bilo vloženih 664 480 prošenj za mednarodno zaščito, kar je pomenilo upad njihovega števila že tretje leto zapored, tokrat za deset odstotkov, pri čemer je bilo število vloženih prošenj v državah EU+ podobno kot leta 2014, ko je bilo vloženih 662 165 prošenj.

V letu 2019 je bilo v državah EU vloženih skoraj 740 000 prošenj za mednarodno zaščito, kar pomeni ponovno povečanje v primerjavi z letom 2018, in sicer za 11 odstotkov. Leto 2019 je tako prvo leto po migracijski krizi v letu 2015, ko je število prošenj ponovno začelo naraščati. Leta 2020 je bilo do septembra zabeleženih približno 337 830 prošenj za mednarodno zaščito v državah EU+. Slednje predstavlja 30-odstotni upad v primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta.

Kot posledico migracijske krize v letu 2015 je leta 2016 Evropska komisija predstavila predlog reforme zakonodajnih predlogov, ki sestavljajo Skupni evropski azilni sistem. Ključni namen reforme je bolje obvladovati migracije z vseh vidikov.

Prvi paket predlogov je predvideval, da naj bi sistem za dodeljevanje prošenj za azil državam članicam postal pravičnejši, učinkovitejši in bolj trajnosten. Predlogi so bili namenjeni tudi boljšemu upravljanju azilnega sistema in učinkovitejšemu obravnavanju nedovoljenih migracij, preoblikovanju obstoječega Evropskega azilnega podpornega urada (EASO) v Agencijo Evropske unije za azil, ki bo imela v novem sistemu pomembnejšo vlogo, in nadgradnji podatkovne zbirke evropskega avtomatskega sistema za identifikacijo prstnih odtisov (Eurodac). Namen drugega paketa predlogov je oblikovati učinkovito, pravično in humano azilno politiko, ki lahko učinkovito deluje tako v času običajnega kot v

času velikega migracijskega pritiska. V ta namen je za vzpostavitev učinkovitejšega in skladnejšega azilnega sistema potreben skupen in usklajen sklop pravil na ravni EU. Evropska komisija je zato predlagala vzpostavitev skupnega postopka za mednarodno zaščito, enotne standarde za zaščito in pravice, ki se priznavajo upravičencem do mednarodne zaščite, ter nadaljnje usklajevanje pogojev za sprejem v EU. Ti predlogi naj bi na splošno poenostavili in skrajšali azilni postopek in odločanje, prosilce za azil odvrčali od sekundarnih gibanj ter povečali možnosti za vključitev upravičencev do mednarodne zaščite.

Kljub številnim sestankom in iskanju kompromisov glede posameznih predlogov reforme skupnega evropskega azilnega sistema, ki so potekali na različnih ravneh, do danes države članice niso našle ustreznega kompromisa in potrdile besedila posameznih zakonodajnih predlogov. Glede na dolgotrajno iskanje kompromisa na ravni EU ob hkratnem izrednem povečanju števila vloženih prošenj za mednarodno zaščito v Republiki Sloveniji ter zaznane zlorabe postopkov so nujno potrebne nekatere spremembe in dopolnitve zakonodaje, ki bodo omogočile učinkovitejšo izvedbo ter še dodatno omogočile preprečevanje zlorab postopkov mednarodne zaščite. Obenem so spremembe zaradi čedalje večjega števila prosilcev za mednarodno zaščito potrebne tudi z vidika zagotavljanja sprejemnih pogojev.

S predlogom se sledi cilju zagotoviti hitre in učinkovite postopke mednarodne zaščite v praksi, in sicer s spremembo ali dopolnitvijo posameznih določb, v zvezi s katerimi so se v praksi pokazale določene pomanjkljivosti. Nadalje se s spremembami in dopolnitvami sledi cilju preprečevanja zlorab sistema mednarodne zaščite, tako s postopkovnega vidika kot tudi z vidika zagotavljanja sprejemnih pogojev ter ustreznega in sorazmernega sankcioniranja nespoštovanja dolžnosti, ki jih ima oseba kot prosilec, in kršenja pravil bivanja v nastanitvenih centrih ali pravil javnega reda in miru.

1. 2. Statistični podatki

Republika Slovenija kot polnopravna članica EU od 1. maja 2004 dalje intenzivno spremlja tako razvoj kot tudi trende naraščanja ali zmanjševanja števila vloženih prošenj za azil oziroma mednarodno zaščito.

V Republiki Sloveniji je število prošenj za azil od vključitve v EU do leta 2006 naraščalo, in sicer od 1 208 vloženih prošenj za azil v letu 2004 do 1 674 vloženih prošenj v letu 2005. V letu 2006 je bil opazen izrazit upad števila vloženih prošenj, in sicer je bilo vloženih 579 prošenj, kar je 65 odstotkov manj glede na leto prej. Trend upadanja števila prošenj za azil je bil v letih 2005 in 2006 opazen tudi v EU. Po številu vloženih prošenj za azil je bilo največ prosilcev za azil z območja nekdanje Jugoslavije, predvsem iz Srbije in Črne gore. V letu 2006 je bilo teh 48 odstotkov vseh vloženih prošenj za azil. Sledili so prosilci za azil iz Turčije, Bosne in Hercegovine, Albanije in Makedonije.

V letu 2009 smo še vedno zaznavali trend upadanja števila prošenj za mednarodno zaščito, in sicer sta bili vloženi 202 prošnji, v letu 2008 260 prošenj, v letu 2007 pa 434 prošenj za mednarodno zaščito. Največ prosilcev je bilo še vedno državljanov nekdanje Jugoslavije; skupno so obsegali skoraj polovico prosilcev. Med drugimi prosilci je bilo največ državljanov Turčije, Afganistana in Nigerije. Leta 2011 se je v primerjavi z letom 2010 število prošenj za mednarodno zaščito povečalo, in sicer je bilo leta 2010 211 novih prošenj, leta 2011 pa 307, kar pomeni povečanje števila prošenj za 45 odstotkov.

Če je bilo v letu 2009 še vedno največ prosilcev iz držav nekdanje Jugoslavije, lahko v nadaljnjih letih, vse od leta 2010, govorimo o drugačni strukturi prosilcev za mednarodno zaščito glede na državo izvora. V letih od 2010 do 2014 je bilo tako največ prosilcev za mednarodno zaščito iz Turčije, Afganistana, Pakistana, Sirije, Kosova in Alžirije, sledili so jim prosilci iz Bosne in Hercegovine, Tunizije

in Somalije.

V primerjavi z letom 2011, ko je bilo vloženih 307 novih prošenj za mednarodno zaščito, so bile v letu 2012 sprejete 304 prošnje, v letu 2013 272 prošenj in v letu 2014 385 prošenj, kar je za skoraj 30 odstotkov več kot v letu 2013.

V drugi polovici leta 2015 in na začetku leta 2016 se je Republika Slovenija znašla pod izrednim migracijskim pritiskom. Od sredine oktobra 2015 do zaprtja avstrijske meje na začetku marca 2016 je v Republiko Slovenijo vstopilo skoraj pol milijona migrantov in beguncev. Večina jih sicer v Republiki Sloveniji ni ostala oziroma zaprosila za mednarodno zaščito, vendar pa od leta 2015 naprej lahko govorimo o trendu naraščanja števila prošenj za mednarodno zaščito. Kljub temu je bilo v letu 2015 vloženih le 277 prošenj.

Od leta 2016 zaznavamo porast števila prošenj. V letu 2016 je za mednarodno zaščito zaprosilo 1 308, v letu 2017 1 476, v letu 2018 pa kar 2 875 oseb. V primerjavi z letom 2017 je število prošenj poraslo za skoraj 95 odstotkov, v primerjavi z letom 2016 pa to pomeni skoraj 220-odstotno povečanje. V teh treh letih je bilo največ prosilcev iz Afganistana, Alžirije, Pakistana, Iraka, Irana, Sirije, Turčije, Maroka in Eritreje.

Podatki o rešenih prošnjah za mednarodno zaščito od leta 2010 kažejo velik delež ustavitve postopka za pridobitev mednarodne zaščite. Le v letih 2012 in 2015 je bil delež ustavitve postopka manjši od pet odstotkov, medtem ko je bil delež ustavitve postopka za mednarodno zaščito v letu 2018, ko je bilo vloženih največ prošenj za mednarodno zaščito vse od leta 2004, kar 82-odstoten. Podatki kažejo, da velik delež prosilcev, ki za mednarodno zaščito zaprosijo v Republiki Sloveniji, to zapusti še pred končanjem postopka. Sekundarna gibanja prosilcev za mednarodno zaščito potekajo večinoma iz Republike Slovenije v druge države članice EU.

V letu 2019 je za mednarodno zaščito v Republiki Sloveniji zaprosilo 3 821 oseb. Največ prosilcev je bilo državljanov Alžirije (1 060), Maroka (741), Pakistana (540) in Afganistana (433). V primerjavi z letom 2018 je upadlo število prosilcev za mednarodno zaščito iz Sirije in Pakistana, medtem ko smo zaznali več prošenj za mednarodno zaščito državljanov Alžirije in Maroka.

V letu 2019 je bila mednarodna zaščita priznana 85 osebam, od tega je bil 81 osebam priznan status begunca, štirim pa status subsidiarne zaščite. Glede na državljanstvo je bila mednarodna zaščita priznana 28 državljanom Turčije, 17 državljanom Sirije, osmim državljanom Irana, petim državljanom Iraka, petim državljanom Afganistana, petim državljanom Rusije, trem državljanom Somalije, dvema državljanoma Nigerije, dvema državljanoma Palestine, dvema državljanoma Srbije in dvema državljanoma Jemna, status mednarodne zaščite pa je bil priznan še državljanu Kameruna, Demokratične republike Konga, Egipta, Malija, Pakistana in Ruande.

V letu 2019 je bilo v državah EU+ vloženih skoraj 740 000 prošenj za mednarodno zaščito, kar pomeni 11-odstotno povečanje v primerjavi z letom 2018. Leto 2019 je bilo prvo leto po migracijski krizi v letu 2015, ko je število prošenj ponovno začelo naraščati. Največje države prejemnice, kot so Francija, Grčija in Španija, so tako v letu 2019 prejele več prošenj kot v času migracijske krize (podobna situacija je v Republiki Sloveniji). Največ prošenj na evropski ravni so vložili državljani Sirije (že šesto leto zapored), povečalo pa se je število prošenj državljanov Afganistana in Venezuele. V primerjavi s prejšnjim letom je naraslo tudi število prošenj državljanov Moldove, Demokratične republike Konga, Kitajske in Turčije.

V letu 2020 je bilo v Republiki Sloveniji od 1. januarja do 30. novembra vloženih 3 276 prošenj za

mednarodno zaščito, od tega je bilo največ prošenj državljanov Maroka (1 221), Afganistana (568), Pakistana (485) in Alžirije (308).

Od leta 1995 do 2. decembra 2020 je bila v Republiki Sloveniji mednarodna zaščita priznana 989 osebam.

Glede na trend v EU in širše v svetu je realno pričakovati, da se bo število prošenj za mednarodno zaščito povečevalo tudi v Republiki Sloveniji.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Spremembe in dopolnitve zakona so potrebne zaradi povečevanja števila vloženih prošenj za mednarodno zaščito v Republiki Sloveniji in s tem čedalje bolj obremenjenega sistema mednarodne zaščite, sledijo pa naslednjim ciljem: zagotoviti hitre in učinkovite postopke mednarodne zaščite z odpravo pomanjkljivosti, ki so se pokazale pri izvajanju posameznih določb v praksi; predvideti primerne sankcije za oviranje izvedbe postopkov mednarodne zaščite, neupoštevanje dolžnosti prosilcev za mednarodno zaščito, kršenje pravil bivanja v nastanitvenih centrih, pravil javnega reda in miru ter kazniva dejanja; določiti jasnejše pravne podlage ter omogočiti učinkovitejšo izvedbo posameznih konceptov zakona, kot sta omejitev gibanja in ponovne prošnje, ki sledijo sodni praksi, in uvesti zakonodajne rešitve, ki spodbujajo osebe z mednarodno zaščito, da se čim pogosteje udeležijo tečajev slovenskega jezika, spoznavanja slovenske družbe in drugih izobraževalnih programov in programov pomoči pri vključevanju.

Cilj predloga zakona je tudi dodatna uskladitev z evropskim pravnim redom, in sicer z odpravo posameznih pomanjkljivosti pri prenosu Direktive 2013/32/EU.

2.2 Načela

Predlog zakona ne odstopa od načel, ki so bila vodilo pri pripravi osnovnega zakona.

2.3 Poglavitne rešitve

Temeljni koncept, namenjen preprečevanju zlorab postopka mednarodne zaščite, ki ga vsebuje že obstoječi zakon, ki ureja področje mednarodne zaščite, je možnost zavrnitve prošnje kot očitno neutemeljene v pospešenem postopku, če prosilec očitno ne izpolnjuje pogojev za mednarodno zaščito in je podan eden izmed zakonsko določenih razlogov. Med omenjenimi razlogi je navedena tudi verjetnost, da je prosilec zlonamerno uničil ali odsvojil osebni dokument ali potno listino, ki bi pomagala pri ugotavljanju njegove identitete ali državljanstva; ta razlog se s predlogom dopolnjuje, in sicer tako, da je pri njegovi presoji še posebno relevantno dejstvo, ali v konkretnem primeru obstaja utemeljen razlog, da je prosilec izvorno državo zapustil brez osebnega dokumenta. Enako se dopolnjuje tudi eden izmed razlogov, ki jih obstoječi zakon predvideva kot razlog za omejitev gibanja. Dejstvo, da je prosilec v Republiko Slovenijo prišel brez osebnega dokumenta, je sicer v primerih, ko oseba dejansko beži iz izvorne države zaradi strahu pred preganjanjem oziroma prihaja iz države, v kateri dokumenta ne more ali ga je izredno težko pridobiti, povsem utemeljeno, vendar pa se v praksi velikokrat izkaže, da okoliščine v posameznih primerih niso take, da bi lahko pomenile utemeljen razlog, da prosilec nima osebnega dokumenta. Nema lokrat se celo izkaže, da dokument sicer ima, vendar ga v postopku zaradi

različnih razlogov noče predložiti. Z dopolnitvijo relevantnih določb se tako sledi cilju preprečevanja zlorab postopka mednarodne zaščite in zagotavlja ustrezna pravna podlaga, da se v postopku čim prej ugotovijo vsa relevantna dejstva in istovetnost prosilca.

S predlogi sprememb se zagotavlja ustrezna pravna podlaga, da pristojni organ v primeru, da na podlagi mnenja uradnih oseb oziroma oseb, vključenih v delo z mladoletnikom brez spremstva, podvomi o starosti vlagatelja namere, ki trdi, da je mladoletnik brez spremstva, odredi pripravo izvedeniškega mnenja še pred podajo prošnje za mednarodno zaščito. Zakon namreč za mladoletnike brez spremstva predvideva tako dodatna postopkovna jamstva kot tudi prilagojene sprejemne pogoje. Ravno slednje je v praksi nemalokrat dodatna spodbuda za zlorabo postopkov mednarodne zaščite, in sicer z zavajanjem pristojnih organov glede resnične starosti. Še posebno problematično je zagotavljanje sprejemnih pogojev, saj se mladoletnikom brez spremstva zagotavlja ločena nastanitev oziroma se jih nastani v zanje ustrezni ustanovi. Če se resnična starost ne ugotovi v najkrajšem možnem času od izražene namere za podajo prošnje za mednarodno zaščito, lahko pride celo do situacije, ko so z mladoletniki brez spremstva nastanjeni tudi odrasli moški, kar lahko močno vpliva na ustreznost nastanitve.

Nadalje predlog vzpostavlja ustrezno pravno podlago za izvajanje postopkov omejitve gibanja prosilcev za mednarodno zaščito, kadar je v postopku treba izkazati nevarnost, da bo prosilec pobegnil. V trenutno veljavnem zakonu zaradi odsotnosti opredelitve okoliščin nevarnosti pobega, kar je bil očitek Vrhovnega sodišča Republike Slovenije (VSRS Sodba in sklep X Ips 11/2019), ni ustrezne pravne podlage, v skladu s katero bi bilo prosilcu mogoče omejiti gibanje, ne glede na to, da nevarnost, da bo pobegnil, nedvomno obstaja. S predlogom se tako navedena očitana pomanjkljivost odpravlja, pristojnim organom pa se omogoča izvajanje ukrepa omejitve gibanja z namenom, da se v postopku ugotovijo določena dejstva, na katerih temelji prošnja za mednarodno zaščito in ki jih brez izrečenega ukrepa ne bi bilo mogoče pridobiti, oziroma da se prosilca za mednarodno zaščito preda v državo članico, odgovorno za obravnavo njegove prošnje, v skladu z Uredbo (EU) 604/2013. Predlog tako določa objektivna merila, ki opredeljujejo obstoj nevarnosti pobega v jasni in splošni zavezujoči določbi, s čimer se preprečuje nevarnost samovoljnega ravnanja (izvršilne veje oblasti).

Predlog na novo določa tudi, da se gibanje lahko omeji tudi iz razloga, da se v okviru postopka na meji, letališčih in pristaniščih odloči o pravici do vstopa prosilca na ozemlje Republike Slovenije. Predlog tako vzpostavlja pravno podlago za učinkovito izvedbo mejnih postopkov v praksi. Če se namreč o prošnji odloča na meji ali v tranzitnih prostorih letališč oziroma pristaniščih, je brez omejitve gibanja prosilca izvedba mejnega postopka nesmiselna. Namen njihove izvedbe je namreč, da se izvede postopek presoje dopustnosti ali prošnja vsebinsko preuči ter odloči o prošnji na meji, v tranzitnem prostoru letališča ali pristanišču.

Omejitev gibanja se v skladu s predlaganimi spremembami lahko izreče tudi vlagatelju namere. V primeru obstoja okoliščine, na podlagi katere je v skladu z zakonom mogoče odrediti ukrep obveznega zadrževanja na območju azilnega doma ali njegove izpostave ali omejitev gibanja, je namreč za dosego namena treba ukrep odrediti takoj, ne pa šele po tem, ko oseba poda prošnjo za mednarodno zaščito. Predlog ne odstopa od ureditve, ki jo v zvezi z omejitvijo gibanja predvideva Direktiva 2013/33/EU. Dodatno se predvideva možnost, da omejitev gibanja, kadar se preprečuje ogrožanje varnosti države ali ustavne ureditve Republike Slovenije ali kadar je to nujno potrebno zaradi varstva osebne varnosti, premoženjske varnosti in drugih primerljivih razlogov javnega reda, odredi tudi pooblaščen uradna oseba urada. Predlog s tem omogoča učinkovitejšo izvedbo postopkov pri izvajanju koncepta omejitve gibanja v praksi, izhajajoč predvsem iz pristojnosti zagotavljanja materialnih pogojev za sprejem. V zvezi z izvajanjem nastanitve prosilcev za mednarodno zaščito namreč uslužbenci urada dnevno spremljajo stanje v nastanitvenih centrih. Ob zaznani kršitvi je tako v

primeru odreditve ukrepa (to stori urad) zaradi opisa okoliščin kršitve iz primarnega vira mogoč takojšen izrek ukrepa, kar najbolj pa je omogočena tudi razjasnitev vseh okoliščin primera, kar je potrebno tako z vidika utemeljenosti izreka ukrepa kot z vidika njegove učinkovitosti.

Predlog ponovno uvaja možnost pritožbe na vrhovno sodišče. Taka ureditev je bila uveljavljena že v Zakonu o azilu in se je ohranila tudi v poznejših spremembah in dopolnitvah zakonodaje s področja mednarodne zaščite, in sicer do leta 2016, ko je bila z novim Zakonom o mednarodni zaščiti ukinjena. S spremembo se tako omogoča pritožba na vrhovno sodišče tudi v primerih, ko upravno sodišče v sodbi samo ne ugotovi drugačnega dejanskega stanja kot pristojni organ in na podlagi tega spremeni odločitev pristojnega organa. Pritožba na vrhovno sodišče je v tem smislu potrebna, ker ni predvidene pritožbe zoper odločitev pristojnega organa in bi možnost vložitve pritožbe zoper sodbo upravnega sodišča le v sporih polne jurisdikcije lahko pomenila kršitev 25. člena Ustave Republike Slovenije (pravica do pravnega sredstva), saj upravno sodišče, ne glede na to, da se je praksa v tem smislu v zadnjih letih spremenila, v postopkih mednarodne zaščite še vedno redko samo ugotavlja drugačno dejansko stanje, kot ga je ugotovil pristojni organ, in na podlagi tega spremeni izpodbijani upravni akt.

Zakon, ki ureja upravni spor, se v postopkih mednarodne zaščite uporablja, če Zakon o mednarodni zaščiti ne določa drugače. Specialna ureditev sodnega varstva v zadevah mednarodne zaščite je utemeljena z dejstvom, da je ministrstvo prvostopenjski organ in zoper odločitev ni možna upravna pritožba, poleg tega pa gre za izjemno občutljivo tematiko človekovih pravic. Ravno tako je predlog pomemben tudi z vidika zakonodaje EU, v skladu s katero mora država članica zagotoviti presojo vsake odločitve v smislu polne jurisdikcije.

Možnost vložitve revizije po Zakonu o upravnem sporu je namreč močno omejena, saj slednji določa, da je dovoljena, če gre po vsebini zadeve za odločitev o pomembnem pravnem vprašanju ali če odločba prvostopenjskega sodišča odstopa od sodne prakse vrhovnega sodišča glede pravnega vprašanja, ki je bistveno za odločitev, ali če v sodni praksi prvostopenjskega sodišča o tem pravnem vprašanju ni enotnosti, vrhovno sodišče pa o tem še ni odločalo, ali če ima odločitev, ki se izpodbija v upravnem sporu, zelo hude posledice za stranko.

Izhajajoč iz prakse, odsotnost možnosti pritožbe na vrhovno sodišče, ne glede na možnost vložitve revizije, v praksi povzroča, da do presoje zakonitosti in pravilnosti odločb ministrstva na vrhovnem sodišču v določenih primerih sploh ne pride, kar ima hude posledice za vzpostavitev enotne in usklajene sodne prakse.

V preteklih dveh letih je ministrstvo v zvezi s sodbami Upravnega sodišča Republike Slovenije na podlagi 125. člena Zakona o mednarodni zaščiti na Vrhovno sodišče Republike Slovenije vložilo 15 pritožb, od katerih je Vrhovno sodišče Republike Slovenije v sedmih primerih pritožbam ugodilo, kar petkrat pa vrnilo zadeve v ponovno odločanje upravnemu sodišču. Ministrstvo je v enakem obdobju vložilo tudi štiri revizije na Vrhovno sodišče Republike Slovenije; od tega je bila v dveh primerih zadeva vrnjena Upravnemu sodišču Republike Slovenije v ponovno sojenje, v dveh primerih pa Vrhovno sodišče Republike Slovenije še ni sprejelo odločitve. Kljub temu da se ministrstvo velikokrat ne strinja s presojo sodišč, glavna težava sodišč ostaja neusklajenost oziroma stabilnost sodne prakse. Kot opazamo na ministrstvu, so v primerljivih primerih lahko sprejete različne sodbe. V nekaterih primerih so sodbe upravnega sodišča v nasprotju tako s sodno prakso upravnega sodišča kot tudi prakso vrhovnega sodišča. Statistični podatki torej kažejo na izredno velik odstotek zadev, vrnjenih v ponovno odločanje upravnemu sodišču, pri čemer v skupni številki niso zajeti podatki glede postopkov v zvezi s podaljšanjem subsidiarne oblike zaščite, glede katerih opazamo, da je pritožbam ministrstva na vrhovno sodišče večkrat ugodeno in je zadeva vrnjena upravnemu sodišču v ponovno odločanje.

Predlog v mejah, kot jih dopušča Direktiva 2013/33/EU, vsebuje določbe, s katerimi se v določenih primerih ukinjajo oziroma omejujejo materialni pogoji za sprejem (žepnina), pri čemer predlog predvideva, da se odločitve o ukinitvi oziroma omejitvi slednjih sprejme posamično, v odločitvi pa se upoštevata poseben položaj prosilca in načelo sorazmernosti. Razlog za navedene zakonodajne rešitve je zagotoviti spoštovanje dolžnosti, ki jih ima oseba kot prosilec za mednarodno zaščito, preprečevanje zlorab azilnega postopka in sankcioniranje težjih kršitev pravil bivanja v nastanitvenih centrih. Predlog sprememb uveljavlja tudi ukinitve nekaterih materialnih pogojev za sprejem poleg žepnine, kot so prehrana, obleka in obutev ter higienske potrebščine, v primeru, da ima prosilec zadostna lastna sredstva za preživljanje v višini zneska osnovnega minimalnega dohodka v Republiki Sloveniji. Slednji mora kriti tudi sorazmeren del obratovalnih stroškov centra, v katerem je nastanjen.

Obširne in bistvene spremembe predlog predvideva v poglavju, ki se nanaša na pravice in dolžnosti oseb s priznano mednarodno zaščito. Zagotavljanje določenih pravic je v skladu s predlogom povezano s podpisom pogodbe o integracijskih aktivnostih osebe z mednarodno zaščito, ki ga za posamezno osebo skupaj pripravijo Urad za oskrbo in integracijo migrantov, oseba z mednarodno zaščito ter druge pristojne ustanove. Cilj predlogov je osebe z mednarodno zaščito spodbuditi, da se čim bolj vključijo v programe vključevanja, izobraževalne programe ter tečaje slovenskega jezika in spoznavanja slovenske družbe. Glede na dvosmernost procesa vključevanja predlog pomeni veliko spodbudo za osebe z mednarodno zaščito. Temeljna predpostavka za dobro vključenost v družbo je namreč primarno poznavanje jezika in družbe, k temu pa zelo prispeva tudi vključenost v izobraževalne procese in programe, namenjene vključevanju. Predlog predvideva, da tudi oseba s priznano mednarodno zaščito z zadostnimi lastnimi sredstvi krije sorazmeren del nastanitve v integracijski hiši in nekatere stroške, povezane z izobraževanjem.

Pri prenosu Direktive 2013/32/EU v Zakon o mednarodni zaščiti, ki je bil sprejet marca 2016, so bile nekatere določbe pomanjkljivo prenesene. Pomanjkljivosti predlog odpravlja in se tako še dodatno usklajuje z veljavno evropsko zakonodajo na področju migracij.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Predlog zakona nima dodatnih finančnih posledic za državni proračun in druga javna finančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Finančna sredstva so zagotovljena že z izvajanjem Zakona o mednarodni zaščiti (Uradni list RS, št. 16/17 – uradno prečiščeno besedilo), zato za izvajanje zakona ne bo treba zagotoviti dodatnih finančnih sredstev.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Rešitve predloga zakona so usklajene s skupno evropsko azilno zakonodajo – z direktivami 2011/95/EU 2013/32/EU, 2013/33/EU in uredbo (EU) 604/2013.

Prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih:

AVSTRIJA

Nevarnost pobega

Avstrija ima v svoji zakonodaji določene okoliščine (merila niso izčrpana), ki se upoštevajo pri ocenjevanju nevarnosti pobega, in sicer:

- oseba ni pridobila potovalnih dokumentov za namen odstranitve iz države;
- oseba se je izognila izgonu ali ga preprečila;
- oseba je kršila prepoved ponovnega vstopa;
- nalog za izgon je že bil izdan, oseba pa je zapustila postopek mednarodne zaščite ali postopek izdaje dovoljenja za prebivanje;
- de facto zaščita pred deportacijo je bila odpravljena zaradi poznejše ponovne prošnje za mednarodno zaščito;
- osebi je bil izdan ukrep končanja zakonitega prebivanja (in je v pridržanju pred odstranitvijo ali je vložila prošnjo za mednarodno zaščito);
- za obravnavo prošnje je odgovorna druga država (Dublinska uredba), zlasti kadar je oseba vložila več prošenj ali dajala lažne izjave ali poskušala odpotovati v drugo državo ali je verjetno, da bo to storila;
- oseba ne izpolnjuje pogojev za alternativno pridržanje;
- oseba ne izpolnjuje pogojev glede sodelovanja in poročanja;
- obstaja zadostna povezava z Avstrijo, kot so družinske povezave, zakonita zaposlitev, zadostni finančni viri ali prebivališče.

Sodno varstvo

Poleg upravnega in ustavnega sodišča ima Avstrija v svojem sistemu kot možnost pravnega sredstva na drugi stopnji predvideno vrhovno sodišče, pri čemer je rok za vložitev pritožbe šest tednov, rok za odločitev pa ni določen.

Omejitev ali ukinitve materialnih pogojev za sprejem

Avstrija predvideva omejitev oziroma ukinitve materialnih pogojev v naslednjih primerih: ponavljajoče se kršitve hišnega reda in/ali ogrožanje javnega reda, ponovna prošnja, obsodba za zločin po členu 1F Ženevske konvencije, zapustitev sprejemnega centra (več kot tri dni) in lastna sredstva ali neupravičeno koriščenje pogojev (predstavljanje odraslih za mladoletne osebe). Glede načina in odločanja, kateri pogoj se ukine ali omeji, se praksa razlikuje glede na zvezno deželo. To med drugim lahko pomeni umik žepnine in nastanitev v drugo vrsto nastanitve ali v oddaljen sprejemni center, če prosilec krši hišni red.

Omejeno gibanje prosilcev na občine:

Avstrija omejuje gibanje na območje sprejemnega centra prosilcem v postopku ugotavljanja dopustnosti prošnje. Prosilci lahko to območje zapustijo zaradi nujne zdravstvene oskrbe ali obravnave na sodišču. Kršitve omejitve se kaznujejo z denarno kaznijo ali priporom do dveh tednov. V rednem postopku omejitve gibanja ni.

Impliciten umik prošnje:

Prošnja se smatra za umaknjeno, če je prosilec kršil dolžnost javljanja in ni znano, kje se nahaja, če je prostovoljno zapustil ozemlje Avstrije ali če se ne pojavi na osebni razgovoru.

Dostop do integracijskih ukrepov:

Dostop do integracijskih programov v Avstriji je različno omejen v številnih zveznih deželah. Dostop do dodatnih sredstev v osnovnem socialnem sistemu je pogojen z udeležbo na integracijskih programih (tečaj jezika ipd.). Osnovna zdravstvena oskrba je zagotovljena štiri mesece po priznanju statusa.

NEMČIJA

Nevarnost pobega

Nemčija ima objektivna merila za določitev nevarnosti pobega, ki so predpisana v povezavi z dublinskimi postopki, in sicer:

- kljub temu da je bil tujec obveščen o svojih obveznostih, se je že v preteklosti oblastem izogibal tako, da ni pravočasno sporočil spremembe kraja prebivanja (poleg začasnega naslova tudi ne kraja, kjer je dosegljiv);
- tujec je oblasti zavajal glede svoje identitete, in sicer zlasti s tem, da je uničil svoje osebne identifikacijske ali potovalne dokumente ali predstavil lažno identiteto;
- tujec je zavrnil sodelovanje ali ni sodeloval pri ugotavljanju svoje identitete in je iz posebnih okoliščin primera mogoče sklepati, da namerava preprečiti svoj izgon;
- tujec je plačal večje vsote denarja tretji osebi, da bi ta sodelovala pri njegovem nezakonitem vstopu, iz česar se lahko sklepa, da bo tujec preprečil svoj izgon;
- tujec je izjavil, da se namerava izogniti izgonu;
- tujec je izvedel druga pripravljalna dejanja z namenom izogiba skorajšnji deportaciji, pri čemer teh dejanj ni mogoče preprečiti z neposredno silo.

Poleg tega lahko obstajajo tudi dokazi oziroma okoliščine, ki dokazujejo nevarnost pobega, če je tujec zapustil državo članico pred zaključkom postopka (Dublinska uredba) ali pred obravnavo prošnje za mednarodno zaščito in iz tega izhaja, da to državo članico ne namerava obiskati v bližnji prihodnosti.

Sodno varstvo

Nemčija ima v primerjavi z drugimi državami članicami drugačen sistem pravnega varstva, ki temelji predvsem na njeni upravni ureditvi. Tako je kot prvostopenjsko sodišče predvideno upravno sodišče, kot drugostopenjsko pa višje upravno sodišče. Rok za vložitev prošnje na višjem upravnem sodišču je en mesec, medtem ko rok za odločanje ni določen. Kot sodno varstvo imajo predvideno tudi zvezno upravno sodišče.

Omejitev ali ukinitve materialnih pogojev za sprejem

Nemčija predvideva omejitev oziroma ukinitve materialnih pogojev v naslednjih primerih: oseba je vstopila v državo izključno z namenom prejemanja koristi; oseba ni zapustila države v določenem roku in je to njena krivda; odstranitev ni bila izvedena po njeni krivdi; primer je bil dodeljen drugi državi članici EU na podlagi mehanizma redistribucije (brez Dublina); oseba že ima priznano mednarodno zaščito ali dovoljenje za prebivanje v drugi državi članici; kadar prosilec ne sodeluje v azilnem postopku (nesodelovanje s pristojnim organom, prikrievanje dokumentov in informacij ter neupoštevanje rokov). Če prosilec prihaja iz varne izvorne države ali je bila njegova prošnja zavrnjena kot očitno neutemeljena ali nedopustna, se mu ukine pravica do ukrepov integracije in izobraževanja ter delovnega dovoljenja po treh mesecih. Poleg tega je možna tudi omejitev na osnovne materialne sprejemne pogoje (denarni prejemki se ukinejo ali omejijo, nastanitev, prehrana, osnovne zdravstvene storitve in druge osnovne potrebščine pa ostanejo).

Omejeno gibanje prosilcev na določeno območje:

V Nemčiji se izvaja omejitev gibanja znotraj ozemlja zvezne dežele, kjer je prosilec nastanjen. V prvih treh mesecih je prosilcu lahko dodatno omejeno gibanje na določeno mesto (kraj) ali območje.

Impliciten umik prošnje:

Prošnja se šteje za umaknjeno, če se prosilec ne pojavi na osebni razgovor, če ni znano, kje se prosilec nahaja, ali če je med azilnim postopkom obiskal državo izvora.

Dostop do integracijskih ukrepov:

Zagotovljen je tečaj jezika in orientacijski tečaj, dodatni integracijski ukrepi so določeni na ravni dežel. Osebe z lastnimi sredstvi prispevajo za integracijski tečaj in dobijo delno povrnjena sredstva, če opravijo izpit v dveh letih.

POLJSKA**Nevarnost pobega**

Za namene pridržanja ima Poljska predvidene naslednje okoliščine, ki utemeljujejo nevarnost pobega:

- prosilec pri podaji prošnje za mednarodno zaščito nima osebnih dokumentov;
- prosilec je nezakonito prestopil ali poskušal prestopiti mejo (razen če je prišel neposredno z ozemlja, kjer so obstajale okoliščine, ki utemeljujejo, da je bil tam preganjan ali je utrpel resno škodo, ter je takoj po prečkanju meje vložil prošnjo za mednarodno zaščito in je navedel verodostojne razloge za nezakonit vstop);
- prosilec je vstopil v Poljsko v obdobju, v katerem so bili njegovi podatki vneseni na seznam neželenih tujcev na Poljskem ali v SIS z namenom zavrnitve vstopa.

Sodno varstvo

Poljska ima poseben sistem sodnega varstva. Na prvi stopnji je pristojen administrativni oziroma kvazisodni organ – odbor za begunce, šele na drugi stopnji je pristojno upravno sodišče, sistem sodnega varstva pa zajema tudi vrhovno sodišče. Rok za vložitev prošnje je tako za upravno kot tudi vrhovno sodišče 30 dni, medtem ko rok za odločanje ni določen.

Omejitev ali ukinitve materialnih pogojev za sprejem

Poljska ukine materialne pogoje za sprejem, če prosilec zapusti mesto nastanitve, ki ga določi pristojni organ, brez obvestila oziroma brez dovoljenja – če se prosilec ne vrne več kot dva dni, se ukine žepnina za čas, ko ga ni (v praksi se to izvaja zaradi poskusov sekundarnih gibanj). Materialni pogoji se ukinejo tudi, če se prosilec ne javlja v skladu s pravili ali ne sodeluje v azilnem postopku po zakonu. Ukinitve oziroma omilitve materialnih pogojev je predvidena v primerih resne kršitve hišnega reda in nasilnega vedenja (v praksi je prosilec trikrat opozorjen, preden se mu odvzamejo materialne pravice; te se mu lahko znova povrnejo v celoti, če pa potem prosilec kršitev ponovi, se mu lahko ponovno omogočijo materialni pogoji v obliki polovice redne finančne pomoči, ki je sicer zagotovljena prosilcem; lahko se mu tudi odvzame žepnina). Tujcu se lahko žepnina zmanjša za polovico tudi, če zavrne zdravniški pregled in sanitarno obravnavo sebe in oblačil.

Omejeno gibanje prosilcev na občine:

Ni takšnih omejitev.

Impliciten umik prošnje:

Prošnja se šteje za umaknjeno, če se prosilec na pojavi na osebni razgovor brez opredelitve razloga v sedmih dneh od datuma razgovora; če se v dveh dneh po vložitvi prošnje ali izhodu iz pripora ne prijavi v določen sprejemni center; spremeni naslov prebivanja brez obvestila pristojnim organom; če se izgubi kontakt s prosilcem; če zapusti sprejemni center brez dovoljenja za več kot sedem dni; če zapusti državo.

Dostop do integracijskih ukrepov:

Individualni integracijski program je osebam z mednarodno zaščito zagotovljen za obdobje enega leta ter vključuje finančno pomoč za nastanitev in tečaj jezika, zdravstveno zavarovanje, socialno delo in usmerjeno svetovanje. Po končanem programu oseba dobi dostop do redne socialne pomoči kot ostali državljani.

ŠVEDSKA

Nevarnost pobega

Švedska ima v svoji zakonodaji predpisane določene okoliščine/merila, ki so upoštevana pri ocenjevanju, ali pri posamezniku obstaja nevarnost pobega, in sicer:

- že prej je pobegnil;
- izjavil je, da ne namerava zapustiti države po izgonu ali zavrnitvi vstopa;
- napačno je predstavil svojo identiteto;
- ni pripomogel k razjasnitvi svoje identitete in je s tem oviral obravnavo prošnje ali dovoljenja za prebivanje;
- namerno je podal nepravilne informacije ali jih je zadržal;
- že prej je kršil prepoved vstopa;
- obsojen je bil za kaznivo dejanje, za katero je predpisana kazen zapora;
- izgnan je bil zaradi kaznivega dejanja (odločba sodišča).

Sodno varstvo

Švedska ima posebna sodišča, ki obravnavajo migracijske primere. Na prvi stopnji je pristojno migracijsko sodišče, na drugi stopnji pa migracijsko sodišče za pritožbe. Pri obeh je rok za vložitev pritožbe tri tedne, rok za odločanje pa ni določen.

Omejitev ali ukinitve materialnih pogojev za sprejem

Švedska v primeru nesodelovanja v azilnem postopku ali postopku vrnitve zmanjša žepnino, v primeru samovoljne zapustitve pred odločbo o vrnitvi pa žepnino lahko odvzame (na podlagi dejstva, da se v času odsotnosti prosilca njegove potrebe ne morejo oceniti). Če se prosilec vrne, se mu žepnina ponovno dodeli, če ima prosilec lastna sredstva, pa je obravnavana potreb individualna).

Omejeno gibanje prosilcev na občine:

Na Švedskem ni takšnih omejitev.

Impliciten umik prošnje:

Prošnja se šteje za umaknjeno, če se prosilec brez upravičenega razloga ne pojavi na osebnem razgovoru ali drugem proceduralnem dejanju. Časovni roki niso določeni.

Dostop do integracijskih ukrepov:

Švedska daje poudarek vključevanju z vidika zaposlitve. Program je prilagojen individualnim okoliščinam in je pogojen s tem, da ima oseba zagotovljeno nastanitev – v tem primeru dobi dodatno finančno pomoč za največ dve leti (po tem obdobju je na voljo državni socialni sistem pomoči). Izobraževanje in usposabljanje je obvezno in zagotovljeno brezplačno.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Predlog na novo uvaja možnost pritožbe na vrhovno sodišče, ki je bila ukinjena z Zakonom o mednarodni zaščiti v letu 2016.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Sprejetje zakona ne vpliva na obveznosti strank do javne uprave ali pravosodnih organov.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki:

Sprejetje zakona ne vpliva na okolje.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo:

Sprejetje zakona ne vpliva na gospodarstvo.

6.4 Presoja posledic za socialno področje:

Sprejetje zakona ne vpliva na socialno področje.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja:

Sprejetje zakona ne vpliva na dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja:

Sprejetje zakona ne bo imelo drugih posledic.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

a) Predstavitev sprejetega zakona

Sprejeti zakon bo objavljen v Uradnem listu Republike Slovenije in na spletnih straneh predlagatelja. Predlagatelj ga bo predstavljal v okviru obstoječih orodij.

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa

Za izvajanje sprejetega zakona sta pristojna Ministrstvo za notranje zadeve, ki bo izvajanje zakona tudi redno spremljalo v okviru rednega dela s prosilci za mednarodno zaščito, ter Urad za oskrbo in integracijo migrantov, pristojen za zagotavljanje pravic prosilcem na področju sprejema ter vključevanje oseb s priznano mednarodno zaščito v slovensko družbo.

6. 8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona:

Ni drugih pomembnih okoliščin.

7. Prikaz sodelovanja javnosti pri pripravi predloga zakona:

Gradivo je bilo objavljeno na portalu E- demokracija 24. junija 2020.

Delno je usklajeno z nevladnimi organizacijami (Amnesty International Slovenije, Avanta Largo,

Društvo Humanitas – center za globalno učenje in sodelovanje, Društvo Odnos, Jezuitsko združenje za begunce Slovenije, Kulturno izobraževalno društvo PiNA, Mirovni inštitut, Pravno-informacijski center nevladnih organizacij – PIC, Rdeči križ Slovenije, SLOGA, platforma nevladnih organizacij za razvoj, globalno učenje in humanitarno pomoč, Slovenska filantropija) in UNHCR.

Predlogi, ki so bili upoštevani:

- črtanje predloga, da pravica do nagrade za opravljeno delo in povračilo stroškov svetovalcem za begunce ne pripada, če ima prosilec na voljo lastna sredstva;
- v primeru odreditve ocene starosti pred podajo prošnje se obvesti tako mladoletnika brez spremstva kot tudi njegovega zakonitega zastopnika;
- pri odstranitvi iz Republike Slovenije se pristojnemu organu omogoči presoja, ali bi v primeru predaje ali izročitve lahko prišlo do kršitev človekovih pravic, evropske in mednarodne zakonodaje;
- Subsidiarna zaščita se ne podaljša v primeru, da se ugotovi eno izmed dejstev določenih v drugem odstavku 31. člena zakona;
- namesto sredstev se upoštevajo zadostna sredstva;
- ohrani se 48-urni rok za izdajo pisnega odpravka sklepa pristojnega organa po ustnem izreku ukrepa omejitve gibanja;
- upošteva se preoblikovanje določbe, ki ureja uporabo kazenskih določb zakona, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje in zapustitev tujcev v Republiki Sloveniji tudi za prosilce za mednarodno zaščito in osebe s priznano mednarodno zaščito;
- do nadomestila za družinske člane so upravičene **vse** osebe s priznano mednarodno.
- v predlogu, ki ima za posledico ukrep omejitve gibanja v primeru, ko prosilec ne predloži identifikacijskih dokumentov, se doda upravičenega razloga, zakaj je prosilec zapustil državo brez dokumentov.

Predlogi, ki **niso** bili upoštevani:

- zastopanje svetovalcev za begunce tudi pred Ustavnim sodiščem in sodiščem EU ter nasprotovanje varnostnemu preverjanju svetovalcev z razširitvijo razlogov za razrešitev svetovalcev za begunce;
- veljavnost varovanja poklicne tajnosti tudi za zakonite zastopnike;
- zahteva po pisnem soglasju za izvedbo osebnega razgovora preko elektronskih medijev in ohranitev prisotnosti zaupne osebe;
- pripombe glede predhodnega postopka in ohranitev obstoječih pooblastil policije;
- zakonska ureditev uporabe pospešenega postopka na meji, letališčih in pristaniščih v zvezi s pogoji in načinom bivanja ter hitra izvedba osebnega razgovora v navedenih postopkih;
- nasprotovanje posledici umika prošnje, če prosilec ne predloži vseh razpoložljivih dejstev in dokazov ter vse razpoložljive dokumentacije;
- nasprotovanje predlogu, da gre za neutemeljeno prošnjo, ko ni razlogov, da prosilec v izvorni državi ne bi mogel pridobiti identifikacijskih dokumentov;

- mnenje, da gre za širjenje razlogov za odvzem statusa begunca;
- ohranitev dolžine rokov za vložitev tožbe za sodno varstvo in pomanjkanje avtomatske suspenzivnosti pravnega sredstva (pritožbe) proti odločbam, izdanih v pospešenih postopkih;
- ohranitev finančne pomoči za nastanitev na zasebnem naslovu in v zvezi z razselitvijo izven azilnega doma;
- uporaba izraza »odvzem prostosti« namesto omejitve gibanja in navedbe, da se bistveno širijo razlogi za omejitev gibanja;
- drugačna opredelitev nevarnosti pobega in navedbe, da gre za preširoko določene okoliščine novega 84. a člena, ki uvaja omejitev gibanja zaradi nevarnosti pobega;
- nepotrebnost pogoja ugotavljanja istovetnosti storilca pri dostopu do trga dela in poklicnega usposabljanja prosilcev;
- enotna ureditev pravic za vse, tako za osebe s sklenjeno pogodbo o integracijskih aktivnostih kot ostale in ohranitev časovnega obdobja za kritje stroškov, povezanih z udeležbo na rednem programu izobraževanja in osnovne šole za odrasle, ohranitev časovnega obdobja prejemanja pomoči pri vključevanju v okolje in prevajanje vsem osebam kot pomoč pri vključevanju v okolje;
- zagotovitev uvajalnega obdobja treh mesecev in vključitev v orientacijski program osebam, ki so v Republiko Slovenijo sprejete na podlagi kvote ali delitve bremen med državami članicami EU;
- predlog, da postopek na meji ne velja za mladoletnike, mladoletnike brez spremstva in družine z otroki, ker to ni v največjo otrokovo korist;
- nezadostna zaščita mladoletnikov pri omejitvi gibanja v mejnih postopkih in v postopku preverjanja starosti mladoletnika brez spremstva.

7.a Podatek o zunanjem strokovnjaku oziroma pravni osebi, ki je sodelovala pri pripravi predloga zakona (osebno ime in naziv fizične osebe ali firma in naslov pravne osebe)

Pri pripravi predloga zakona niso sodelovali zunanji strokovnjaki.

7.b Znesek plačila, ki ga je oseba iz prejšnje točke v ta namen prejela:

/

8. Navedba, kateri predstavniki predlagatelja bodo sodelovali pri delu državnega zbora in delovnih teles

Aleš Hojs, minister za notranje zadeve, in Nataša Potočnik, v. d. generalne direktorice Direktorata za migracije na Ministrstvu za notranje zadeve.

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o mednarodni zaščiti (Uradni list RS, št. 16/17 – uradno prečiščeno besedilo) se v 2. členu v 25. točki za četrto alinejo doda nova peta alineja, ki se glasi:

»- mladoletni sorojenec prosilca, če je neporočen,«.

Dosedanja peta alineja postane šesta alineja.

V 27. točki se besedilo »ministrstva, pristojnega za notranje zadeve« nadomesti z besedilom »urada Vlade Republike Slovenije, pristojnega za oskrbo migrantov (v nadaljnjem besedilu: urad)«.

V 28. točki se besedilo »ministrstva, pristojnega za notranje zadeve« nadomesti z besedo »urada«.

29. točka se spremeni tako, da se glasi:

»29. »hudo kaznivo dejanje nepolitične narave« pomeni kaznivo dejanje, za katero je v Republiki Sloveniji predpisana kazen zapora, daljša od treh let, predvsem pa takšno kaznivo dejanje zoper življenje in telo, spolno nedotakljivost, zdravje in premoženje;«.

Na koncu 30. točke se podpičje nadomesti s piko, 31. točka pa se črta.

2. člen

V 7. členu se v tretjem odstavku v prvi alineji za besedo »pristanišč« doda vejica in besedilo »v pogojih, ki spoštujejo zasebnost teh oseb«.

3. člen

V 8. členu se v prvem odstavku v drugi alineji pred besedo »prepoznavanja« doda besedilo »tehniki opravljanja osebnega razgovora, še zlasti glede«.

Na koncu tretje alineje se beseda »in« nadomesti z vejico.

Četrta alineja se spremeni tako, da se glasi:

»- obravnavanja prošenj ranljivih oseb s posebnimi potrebami,«.

Za četrto alinejo se dodajo nove peta, šesta in sedma alineja, ki se glasijo:

»- človekovih pravic in pravnega reda Evropske unije na področju mednarodne zaščite, vključno s posebnimi pravnimi primeri in primeri sodne prakse,
- vprašanj, povezanih s pridobivanjem in uporabo informacij o državah izvora, in
- uporabe izvedenskih zdravstvenih in pravnih poročil v postopkih mednarodne zaščite.«.

4. člen

V 9. členu se v četrtem odstavku za peto alinejo doda nova šesta alineja, ki se glasi:

»- je pred imenovanjem opravil osnovno varnostno preverjanje v skladu z zakonom, ki ureja varovanje tajnih podatkov, in je dobil dovoljenje za dostop do tajnih podatkov stopnje ZAUPNO;«.

Dosedanje šesta, sedma in osma alineja postanejo sedma, osma in deveta alineja.

V šestem odstavku se beseda »pete« nadomesti z besedo »četrte«.

V desetem odstavku se v peti alineji pika nadomesti z vejico.

Za peto alinejo se doda nova šesta alineja, ki se glasi:

»- če se ugotovi, da mu je znana prava identiteta prosilca, razpolaga s prosilčevimi identifikacijskimi dokumenti, mu je znana dejanska prosilčeva starost, v primeru, ko ta zatrjuje, da je mladoletna oseba, ali so mu znana dejstva, na podlagi katerih prosilec ni upravičen do statusa begunca ali subsidiarne zaščite, a o tem ne obvesti pristojnega organa.«.

5. člen

11. člen se spremeni tako, da se glasi:

»11. člen
(plačilo za pravno pomoč)

(1) Svetovalci za begunce imajo pravico do nagrade za opravljeno delo in do povračila stroškov za opravljeno pravno pomoč v zvezi s postopki po tem zakonu na upravnem in vrhovnem sodišču, vključno s stroški storitev tolmača v obsegu največ dveh ur oziroma štirih prevajalskih strani v okviru priprave pravnega sredstva. Sredstva za izplačilo nagrad in povračilo stroškov zagotavlja ministrstvo.

(2) Pravica do nagrade za opravljeno delo in povračilo stroškov svetovalcu za begunce ne pripada, če:

- je iz uradnih evidenc pristojnega organa razvidno, da je prosilec samovoljno zapustil azilni dom ali njegovo izpostavo več kot tri dni pred vložitvijo tožbe pred upravnim sodiščem,
- prosilec prekliče pooblastilo svetovalcu za begunce, preden je vložena tožba pred upravnim sodiščem,
- pravnega sredstva ne vloži pravočasno,
- je pred njim tožbo vložil že drug svetovalec za begunce.

(3) Pravica do nagrade za opravljeno delo in povračilo stroškov svetovalcem za begunce ne pripada v primeru izrednih pravnih sredstev.

(4) Svetovalec za begunce predloži stroškovnik o opravljenem delu z dokazili o opravljenem delu in nastalih stroških v treh mesecih po pravnomočnosti odločitve upravnega oziroma vrhovnega sodišča, sicer izgubi pravico do nagrade in povračila stroškov iz prvega odstavka tega člena.

(5) Ministrstvo od prosilca, ki ima zadostna lastna sredstva za preživljanje, zahteva povrnitev stroškov oziroma sorazmernega dela stroškov iz prvega odstavka tega člena.

(6) Način dostopa prosilca do svetovalca za begunce, merila za določitev nagrade za opravljeno delo in povračilo stroškov iz prvega odstavka tega člena ter merila za izračun povrnitve stroškov iz prejšnjega odstavka določi minister.«.

6. člen

V 16. členu se v tretjem odstavku črta besedilo », in sicer do izvršljivosti odločitve izdane v postopku mednarodne zaščite«.

Četrty odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(4) Vlada Republike Slovenije predpiše podrobnejši način izvajanja pooblastila zakonitega zastopnika, način medsebojnega sodelovanja zakonitega zastopnika, urada, ministrstva, krajevno pristojnega centra

za socialno delo in ustanove, v kateri je mladoletnik brez spremstva nastanjen, pri izvajanju skrbi za osebnost, pravice in koristi mladoletnika brez spremstva ter način oblikovanja in vodenja seznama iz četrtega odstavka 18. člena tega zakona. V predpisu se določi tudi podrobnejši način zagotavljanja ustrezne nastanitve iz sedmega odstavka tega člena, oskrbe in obravnave mladoletnika brez spremstva.«.

Sedmi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(7) Urad nastani mladoletnika brez spremstva v institucijo, ki je namenjena otrokom, kjer sta mu zagotovljeni ustrezna obravnava in oskrba, po predhodno pridobljenem mnenju centra za socialno delo, ki je krajevno pristojen za območje, na katerem je nastanjen mladoletnik brez spremstva, glede ustreznosti nastanitve. Pri izvajanju nastanitve in oskrbe urad sodeluje z zakonitim zastopnikom.«.

Osmi odstavek se črta.

V dosedanjem devetem odstavku, ki postane osmi odstavek, se besedilo »starejšega od 15 let« nadomesti z besedilom »starega 15 let ali več«.

7. člen

V 17. členu se drugi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(2) Če se pri mladoletniku brez spremstva pred podajo prošnje ali pri obravnavi prošnje za mednarodno zaščito na podlagi mnenja uradnih oseb oziroma oseb, ki so vključene v delo z mladoletnikom brez spremstva, podvomi o starosti mladoletnika brez spremstva, pristojni organ lahko odredi pripravo izvedeniškega mnenja.«.

8. člen

V 18. členu se za drugim odstavkom doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Zakoniti zastopnik se vsake tri leta udeleži obdobjnega usposabljanja.«.

V dosedanjem tretjem odstavku, ki postane četrti odstavek, se besedilo prvega stavka nadomesti z naslednjim besedilom: »Usposabljanje iz drugega in tretjega odstavka tega člena na podlagi javnega pooblastila izvaja Fakulteta za socialno delo, Univerza v Ljubljani, ki v ta namen izdaja potrdila o usposobljenosti. Usposabljanje obsega znanje iz družinskega prava, socialnega dela, psihologije, varstva otrokovih pravic in dolžnosti, varstva človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter azilnega prava.«.

Dosedanja četrti in peti odstavek postaneta peti in šesti odstavek.

V dosedanjem šestem odstavku, ki postane sedmi odstavek, se prvi stavek spremeni tako, da se glasi: »Zakoniti zastopnik lahko uveljavlja povrnitev potrebnih stroškov in nagrado za opravljeno delo do desetega dne v mesecu za vsa opravljena zastopanja v preteklem mesecu, sicer izgubi pravico do nagrade in povračila stroškov.«.

Dosedanji sedmi odstavek, ki postane osmi odstavek, se spremeni tako, da se glasi:

»(7) Zakonito zastopanje poleg razlogov iz zakona, ki ureja zakonsko zvezo in družinska razmerja, preneha tudi z izvršljivostjo odločitve pristojnega organa v postopku priznanja mednarodne zaščite oziroma z dnem postavitve mladoletnika brez spremstva pod skrbništvo oziroma imenovanja skrbnika za posebni primer. Zakonito zastopanje preneha tudi, če se ugotovi, da je zakonitemu zastopniku znana prava identiteta prosilca, razpolaga s prosilčevimi identifikacijskimi dokumenti, mu je znana dejanska prosilčeva starost v primeru, ko ta zatrjuje, da je mladoletna oseba, ali so mu znana dejstva, na podlagi

katerih prosilec ni upravičen do statusa begunca ali subsidiarne zaščite, a o tem ne obvesti pristojnega organa.

Za novim osmim odstavkom se doda nov deveti odstavek, ki se glasi:

»(9) Ministrstvo, pristojno za družino in socialne zadeve, najmanj enkrat letno preveri, ali zakoniti zastopniki še izpolnjujejo pogoje za zakonitega zastopnika. Ministrstvo, pristojno za družino in socialne zadeve, izbriše s seznama zakonitega zastopnika, ki:

- ne izpolnjuje več pogojev za skrbnika, določenih z zakonom, ki ureja družinska razmerja;
- je pri opravljanju zakonitega zastopanja malomaren, zlorablja svoje pravice ali s svojim delom ogroža pravice in koristi varovanca;
- kljub večkratnim opozorilom uradnih oseb krši pravila kodeksa, ki ureja ravnanja uslužbencev urada ali ministrstva, pristojnega za notranje zadeve, ter vseh ostalih oseb, ki delujejo pri mednarodni zaščiti, do prosilcev za mednarodno zaščito in oseb s priznano mednarodno zaščito;
- ni obvestil pristojnega organa v skladu z drugim stavkom prejšnjega odstavka;
- ni opravil obdobjnega usposabljanja iz tretjega odstavka tega člena;
- dvakrat neupravičeno zavrne zastopanje
- sam tako želi, vendar pod pogojem, da je po uvrstitvi na seznam že opravljal naloge zakonitega zastopanja vsaj 12 mesecev oziroma da v 12 mesecih po uvrstitvi na seznam še ni bil pozvan k zastopanju.«.

9. člen

V 22. členu se dosedanje besedilo označi kot prvi odstavek, za njim pa se doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) Pristojni organ pridobi točne in ažurne informacije o izvorni državi iz različnih virov, kot so Evropski azilni podporni urad in Visoki komisariat ter ustrezne mednarodne organizacije za človekove pravice.«.

10. člen

V 30. členu se drugi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(2) Če so imele dejavnosti prosilca od odhoda iz izvorne države izključni namen ustvarjanja potrebnih pogojev za priznanje mednarodne zaščite po tem zakonu, v primeru ponovne prošnje priznanje statusa begunca ne more temeljiti samo na tako ustvarjenih pogojih.«.

11. člen

V 31. členu se v prvem odstavku prva alineja spremeni tako, da se glasi:

»- že uživa pomoč ali zaščito organov in agencij Združenih narodov, razen Visokega komisariata;«

V drugi, tretji in četrti alineji se besedilo »obstaja utemeljen sum« nadomesti z besedilom »obstajajo utemeljeni razlogi za sum«.

V peti alineji se za besedilom »nevarnega za varnost« doda besedilo »ali ozemeljsko celovitost«, besedilo »varnosti ozemeljske celovitosti,« pa se črta.

V drugem odstavku se besedilo »obstaja utemeljen sum« nadomesti z besedilom »obstajajo utemeljeni razlogi za sum«.

Četrta alineja se spremeni tako, da se glasi:

»- predstavlja nevarnost za skupnost ali varnost Republike Slovenije.«.

12. člen

V 34. členu se v četrtem odstavku beseda »prosilca« nadomesti z besedo »osebe«.

13. člen

V 36. členu se za drugim odstavkom dodata nova tretji in četrti odstavek, ki se glasita:

»(3) Prepoved odstranitve iz Republike Slovenije ne velja za osebo, ki je v postopku predaje ali izročitve drugi državi članici ali tretji državi ali mednarodnim kazenskim sodiščem.

(4) Prosilca se v skladu s prejšnjim odstavkom lahko izroči le, če odločba o izročitvi ne povzroči vračanja, s katerim bi bile kršene mednarodne obveznosti Republike Slovenije.«.

14. člen

V 37. členu se v drugem odstavku besedilo »starejšim od 15 let« nadomesti z besedilom »starim 15 let ali več« in se črta besedilo »osebno in«.

V četrtem odstavku se tretji stavek črta.

Za sedmim odstavkom se dodajo novi osmi, deveti in deseti odstavek, ki se glasijo:

»(8) V izjemnih primerih se lahko osebni razgovor opravi tudi prek sodobnih elektronskih medijev, če je zagotovljen varen prenos podatkov.

(9) Kadar se osebni razgovor zabeleži z elektronskimi napravami za zvočno ali slikovno snemanje v skladu s sedmim odstavkom tega člena, prosilcu ni treba potrditi vsebine osebnega razgovora.

(10) Prosilcu kakršno koli snemanje ali fotografiranje na osebnem razgovoru ni dovoljeno.«.

15. člen

V 38. členu se v prvem odstavku v prvi alineji besedilo »prošnji ugotdi« nadomesti z besedilom »prizna status begunca«.

Tretja alineja se črta.

Dosedanja četrta alineja postane tretja alineja.

Za drugim odstavkom se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Kadar se osebni razgovor z osebo iz druge alineje prvega odstavka tega člena ne opravi, se osebi omogoči, da predloži dodatne informacije.«.

16. člen

39. člen se spremeni tako, da se glasi:

»39. člen
(postavitev izvedenca)

(1) Če je za ugotovitev ali presojo kakšnega dejstva, ki je pomembno za odločitev v postopku po tem zakonu, potrebno strokovno znanje, s katerim uradna oseba ne razpolaga, je treba pridobiti ustrezno izvedensko mnenje.

(2) Če izvedenec izvedenskega mnenja ne more podati zaradi razlogov, nastalih na strani prosilca, to ni razlog, da pristojni organ ne izda odločitve v postopku po tem zakonu.

(3) Mnenje iz prvega odstavka tega člena se izda v pisni obliki. Kadar iz utemeljenih razlogov predložitev pisnega mnenja ni mogoča ali smiselna, se mnenje poda ustno.

(4) Z mnenjem iz prvega odstavka tega člena pristojni organ prosilca sooči pisno, ustno pa le izjemoma.

(5) Sredstva za izvedeniška mnenja zagotavlja pristojni organ.

(6) Pristojni organ obvesti prosilca o možnosti, da lahko na svojo pobudo in na svoje stroške pridobi izvedeniško mnenje v postopku po tem zakonu.«.

17. člen

V 42. členu se drugi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(2) Osebo iz prejšnjega odstavka obravnava policija, ki ugotovi njeno istovetnost in pot, po kateri je prišla v Republiko Slovenijo, ter druge okoliščine, ki bi lahko vplivale na nadaljnji postopek. Policija pri tem izpolni registracijski list in osebo v njej razumljivem jeziku seznanj s posledicami samovoljne zapustitve sprejemnih prostorov azilnega doma, kar oseba potrdi s podpisom.«.

V tretjem odstavku se črta besedilo », vključno z informacijami o posledicah samovoljne zapustitve sprejemnih prostorov,«,.

V četrtem odstavku se pred piko doda besedilo »v ambulanti azilnega doma«.

18. člen

43. člen se spremeni tako, da se glasi:

»43. člen

(postopki na meji, letališčih, pristaniščih)

(1) Kadar oseba izrazi namen podati prošnjo za mednarodno zaščito na meji ali v času zadrževanja v tranzitnem območju na letališču ali na ladji, ki je na sidrišču luke ali pristanišča, lahko pristojni organ o dopustnosti prošnje v skladu z 51. členom tega zakona odloča na meji ali tranzitnem območju na letališču ali na ladji, ki je na sidrišču luke ali pristanišča. Na meji ali tranzitnem območju na letališču ali na ladji, ki je na sidrišču luke ali pristanišča, lahko pristojni organ obravnava tudi prošnjo v pospešenem postopku zaradi enega izmed razlogov, na podlagi katerega se ta lahko šteje za očitno neutemeljeno v skladu z 52. členom tega zakona, ter zahtevek za uvedbo ponovnega postopka v primeru, da oseba ni predložila novih dokazov ali navedla novih dejstev, ki pomembno povečujejo verjetnost, da izpolnjuje pogoje za mednarodno zaščito.

(2) Oseba iz prejšnjega odstavka se do dokončnosti sklepa, izdanega v okviru postopka o dopustnosti prošnje v skladu z 51. členom tega zakona oziroma sklepa o zavrženju zahtevka za uvedbo ponovnega postopka iz četrtega odstavka 65. člena tega zakona ali izvršljivosti odločbe v pospešenem postopku, nahaja na meji ali na območju letališča oziroma sidrišča luke ali pristanišča. Če odločba ali sklep iz

prejšnjega stavka nista izdana v treh tednih od prejema prošnje ali se prošnja obravnava v rednem postopku, se prosilcu dovoli vstop na ozemlje Republike Slovenije.

(3) Če zaradi prihoda večjega števila oseb, ki izrazijo namen vložiti prošnjo na meji, v postopkih v skladu s tem členom ni mogoče odločati na meji, se te osebe lahko nastanijo v bližini meje.

(4) V primeru prošnje za mednarodno zaščito, ki jo ranljiva oseba s posebnimi potrebami poda na meji ali v času zadrževanja v tranzitnem območju na letališču ali na ladji, ki je na sidrišču luke ali pristanišča, ki se obravnava v skladu s prvim in drugim odstavkom tega člena, pristojni organ prednostno poskrbi za varovanje zdravja te osebe, vključno z duševnim zdravjem, ter zagotovi redno spremljanje in ustrezno pomoč, pri čemer upošteva poseben položaj te osebe.

(5) Vlada Republike Slovenije podrobneje predpiše pogoje in način bivanja na meji ali tranzitnem območju na letališču ali na ladji, ki je na sidrišču luke ali pristanišča, s predpisom iz četrtega odstavka 78. člena tega zakona.«.

19. člen

V 45. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) Prošnjo vloži vsaka polnoletna oseba posamezno in v svojem imenu, in sicer ustno na zapisnik. V primeru izjemnih okoliščin lahko pristojni organ osebo obvesti, da prošnjo poda pisno ali v elektronski obliki.«.

V drugem odstavku se besedilo »starejši od 15 let« nadomesti z besedilom »star 15 let ali več«.

Za četrtim odstavkom se doda nov peti odstavek, ki se glasi:

»(5) V okviru postopka sprejema prošnje uradna oseba prosilcu določi datum osebnega razgovora. V primeru postopka na meji ali tranzitnem območju na letališču ali na ladji, ki je na sidrišču luke ali pristanišča iz 43. člena tega zakona, ali v primeru, ko je že ob podaji prošnje na voljo zadosti informacij, na podlagi katerih je mogoče utemeljeno sklepati, da so podani razlogi za obravnavo prošnje kot nedopustne prošnje iz 51. člena tega zakona ali očitno neutemeljene prošnje iz 52. člena tega zakona, se lahko osebni razgovor opravi takoj po sprejemu prošnje.«.

Dosedanji peti odstavek postane šesti odstavek.

Dosedanji šesti odstavek, ki postane sedmi odstavek, se spremeni tako, da se glasi:

»(7) Pristojni organ prosilcu za mednarodno zaščito po uradni dolžnosti določi EMŠO in mu izda izkaznico prosilca, na kateri na predlog urada izpiše naslov začasnega prebivanja.«.

V dosedanjem sedmem odstavku, ki postane osmi odstavek, se za besedilom »Pri sprejemu prošnje« doda besedilo »ustno na zapisnik«.

Dosedanji osmi odstavek postane deveti odstavek.

20. člen

V 47. členu se na koncu tretjega odstavka doda besedilo »V primeru podaljšanja roka za odločitev zaradi velikega števila prošenj za mednarodno zaščito pristojni organ o tem obvešča Evropsko komisijo najmanj enkrat letno. Pristojni organ Evropsko komisijo obvesti tudi takoj, ko prenehajo razlogi za podaljšanje roka.«.

V petem odstavku se v tretji alineji za besedo »komisijo« doda besedilo »v razumnem roku«.

21. člen

V 48. členu se za besedo »prednostno« doda vejica in besedilo »kadar je verjetno, da je prošnja utemeljena,«.

22. člen

V 49. členu se v prvem odstavku na koncu pete alineje pika nadomesti z vejico in se doda nova šesta alineja, ki se glasi:

»- prošnji ugotovi v rednem postopku, če ugotovi, da prosilec izpolnjuje pogoje za pridobitev statusa begunca, ker ne more več uživati zaščite organov in agencij Združenih narodov, z izjemo Visokega komisariata, zaradi okoliščin, na katere ni mogel vplivati.«.

V devetem odstavku se za besedo »alineje« dodata besedilo »prvega odstavka«.

Za devetim odstavkom se dodajo novi deseti, enajsti, dvanajsti, trinajsti, štirinajsti, petnajsti in šestnajsti odstavek, ki se glasijo:

»(10) Pristojni organ določi 10-dnevni rok za prostovoljni odhod, v katerem mora tujec zapustiti območje Republike Slovenije, območje držav članic Evropske unije in območje držav pogodbenic Konvencije o izvajanju schengenskega sporazuma z dne 14. junija 1985, ko gre za primere iz tretje, četrte in pete alineje prvega odstavka tega člena, druge in tretje alineje prvega odstavka 51. člena, v primeru zavrženja zahtevka s sklepom iz četrtega odstavka 65. člena, ter v primerih iz sedmega odstavka 66. člena in sedmega odstavka 69. člena tega zakona. Rok za prostovoljni odhod se ne določi osebi, ki ji je bil status mednarodne zaščite odvzet na podlagi tretje ali četrte alineje prvega odstavka 68. člena oziroma prve ali druge alineje drugega odstavka 68. člena tega zakona ali ko oseba v Republiki Sloveniji zakonito prebiva na podlagi drugega pravnega naslova. Na prošnjo osebe ali po uradni dolžnosti lahko pristojni organ iz utemeljenih razlogov določi 30-dnevni rok za prostovoljni odhod.

(11) Rok za prostovoljni odhod iz prejšnjega odstavka tega člena začne teči z dnem, ko je sklep ali odločba, s katerim je rok določen, izvršljiva.

(12) Če obstajajo okoliščine, ki jih zakon, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev v Republiki Sloveniji določa za podaljšanje roka, lahko pristojni organ na prošnjo osebe, ki jo mora vložiti pred potekom roka za prostovoljni odhod, ob upoštevanju okoliščin posameznega primera, rok za prostovoljni odhod z odločbo podaljša za čas trajanja okoliščin, zaradi katerih je določitev daljšega roka za prostovoljni odhod osebe upravičena.

(13) Pristojni organ osebi poleg roka za prostovoljni odhod določi tudi ukrep odstranitve tujca in ukrep prepovedi vstopa. Pri določitvi in izvajanju ukrepa odstranitve tujca in ukrepa prepovedi vstopa se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev v Republiki Sloveniji, ki urejajo ukrep odstranitve tujca in ukrep prepovedi vstopa.

(14) Pristojni organ lahko z odločbo prekliče, skrajša ali začasno odloži prepoved vstopa iz razlogov, ki jih za preklic, skrajšanje ali začasno odložitve prepovedi vstopa določa zakon, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev v Republiki Sloveniji.

(15) V primerih iz desetega odstavka tega člena Policija tujcu, ki nezakonito prebiva v Republiki Sloveniji, ne izda odločbe o vrnitvi v skladu z zakonom, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev v Republiki Sloveniji.

(16) Pristojni organ izvršljivo odločbo ali izvršljiv sklep iz desetega odstavka tega člena nemudoma posreduje policijski postaji, na območju katere oseba prebiva oziroma je nazadnje prebivala ali na območju katere je imela oseba prijavljeno zadnje začasno ali stalno prebivanje.«.

23. člen

V 50. členu se v drugem odstavku za drugo alinejo doda nova tretja alineja, ki se glasi:

»- če se pri dnevnem preverjanju prisotnosti iz petega odstavka 82. člena tega zakona ugotovi, da je prosilec prenočil izven azilnega doma ali njegove izpostave, ne da bi mu bila izdana dovolilnica iz šestega odstavka 82. člena tega zakona, prosilec pa ne navede razumnih razlogov za svoje ravnanje;«.

V dosedanji tretji alineji, ki postane četrta alineja, se besedilo »pristojnemu organu« nadomesti z besedo »uradu«, pika se nadomesti s podpičjem, za njim pa se doda nova peta alineja, ki se glasi:

»- če se prosilec ni odzval na zahteve, da navede vsa dejstva in okoliščine in predloži vso dokumentacijo in razpoložljive dokaze v skladu z 21. členom tega zakona za namene obravnavanja dejstev in okoliščin v skladu s 23. členom tega zakona.«.

24. člen

V 51. členu se dosedanje besedilo označi kot prvi odstavek, za njim pa se doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) Če po izvršljivem sklepu iz četrte alineje prejšnjega odstavka odgovorna država članica prosilca ne sprejme na svoje ozemlje oziroma ga v odgovorno državo članico ni možno predati zaradi drugih razlogov, pristojni organ sklep razveljavi in obravnava prošnjo za mednarodno zaščito.«.

25. člen

V 52. členu se na koncu četrte alineje za vejico doda besedilo »še zlasti, če iz okoliščin konkretnega primera izhaja, da bi prosilec v izvorni državi lahko pridobil identifikacijske dokumente,«.

26. člen

V 63. členu se v drugem in četrtem odstavku za besedo »alineje« doda besedilo »prvega odstavka«.

27. člen

V 64. členu se v tretjem odstavku besedilo »prejšnjega odstavka« nadomesti z besedilom »prvega odstavka tega člena«.

28. člen

V 65. členu se tretji in četrti odstavek spremenita tako, da se glasita:

»(3) Če oseba iz prvega in četrtega odstavka prejšnjega člena umakne zahtevek za uvedbo ponovnega postopka ali je iz uradnih evidenc pristojnega organa razvidno, da je oseba samovoljno zapustila azilni dom, njegovo izpostavo ali Center za tujce, in se v treh dneh od samovoljne zapustitve ni vrnila, se postopek s sklepom ustavi.

(4) O zahtevku za uvedbo ponovnega postopka odloči pristojni organ s sklepom. Če pristojni organ ugotovi, da niso izpolnjeni pogoji iz prejšnjega člena, zahtevek s sklepom zavrže, v nasprotnem primeru pa dovoli vložitev ponovne prošnje in ravna v skladu s 45. členom tega zakona. Kadar pristojni organ dovoli vložitev prošnje, oseba prošnjo za mednarodno zaščito vloži v osmih dneh od vročitve sklepa, s katerim je bilo zahtevku za uvedbo ponovnega postopka ugodeno. Če prosilec brez utemeljenega razloga, kljub temu da mu je bilo to omogočeno, tega ne stori, prošnje ne more več vložiti, s pretekom roka iz prejšnjega stavka pa mu prenehajo pravice iz prvega odstavka 78. člena tega zakona.«.

Peti odstavek se črta.

Dosedanji šesti odstavek postane peti odstavek.

29. člen

V 66. členu se v drugem odstavku beseda »drugega« nadomesti z besedo »sedmega«.

Za sedmim odstavkom se doda nov osmi odstavek, ki se glasi:

»(8) Če se v postopku podaljšanja subsidiarne zaščite ugotovi eno izmed dejstev, določenih v drugem in četrtem odstavku 31. člena tega zakona, se subsidiarna zaščita ne podaljša.«.

Dosedanji osmi odstavek, ki postane deveti odstavek, se spremeni tako, da se glasi:

»(9) Če oseba pred sprejetjem odločitve o prošnji za podaljšanje subsidiarne zaščite svojo prošnjo izrecno umakne, v sodnem postopku pridobi status begunca ali je sprejeta v državljanstvo Republike Slovenije ali pridobi državljanstvo druge države, pristojni organ postopek s sklepom ustavi.«.

Dosedanja deveti in deseti odstavek postaneta deseti in enajsti odstavek.

30. člen

V 68. členu se v prvem odstavku v tretji alineji za besedilom »nevarnega za varnost« doda besedilo »ali ozemeljsko celovitost«, besedilo »varnosti ozemeljske celovitosti,« pa se črta.

31. člen

70. člen se spremeni tako, da se glasi:

»70. člen
(sodno varstvo)

(1) Zoper odločbo pristojnega organa je mogoče vložiti tožbo na upravno sodišče v 15 dneh od vročitve. Zoper odločbo, izdano v pospešenem postopku, je tožbo mogoče vložiti v treh dneh od vročitve.

(2) Zoper vse sklepe, izdane na podlagi tega zakona, se tožba lahko vloži v treh dneh od vročitve.«.

(3) Tožba zoper odločbo o zavrnitvi prošnje v rednem postopku, odločbo o zavrnitvi prošnje v pospešenem postopku, odločbo o zavrnitvi podaljšanja subsidiarne zaščite, odločbo, izdano na podlagi sedmega odstavka 69. člena tega zakona, odločbo o prenehanju statusa mednarodne zaščite zaradi razloga, navedenega v šestem odstavku 67. člena tega zakona, sklep o zavrženju prošnje na podlagi

tretje alineje prvega odstavka 51. člena in četrtega odstavka 65. člena tega zakona zadrži izvršitev odločbe oziroma sklepa. V primeru vseh drugih odločitev po tem zakonu tožba ne zadrži njihove izvršitve.

(4) Zoper sodbe, ki jih izda upravno sodišče, je dovoljena pritožba na vrhovno sodišče.«.

32. člen

V 71. členu se za tretjim odstavkom doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

»(4) Vrhovno sodišče o pritožbi odloči v 30 dneh od njenega prejema.«.

Dosedanji četrti odstavek postane peti odstavek.

V dosedanjem petem odstavku, ki postane šesti odstavek, se za besedilom »lahko ministrstvo« doda besedilo »oziroma urad«, za besedo »minister« pa se doda besedilo »oziroma generalni sekretar Vlade Republike Slovenije.«.

33. člen

V 78. členu se v prvem odstavku prva alineja spremeni tako, da se glasi:

»- prebivanja v Republiki Sloveniji in gibanja znotraj območja občine, v kateri ima določen naslov začasnega prebivanja,«.

Druga alineja spremeni tako, da se glasi:

»- materialne oskrbe v primeru nastanitve v azilnem domu, njegovi izpostavi ali nastanitveni kapaciteti, vzpostavljeni na meji oziroma v bližini meje, letališču ali na ladji, ki je na sidrišču luke ali pristanišča,«.

Tretja alineja se črta.

Dosedanje četrta, peta, šesta, sedma in osma alineja postanejo tretja, četrta, peta, šesta in sedma alineja.

Drugi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(2) Pravice iz prejšnjega odstavka trajajo do izvršljivosti odločitve pristojnega organa o prošnji oziroma do predaje prosilca državi, ki je odgovorna za obravnavo njegove prošnje po Uredbi 604/2013/EU.«.

Za četrtem odstavkom se dodajo novi peti, šesti in sedmi odstavek, ki se glasijo:

»(5) Če je to nujno potrebno za izvrševanje pravic iz 86., 87. in 88. člena tega zakona ali za to obstajajo drugi utemeljeni razlogi, lahko prosilec zapusti območje iz prve alineje prvega odstavka tega člena, o čemer odloči pooblaščen uradna oseba urada. Zoper odločbo je mogoč ugovor v treh dneh od njene vročitve. O ugovoru odloči predstojnik urada. Ugovor zoper odločitev ne zadrži njene izvršitve.

(6) Prosilec lahko zapusti območje občine, v kateri ima določen naslov začasnega prebivanja, tudi zaradi udeležbe na procesnem dejanju v zvezi s postopkom mednarodne zaščite oziroma obravnave na sodišču, kar izkazuje z vabilom pristojnega organa oziroma sodišča.

(7) Ne glede na določbo prve alineje prvega odstavka tega člena se lahko prosilec, ki je mladoletnik brez spremstva, svobodno giblje po celotnem območju Republike Slovenije.«.

V dosedanjem petem odstavku, ki postane osmi odstavek, se beseda »prejšnjega« nadomesti z besedo »četrtega«.

34. člen

V 80. členu se v prvem odstavku beseda »drugega« nadomesti z besedo »prvega«.

35. člen

V 81. členu se v drugem odstavku črta drugi stavek.

36. člen

82. člen se spremeni tako, da se glasi:

»82. člen
(bivanje v azilnem domu)

(1) Urad nastani osebe iz prvega in tretjega odstavka 78. člena tega zakona v azilnem domu ali njegovi izpostavi, kjer jim zagotovi materialno oskrbo.

(2) Stroške materialne oskrbe v primeru nastanitve v azilnem domu ali njegovi izpostavi krije urad.

(3) Prehrana, obleka in obutev ter higienske potrebščine ne pripadajo prosilcu, ki ima zadostna lastna sredstva za preživljanje v višini zneska osnovnega minimalnega dohodka v Republiki Sloveniji. Prosilec, ki ima zadostna lastna sredstva za preživljanje v višini zneska osnovnega minimalnega dohodka v Republiki Sloveniji, sam krije stroške nastanitve, in sicer v višini, ki mu jo v skladu z merili, določenimi v predpisu iz četrtega odstavka 78. člena tega zakona, z odločbo določi pooblaščen uradna oseba urada. Zoper odločbo je mogoč ugovor v treh dneh od njene vročitve. O ugovoru odloči predstojnik urada. Ugovor zoper odločbo ne zadrži njene izvršitve

(4) Prosilci, ki bivajo v azilnem domu, morajo spoštovati določbe hišnega reda, ki ga predpiše Vlada Republike Slovenije.

(5) Za namen izvajanja druge in tretje alineje drugega odstavka 50. člena tega zakona pooblaščen uradna oseba urada dnevno preverja prisotnost prosilcev v azilnem domu, njegovi izpostavi, drugih institucijah ali na zasebnem naslovu.

(6) V utemeljenih primerih in kadar ne obstajajo razlogi, ki nasprotujejo izdaji dovolilnice, lahko prosilci prenočijo tudi zunaj azilnega doma ali njegove izpostave, in sicer na območju občine, v kateri ima določen naslov začasnega prebivanja. Dovolilnico za prenočitev zunaj azilnega doma ali njegove izpostave lahko urad izda za največ sedem dni, pri čemer skupno število izdanih dovolilnic ne sme preseči skupno 60 dni v obdobju enega leta.

(7) Razlogi, ki nasprotujejo izdaji dovolilnice iz prejšnjega odstavka, so:

- prosilčeve pretekle kršitve javnega reda in miru;
- prosilčeve pretekle težje kršitve pravil bivanja iz tretjega odstavka 82.a člena tega zakona;
- razlogi varovanja javnega zdravja ali javne varnosti;
- obravnava prosilca v postopku v skladu z Uredbo 604/2013/EU.

(8) O zavrnitvi izdaje dovolilnice odloči pooblaščen uradna oseba urada. Zoper odločbo je mogoč ugovor v treh dneh od njene vročitve. O ugovoru odloči predstojnik urada. Ugovor zoper odločbo ne zadrži njene izvršitve.

(9) Prošilec lahko pomaga v azilnem domu ali njegovi izpostavi pri delih, povezanih z vzdrževanjem in nastanitvijo, lahko pa pomaga tudi pri vsakodnevem sporazumevanju uradnih oseb z drugimi prosilci. Za ustrezno opravljeno delo prejme nagrado v skladu s sprejetim cenikom urada.

(10) Za zagotavljanje varnosti oseb in premoženja se v azilnem domu zagotovi varovanje. Varovanje lahko zagotavlja tudi Policija.«.

37. člen

Za 82. členom se dodata nova 82.a in 82.b člen, ki se glasita:

»82.a člen

(kršitve pravil bivanja v azilnem domu ali njegovi izpostavi)

(1) Kršitve pravil bivanja v azilnem domu ali njegovi izpostavi so lažje in težje.

(2) Lažje kršitve so:

- spreminjanje razporeda opreme po sobah in premeščanje inventarja iz enega v drug prostor,
- pisanje in lepljenje po stenah, vratih in oknih,
- vnos in uporaba lastnih električnih aparatov brez dovoljenja,
- kajenje v skupnih prostorih ali prostorih, kjer se nahaja več oseb,
- hranjenje koles in drugih prevoznih sredstev v prostorih, ki temu niso namenjeni,
- pomanjkanje higiene ali skrbi za bivalne prostore,
- nošenje hrane in jedilnega pribora iz jedilnice brez dovoljenja,
- druge kršitve, ki so kot take določene s hišnim redom iz četrtega odstavka prejšnjega člena.

(3) Težje kršitve so:

- izražanje rasne, verske, nacionalne, spolne, politične ali druge nestrpnosti v kakršni koli obliki,
- žaljiv ali nasilen odnos do sostanovalcev, zaposlenih in obiskovalcev,
- vnos in uživanje alkoholnih pijač ter drugih opojnih snovi,
- vnos nevarnih predmetov ter lahko vnetljivih snovi,
- neizpolnitev ukaza uradnih oseb, ki bi povzročila hujše motnje v delovanju nastanitvene kapacitete,
- izdelovanje ali vnašanje predmetov, primernih za napad, pobeg ali za storitev kaznivega dejanja,
- namerna kršitev predpisov o varstvu pred požarom, eksplozijo ali drugimi naravnimi nesrečami,
- namerna povzročitev materialne škode,
- oviranje postopka nastanitve osebe v sobo,
- opravljanje pridobitvene dejavnosti v prostorih nastanitvene kapacitete,
- snemanje ali fotografiranje razgovorov z zaposlenimi na uradu oziroma osebami, ki z uradom sodelujejo na podlagi pogodb,
- kršenje javnega reda in miru.

82.b člen

(ukrepi ob kršitvah pravil bivanja)

(1) Za lažje kršitve pravil bivanja pooblaščen uradna oseba urada prosilcu izreče ustno opozorilo, ki se evidentira v obliki uradnega zaznamka.

(2) Za težje kršitve iz tretje, devete in dvanajste alineje tretjega odstavka prejšnjega člena se lahko osebo za največ tri dni nastani v posebni, ločeni sobi, ki se nahaja v sprejemnih prostorih azilnega doma. Pri tem se upošteva individualne okoliščine ter sorazmernost kršitve in ukrepa. Ukrep lahko preneha tudi prej, če se med trajanjem ukrepa ugotovi, da je dosegel svoj namen.

(3) Za težje kršitve iz prve, druge, četrte, pete, šeste, sedme, desete in enajste alineje tretjega odstavka prejšnjega člena se izreče ukrep preselitve na drugo nastanitveno lokacijo.

(4) Ukrep iz drugega in tretjega odstavka ustno odredi pooblaščen oseba urada, v treh dneh od ustne odločitve pa se osebi izda pisna odločba. Zoper odločbo je mogoč ugovor v treh dneh od njene vročitve. O ugovoru odloči predstojnik urada. Ugovor zoper odločbo ne zadrži njene izvršitve.«.

38. člen

V 83. členu se drugi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(2) Ne glede na pogoje iz prejšnjega odstavka lahko urad v primeru izjemnih osebnih okoliščin izvede vse potrebne aktivnosti za nastanitev prosilca v drugo primerno institucijo, če mu ne more zagotoviti ustrezne nastanitve v azilnem domu ali njegovi izpostavi.«.

Tretji odstavek se črta.

V dosedanjem četrtem odstavku, ki postane tretji odstavek, se besedilo »drugega in tretjega« nadomesti z besedo »prejšnjega« ter se črta besedilo »tega člena«.

Dosedanji peti odstavek, ki postane četrti odstavek, se spremeni tako, da se glasi:

»(4) Prosilcu, ki mu je odobrena razselitev na podlagi drugega odstavka tega člena in nima lastnih sredstev za preživljanje ali mu preživljanje ni zagotovljeno kako drugače ter nima zagotovljene brezplačne nastanitve ali na podlagi drugega predpisa ni določen drug zavezanec za plačilo stroškov nastanitve, urad krije stroške nastanitve v drugi primerni instituciji.«.

Dosedanji šesti odstavek, ki postane peti odstavek, se spremeni tako, da se glasi:

»(5) O razselitvi odloči pooblaščen uradna oseba urada.«.

Dosedanji sedmi odstavek, ki postane šesti odstavek, se spremeni tako, da se glasi:

»(6) Če prosilec samovoljno zapusti bivališče na zasebnem naslovu ali drugo institucijo, v kateri je nastanjen, stanodajalec ali predstojnik institucije o tem nemudoma obvesti urad.«.

V dosedanjem osmem odstavku, ki postane sedmi odstavek, se črta besedilo »in tretjega«.

39. člen

84. člen se spremeni tako, da se glasi:

»84. člen
(omejitev gibanja)

(1) Če ni mogoče po določbah tega zakona zagotoviti doseganja ciljev po določbah tega odstavka, lahko prosilcu pristojni organ odredi ukrep obveznega zadrževanja na območje azilnega doma ali njegove izpostave iz naslednjih razlogov:

- da se preveri ali ugotovi njegova istovetnost ali državljanstvo, še zlasti če iz okoliščin konkretnega primera izhaja, da bi prosilec v izvorni državi lahko pridobil identifikacijske dokumente, vendar je zapustil izvorno državo brez dokumenta ali je v postopku dajal napačne informacije, predložil ponarejene dokumente ali zamolčal pomembne informacije ali dokumente o svoji identiteti ali državljanstvu, ali če je verjetno, da je zlonamerno uničil ali odsvojil osebni dokument ali potno listino

oziroma drug dokument, na podlagi katerega bi bilo mogoče ugotoviti njegovo istovetnost ali državljanstvo,

- da se ugotovijo določena dejstva, na katerih temelji prošnja za mednarodno zaščito, ki jih brez izrečenega ukrepa ne bi bilo mogoče pridobiti, in obstaja nevarnost, da bo prosilec pobegnil,
- kadar mu je bilo pred vložitvijo prošnje omejeno gibanje zaradi postopka vračanja v skladu z zakonom, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev v Republiki Sloveniji, da bi se izvedel in izvršil postopek vrnitve ali postopek odstranitve ter je mogoče utemeljeno domnevati, da je prošnjo podal samo zato, da bi zadržal ali oviral izvedbo odstranitve, pri čemer je imel možnost zaprositi za mednarodno zaščito,
- kadar se preprečuje ogrožanje varnosti države ali ustavne ureditve Republike Slovenije ali je to nujno potrebno zaradi varstva osebne varnosti, premoženjske varnosti in drugih primerljivih razlogov javnega reda. Za ogrožanje varnosti države ali ustavne ureditve Republike Slovenije se šteje ogrožanje notranje ali zunanje varnosti države, to je ogrožanje delovanja institucij in temeljnih javnih služb ter preživetja prebivalstva, tveganje resnih motenj v mednarodnih odnosih ali mirnem sožitju med narodi in ogrožanje obrambnih interesov države. Drugi primerljivi razlogi javnega reda se razumejo kot tisti, ki pomenijo resnično, sedanjo in dovolj resno grožnjo temeljnemu interesu države,
- v skladu z 28. členom Uredbe 604/2013/EU.

(2) Če pristojni organ ugotovi, da v posameznem primeru ni mogoče učinkovito izvesti ukrepa iz prejšnjega odstavka ali če prosilec samovoljno zapusti območje obveznega zadrževanja, se lahko prosilcu, ki ni mladoletnik ali mladoletnik brez spremstva, odredi ukrep omejitve gibanja na Center za tujce.

(3) Z namenom, da se v okviru postopka v skladu s 43. členom tega zakona odloči o pravici do vstopa prosilca na ozemlje, pristojni organ prosilcu odredi ukrep omejitve gibanja na kapaciteto, vzpostavljeno na meji, tranzitnem območju na letališču ali na ladji, ki je na sidrišču luke ali pristanišča.

(4) O izreku ukrepov po prvem, drugem in tretjem odstavku tega člena pristojni organ odloči s sklepom.

(5) Prosilcu se ukrep iz prvega, drugega in tretjega odstavka tega člena izreče ustno. Prosilec o izrečenem ukrepu nemudoma prejme zapisnik, ki vsebuje razloge za izrek ukrepa. Zapisnik je prosilcu prebran v njemu razumljivem jeziku. Pisni odpravek sklepa pristojni organ izda najpozneje v 48 urah od ustnega izreka sklepa, prosilcu pa ga vroči v treh delovnih dneh od izdaje sklepa.

(6) Ukrep iz prvega in drugega odstavka tega člena, razen v primerih iz pete alineje prvega odstavka tega člena, lahko traja do prenehanja razlogov, vendar največ tri mesece. Če razlogi po tem času še obstajajo, se ukrep s sklepom lahko podaljša še za en mesec. Ukrepi iz prvega, drugega in tretjega odstavka tega člena se odpravijo po uradni dolžnosti, če prenehajo razlogi, ki so jih narekovali. Predsednik upravnega sodišča lahko odloči, da je treba opraviti neposredni nadzor nad izvajanjem ukrepa iz prvega, drugega ali tretjega odstavka tega člena in določi sodnika ali sodnike upravnega sodišča, da ga opravijo v rokih, na krajih, ki jih določi, ali glede morebitnih določenih prosilcev ter da mu o tem poročajo. Če sodnik upravnega sodišča v okviru opravljenega nadzora ugotovi, da razlogi za omejitev gibanja za določenega prosilca niso več podani, odredi odpravo ukrepa.

(7) Zoper sklep iz četrtega odstavka tega člena lahko prosilec v treh dneh po njegovi vročitvi vloži tožbo na upravno sodišče. Sodišče po predhodnem ustnem zaslišanju prosilca o tožbi odloči v treh delovnih dneh.

(8) Zoper sklep o podaljšanju iz šestega odstavka tega člena lahko prosilec v treh dneh po njegovi vročitvi vloži tožbo na upravno sodišče, ki o tožbi odloči v treh delovnih dneh.

(9) V primeru izreka ukrepa omejitve gibanja na Center za tujce ali kapaciteto vzpostavljeno na meji, tranzitnem območju na letališču ali na ladji, ki je na sidrišču luke ali pristanišča, ranljivi osebi s posebnimi potrebami pristojni organ prednostno poskrbi za varovanje njenega zdravja, vključno z duševnim zdravjem, ter zagotovi redno spremljanje in ustrezno pomoč, pri čemer upošteva poseben položaj te osebe.

(10) Ukrep obveznega zadrževanja na območju azilnega doma ali njegove izpostave iz prvega odstavka tega člena ter ukrep omejitve gibanja na Center za tujce iz drugega odstavka tega člena lahko v primeru razloga iz četrte alineje prvega odstavka tega člena odredi tudi urad.

(11) Ukrep obveznega zadrževanja na območju azilnega doma ali njegove izpostave iz prvega odstavka tega člena, ukrep omejitve gibanja na Center za tujce iz drugega odstavka tega člena ter ukrep omejitve gibanja na kapaciteto, vzpostavljeno na meji, letališču ali pristanišču iz tretjega odstavka tega člena, se lahko ob izpolnjevanju pogojev iz tega člena odredi tudi vlagatelju namere.

(12) Za osebe, ki se jim odredi ukrep iz drugega odstavka tega člena, se v primeru kršitev pravil bivanja v Centru za tujce uporabljajo določbe zakona, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev v Republiki Sloveniji, ki določajo ukrepe ob kršitvah pravil bivanja v Centru za tujce.«.

40. člen

Za 84. členom se doda nov 84.a člen, ki se glasi:

»84.a člen
(nevarnost pobega)

Šteje se, da so v posameznem primeru podane okoliščine, na podlagi katerih je mogoče sklepati, da bo oseba pobegnila, če:

- je prošnjo oziroma novo prošnjo za mednarodno zaščito vložila v času, ko zoper njo teče izročitveni postopek oziroma je oseba v postopku vračanja,
- je predhodno že poskušala Republiko Slovenijo samovoljno zapustiti oziroma jo je zapustila,
- je predhodno že vložila prošnjo v Republiki Sloveniji ali drugi državi članici Evropske unije in jo je pozneje zapustila,
- kljub predhodno izdanemu sklepu na podlagi osmega in devetega odstavka 49. člena tega zakona oseba ni počakala na njegovo izvršitev,
- je navajala lažne podatke v postopku ali ni sodelovala v postopku in je tudi zavrnila odvzem biometričnih podatkov,
- je uporabljala lažne ali ponarejene osebne dokumente,
- je vstopila v Republiko Slovenijo v času veljavne prepovedi vstopa,
- ji je bila v zadnjih treh letih pravnomočno izrečena sankcija za prekršek zaradi nezakonitega prebivanja,
- ni spoštovala odločbe o vrnitvi, ki ji jo je izdala druga država članica Evropske unije,
- je bila v zadnjih dveh letih v Republiki Sloveniji pravnomočno obsojena za kaznivo dejanje, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti,
- ji je bila v zadnjih dveh letih v Republiki Sloveniji najmanj trikrat izrečena sankcija za prekrške po predpisih zoper javni red, ali za prekrške po predpisih, ki urejajo državno mejo in tujce, orožje ter prepovedane droge.«.

41. člen

85. člen se spremeni tako, da se glasi:

»85. člen

(neizplačilo žepnine)

(1) Žepnina ne pripada prosilcu, ki:

- je vložil zahtevek za uvedbo ponovnega postopka ali ponovno prošnjo po tem, ko je bil njegov postopek za mednarodno zaščito enkrat že pravnomočno končan,
- ima zadostna lastna sredstva za preživljanje v višini zneska osnovnega minimalnega dohodka v Republiki Sloveniji ali mu je preživljanje zagotovljeno kako drugače.

(2) Žepnina se za en mesec ne izplača prosilcu, če:

- je brez dovoljenja zapustil kraj prebivanja, ki mu ga je v skladu s sedmim odstavkom 45. člena tega zakona določil urad, ne da bi o tem obvestil pristojno osebo urada,
- ne izpolnjuje obveznosti glede obveščanja pristojnih organov ali udeležbe pri osebnem razgovoru v zvezi s postopkom mednarodne zaščite, kot je določeno v tem zakonu,
- stori težjo kršitev iz tretjega odstavka 82.a člena tega zakona.

(3) O neupravičenosti do žepnine iz prvega odstavka tega člena ter neizplačilu žepnine iz prejšnjega odstavka odloči pooblaščen uradna oseba urada, ki v odločbi navede razloge za neupravičenost do žepnine iz prvega odstavka tega člena oziroma za neizplačilo žepnine iz prejšnjega odstavka, pri čemer upošteva poseben položaj prosilca in načelo sorazmernosti. Zoper odločbo je mogoč ugovor v treh dneh od njene vročitve. O ugovoru odloči predstojnik urada. Ugovor zoper odločbo ne zadrži njene izvršitve.«.

42. člen

V 86. členu se v drugem odstavku beseda »četrtga« nadomesti z besedo »tretjega«.

43. člen

V 88. členu se peti odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(5) Prosilcem, ki so vključeni v redni izobraževalni sistem v skladu s prvim, drugim ali tretjim odstavkom tega člena in se izobraževanja redno udeležujejo, stroške javnega prevoza do izobraževalnih institucij in nazaj krije urad. Za področje srednješolskega izobraževanja redna prisotnost pomeni, da prosilec ni neopravičeno odsoten od pouka več kot 35 ur v celotnem šolskem letu. Prosilci, ki obiskujejo višješolsko in visokošolsko izobraževanje, ob koncu šolskega leta uradu predložijo izjavo višješolskega ali visokošolskega zavoda o sodelovanju in napredovanju študenta ali študentke v študijskem procesu. Za prosilce, ki so udeleženci izobraževanja odraslih, redna prisotnost pomeni mesečna 80-odstotna udeležba na izobraževanju.«.

Za petim odstavkom se doda nov šesti odstavek, ki se glasi:

»(6) Prosilec mora uradu povrniti celotne stroške prevoza, če na izobraževanju ni prisoten v skladu s prejšnjim odstavkom. Način povrnitve stroškov prevoza se določi v predpisu iz četrtega odstavka 78. člena tega zakona.«.

Dosedanji šesti odstavek postane sedmi odstavek.

44. člen

V 89. členu se dosedanje besedilo označi kot prvi odstavek, v sedmi alineji se beseda »uradni« nadomesti z besedo »pooblaščen«, za besedo »izpostavo« pa se doda besedilo »ter sobo, v kateri je nastanjen«.

Doda se nov drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) Prosilcu kakršnokoli snemanje ali fotografiranje razgovorov z zaposlenimi na uradu oziroma osebami, ki z uradom sodelujejo na podlagi pogodb, ni dovoljeno.«.

45. člen

Za 89. členom se doda nov 89.a člen, ki se glasi:

»89.a člen
(uporaba kazenskih določb)

(1) Če mednarodna pogodba, ki zavezuje Republiko Slovenijo, ne določa drugače, se kazenske določbe zakona, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev v Republiki Sloveniji, uporabljajo tudi za prosilce za mednarodno zaščito in osebe s priznano mednarodno zaščito, in sicer v primeru, da prosilec oziroma oseba s priznano mednarodno zaščito:

- ne naznani pogošitve dovoljenja za prebivanje;
- uporablja osebno ime v nasprotju z zakonom;
- ne prijavi izgube, tatvine ali druge odtujitve potne oziroma druge listine;
- posodi svojo potno oziroma drugo listino drugi osebi ali uporabi tuje listine kot svoje;
- poskusi zapustiti državo; če je zoper njega uveden kazenski postopek, postopek za prekršek ali kakšen drug postopek, v katerem je potrebna njegova navzočnost, in to zahteva organ, ki vodi postopek;
- na zahtevo policista ne pokaže dovoljenja, s katerim dokazuje zakonitost bivanja in vstopa v državo;
- pomaga pri nezakonitem vstopu, bivanju ali tranzitu.«.

46. člen

90. člen se spremeni tako, da se glasi:

»90. člen
(pravice osebe, ki ji je priznana mednarodna zaščita)

(1) Oseba, ki ji je priznana mednarodna zaščita, ima pravico do:

1. pridobitve informacij o statusu, pravicah in dolžnostih oseb s priznano mednarodno zaščito v Republiki Sloveniji,
2. prebivanja v Republiki Sloveniji,
3. zdravstvenega varstva,
4. socialnega varstva,
5. izobraževanja,
6. zaposlitve in dela,
7. pomoči pri vključevanju v okolje.

(2) Pravice iz prejšnjega odstavka oseba pridobi z dnem vročitve odločbe o priznanju mednarodne zaščite iz prve oziroma druge alineje prvega odstavka 49. člena tega zakona.

(3) Oseba, ki ji je priznana mednarodna zaščita in je v enem mesecu od pridobitve statusa sklenila pogodbo o integracijskih aktivnostih iz 90.b člena tega zakona, ima pravico do:

1. nastanitve v integracijski hiši ali drugih nastanitvenih zmogljivostih urada,
2. denarnega nadomestila za zasebno nastanitev,
3. tečaja spoznavanja slovenske družbe,
4. tečaja slovenskega jezika,
5. enkratnega opravljanja preizkusa znanja slovenskega jezika,
6. kritja drugih stroškov, povezanih z izobraževanjem,

7. kritja stroškov prevodov, povezanih s priznavanjem in vrednotenjem izobraževanja na podlagi ustreznih dokazil,

8. kritja stroškov, povezanih s priznavanjem in vrednotenjem izobraževanja, ko formalne izobrazbe ne more dokazati z dokumenti.

(4) Oseba, ki pred potekom subsidiarne zaščite vloži zahtevek za uvedbo ponovnega postopka, ima do pravnomočnega sklepa o zavrženju tega zahtevka oziroma do pravnomočne odločitve v zvezi s ponovno prošnjo pravice iz prvega odstavka tega člena in v skladu s podpisano pogodbo o integracijskih aktivnostih, ob pogojih vsaj 80-odstotne udeležbe na tečaju slovenskega jezika in na tečaju spoznavanja slovenske družbe ter ob vsaj enkrat mesečni prisotnosti na razgovoru pri svetovalcu za integracijo, tudi pravice iz prejšnjega odstavka, vendar ne dlje, kot je za posamezno pravico določeno s tem zakonom.

(5) Oseba, ki ji je bila mednarodna zaščita priznana na podlagi pete alineje prvega odstavka 64. člena tega zakona ali je status ponovno pridobila po sodni razveljavitvi prvotne odločbe o priznani mednarodni zaščiti, pravic iz tretjega odstavka tega člena ne more uveljavljati, če jih je enkrat že koristila.

(6) Pravice iz prvega in tretjega odstavka tega člena prenehajo s pravnomočnostjo odločbe iz sedmega odstavka 66. člena tega zakona, v skladu s petim odstavkom 67. člena tega zakona ter s pravnomočnostjo odločbe, izdane na podlagi šestega odstavka 67. člena in sedmega odstavka 69. člena tega zakona. Pravice iz 1., 2., 5., 6., 7. in 8. točke tretjega odstavka tega člena prenehajo tudi v primeru, če je bila oseba s priznano mednarodno zaščito pravnomočno obsojena zaradi naklepne kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti, ali če je bila pravnomočno obsojena na nepogojno kazen zapora v trajanju več kot šest mesecev ali če je bila zoper njo vložena pravnomočna obtožnica zaradi naklepne kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti. Pristojno sodišče urad nemudoma obvesti o pravnomočni obsodbi oziroma pravnomočni obtožnici iz prejšnjega stavka.

(7) Vlada Republike Slovenije izda predpis, s katerim podrobneje določi načine in pogoje za zagotavljanje pravic iz prvega in tretjega odstavka tega člena.«.

47. člen

Za 90. členom se dodata nova 90.a in 90.b člen, ki se glasita:

»90.a člen

(postopek uveljavljanja pravic)

Oseba s priznano mednarodno zaščito pravice iz 1., 2. in 5. točke tretjega odstavka prejšnjega člena uveljavlja na podlagi vloge, obrazec katere je sestavni del predpisa iz sedmega odstavka prejšnjega člena. Vlogo z dokazili vloži pri uradu.

90.b člen

(pogodba o integracijskih aktivnostih)

(1) Pogodba o integracijskih aktivnostih, ki se sklepa med uradom in osebo s priznano mednarodno zaščito, vključuje določitev aktivnosti, namenjenih lažjemu in hitrejšemu vključevanju oseb s priznano mednarodno zaščito v okolje, in obveznosti teh oseb ter opredelitev obveznosti urada. Pogodba se pripravi v sodelovanju z osebo s priznano mednarodno zaščito in z upoštevanjem posameznikovih potreb, znanja, zmožnosti in sposobnosti ter v jeziku, ki ga oseba s priznano mednarodno zaščito razume.

(2) Za čas izvajanja pogodbe se osebi s priznano mednarodno zaščito za namene komunikacije z uradno osebo urada zagotovi tolmačenje v jezik, ki ga razume.

(3) Podrobneje se priprava, vsebina in izvedba pogodbe o integracijskih aktivnostih določi v predpisu iz sedmega odstavka 90. člena tega zakona.«.

48. člen

93. člen se spremeni tako, da se glasi:

»93. člen
(nastanitev v nastanitvenih zmogljivostih urada)

(1) Urad do zaposnitve razpoložljivih kapacitet osebi s priznano mednarodno zaščito, ki je sklenila pogodbo o integracijskih aktivnostih, omogoči nastanitev v integracijski hiši ali drugih nastanitvenih zmogljivostih urada, ki jih določi Vlada Republike Slovenije, vendar najdlje za eno leto od dneva pridobitve statusa.

(2) Za čas nastanitve osebe s priznano mednarodno zaščito v integracijski hiši ali drugi nastanitveni kapaciteti urada so do nastanitve upravičeni tudi družinski člani osebe s priznano mednarodno zaščito, ki so na podlagi pravice do združitve družine pridobili dovoljenje za prebivanje v Republiki Sloveniji na podlagi določb zakona, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev.

(3) Ne glede na določbo prvega odstavka tega člena lahko urad osebi s priznano mednarodno zaščito po enoletnem bivanju v integracijski hiši ali drugi nastanitveni kapaciteti urada, pod pogojem, da je bila v zadnjem letu po podpisu pogodbe o integracijskih aktivnostih vsaj 80-odstotno udeležena na tečaju slovenskega jezika in na tečaju spoznavanja slovenske družbe in je bila vsaj enkrat mesečno prisotna na razgovoru pri svetovalcu za integracijo na podlagi njene vloge iz 90.a člena tega zakona, podaljša nastanitev v integracijski hiši ali drugi nastanitveni kapaciteti urada še za največ šest mesecev. Urad o podaljšanju odloči z odločbo.

(4) Ne glede na določbo prvega in tretjega odstavka tega člena lahko urad osebi s priznano mednarodno zaščito, ki je sklenila pogodbo o integracijskih aktivnostih in je izpolnila vsaj enega od pogojev iz prejšnjega odstavka ter pri kateri obstajajo novo nastale okoliščine ranljivosti, v primeru prostih nastanitvenih zmogljivosti, na podlagi njene vloge iz 90.a člena tega zakona, odobri nastanitev v integracijski hiši ali drugi nastanitveni kapaciteti urada za največ šest mesecev v prvih dveh letih od pridobitve statusa.

(5) Obstoj utemeljenih razlogov iz prejšnjega odstavka ugotavlja komisija iz tretjega odstavka 83. člena tega zakona.

(6) Osebe s priznano mednarodno zaščito, ki imajo zadostna lastna sredstva za preživljanje v višini zneska osnovnega minimalnega dohodka v Republiki Sloveniji ali jim je preživljanje zagotovljeno kako drugače, krijejo sorazmeren delež stroškov nastanitve v integracijski hiši ali drugi nastanitveni kapaciteti urada.

(7) Določitev sorazmernega deleža stroškov iz prejšnjega odstavka in način plačila iz prejšnjega odstavka ter novonastale okoliščine ranljivosti iz četrtega odstavka tega člena se določijo v predpisu iz sedmega odstavka 90. člena tega zakona.«.

49. člen

97. člen se spremeni tako, da se glasi:

»97. člen

(denarno nadomestilo za nastanitev na zasebnem naslovu)

(1) Oseba s priznano mednarodno zaščito, ki je nastanjena na zasebnem naslovu in je sklenila pogodbo o integracijskih aktivnostih ter nima lastnih sredstev za preživljanje ali ji bivanje ni zagotovljeno kako drugače, je eno leto od podpisa pogodbe upravičena do denarnega nadomestila za nastanitev na zasebnem naslovu. Pravica do prejemanja denarnega nadomestila se osebi s priznano mednarodno zaščito na podlagi njene vloge iz 90.a člena tega zakona podaljša še za eno leto, če je bila vsaj 80-odstotno udeležena na tečaju slovenskega jezika in na tečaju spoznavanja slovenske družbe in je bila vsaj enkrat mesečno prisotna na razgovoru pri svetovalcu za integracijo.

(2) Osebi s priznano mednarodno zaščito, ki je bila nastanjena v integracijski hiši ali drugi nastanitveni kapaciteti urada, se čas te nastanitve všteva v obdobje upravičenosti do denarnega nadomestila za nastanitev na zasebnem naslovu.

(3) Osebi s priznano mednarodno zaščito, ki je nastanjena na zasebnem naslovu in nima lastnih sredstev za preživljanje ali ji bivanje ni zagotovljeno kako drugače in v Republiki Sloveniji nima zavezancev za preživljanje, se obdobje upravičenosti do denarnega nadomestila za nastanitev na zasebnem naslovu podaljša za čas šolanja, vendar ne dlje kot do dopolnjenega 26. leta starosti, če je status dijaka ali študenta ali udeleženca izobraževanja odraslih pridobila pred iztekom enega leta od podpisa pogodbe o integracijskih aktivnostih.

(4) Oseba iz prvega odstavka tega člena, ki je kot mladoletnik brez spremstva bivala v posebni, za mladoletnike primerni nastanitvi in je medtem postala polnoletna, je dve leti po preteku bivanja v tej nastitvi upravičena do denarnega nadomestila za nastanitev na zasebnem naslovu. Do denarnega nadomestila za nastanitev je upravičena tista oseba, ki nima lastnih sredstev za preživljanje ali ji bivanje ni zagotovljeno kako drugače.

(5) Oseba s statusom begunca, ki je na podlagi zakona, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev v Republiki Sloveniji, združila družino, je z dnem prihoda družinskih članov v Republiko Slovenijo upravičena do denarnega nadomestila za nastanitev na zasebnem naslovu tudi za družinske člane, in sicer do konca obdobja upravičenosti do denarnega nadomestila za nastanitev na zasebnem naslovu iz prvega odstavka tega člena. Do denarnega nadomestila za nastanitev je upravičena tista oseba, ki nima lastnih sredstev za preživljanje ali ji bivanje ni zagotovljeno kako drugače.

(6) Sredstva za denarno nadomestilo za nastanitev na zasebnem naslovu zagotavlja urad.

(7) Odmera, višina, način dodelitve, izplačevanje denarnega nadomestila za nastanitev na zasebnem naslovu in lastna sredstva se določijo s predpisom iz sedmega odstavka 90. člena tega zakona.«.

50. člen

V 100. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Center za socialno delo, ki je krajevno pristojen za območje, na katerem je nastanjen mladoletnik brez spremstva s priznano mednarodno zaščito, za mladoletnika brez spremstva v skladu s predpisi, ki urejajo družinska razmerja, nemudoma sproži postopek postavitve pod skrbništvo.«.

51. člen

101. člen se spremeni tako, da se glasi:

»101. člen

(izobraževanje in usposabljanje oseb, ki jim je priznana mednarodna zaščita)

(1) Osebe s priznano mednarodno zaščito so pri uveljavljanju obsega pravic na področjih predšolske vzgoje, osnovnošolskega, srednješolskega, višješolskega, visokošolskega izobraževanja in izobraževanja odraslih izenačene z državljani Republike Slovenije.

(2) Osebe s priznano mednarodno zaščito so upravičene do državne štipendije in nastanitve v dijaških in študentskih domovih pod enakimi pogoji kot državljani Republike Slovenije.

(3) Osebam s priznano mednarodno zaščito brez lastnih sredstev za preživljanje oziroma drugače zagotovljenega preživljanja, ki so sklenile pogodbo o integracijskih aktivnostih, stroške prevodov tujih diplom, spričeval in drugih dokazil o formalni izobrazbi, potrebnih za postopke priznavanja in vrednotenja izobraževanja, ter stroške priznavanja in vrednotenja izobraževanja, ko formalne izobrazbe ne morejo dokazati z dokumenti, eno leto od sklenitve pogodbe krije urad. Pravica do kritja stroškov se osebi s priznano mednarodno zaščito podaljša še za eno leto, če je bila vsaj 80-odstotno udeležena na tečaju slovenskega jezika in na tečaju spoznavanja slovenske družbe in bila vsaj enkrat mesečno prisotna na razgovoru pri svetovalcu za integracijo.

(4) Osebam s priznano mednarodno zaščito brez lastnih sredstev za preživljanje oziroma drugače zagotovljenega preživljanja, ki so sklenile pogodbo o integracijskih aktivnostih, dve leti od priznanja statusa mednarodne zaščite druge stroške, povezane z udeležbo na rednem programu izobraževanja in osnovne šole za odrasle, krije urad.«.

52. člen

103. člen se spremeni tako, da se glasi:

»103. člen

(pomoč pri vključevanju v okolje)

(1) Oseba s priznano mednarodno zaščito ima pravico do pomoči pri vključevanju v okolje dve leti od pridobitve statusa.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek osebi, ki ni sklenila pogodbe o integracijskih aktivnostih, pravica pripada samo v prvem mesecu od vročitve odločbe o priznanem statusu.

(3) Obseg pravice do pomoči pri vključevanju v okolje se določi v predpisu iz sedmega odstavka 90. člena tega zakona.«.

53. člen

Za 103. členom se doda nov 103.a člen, ki se glasi:

»103.a člen

(tečaj spoznavanja slovenske družbe, tečaj slovenskega jezika
in enkratni preizkus znanja slovenskega jezika)

(1) Oseba s priznano mednarodno zaščito, ki je sklenila pogodbo o integracijskih aktivnostih, je upravičena do tečaja spoznavanja slovenske družbe, tečaja slovenskega jezika in enkratnega opravljanja preizkusa znanja slovenskega jezika.

(2) Oseba s priznano mednarodno zaščito je za vsaj 80-odstotno udeležbo na tečaju spoznavanja slovenske družbe ali 80-odstotno udeležbo na tečaju slovenskega jezika, na katera jo napoti urad, upravičena do najcenejše mesečne vozovnice za javni promet, in sicer za čas trajanja tečajev.

(3) Vsebina in trajanje tečajev se podrobneje določita s predpisom iz sedmega odstavka 90. člena tega zakona. Sredstva za pripravo in izvajanje tečaja spoznavanja slovenske družbe, tečaja slovenskega jezika in enkratnega opravljanja preizkusa znanja slovenskega jezika zagotavlja urad.«.

54. člen

104. člen se spremeni tako, da se glasi:

»104. člen

(pravice oseb, ki so v Republiko Slovenijo sprejete na podlagi kvote ali delitve bremen med državami članicami Evropske unije)

(1) Z osebami, ki so v Republiko Slovenijo sprejete v skladu s postopki iz VI. poglavja tega zakona, urad pred njihovim prihodom izvede orientacijski program, na katerem jih seznanijo z informacijami o Republiki Sloveniji, načinu življenja ter pravicah in dolžnostih oseb s priznano mednarodno zaščito.

(2) Osebam iz prejšnjega odstavka začnejo teči pravice iz prvega odstavka 90. člena tega zakona z dnem vročitve odločbe o priznanju mednarodne zaščite, pravice iz tretjega odstavka 90. člena tega zakona pa z dnem podpisa pogodbe o integracijskih aktivnostih.«.

55. člen

V 105. členu se drugi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(2) Oseba, ki ji je priznana mednarodna zaščita, organe, pristojne za pomoč pri vključevanju v okolje, obvešča o vseh spremembah, ki vplivajo na uveljavljanje njenih pravic in izvrševanje dolžnosti, zlasti pa o:

- dohodkih in drugih prejemkih oziroma njihovi izgubi zase, za svoje družinske člane in zavezance za preživetje,
- končanih postopkih priznavanja in vrednotenja izobraževanja,
- opravljanju preizkusov znanja za potrebe dokazovanja formalne izobrazbe,
- opravljanju preizkusa znanja slovenskega jezika,
- šolanju na vseh stopnjah izobraževanja,
- zaposlitvi oziroma prenehanju zaposlitve,
- spremembi naslova prebivališča,
- spremembi kontaktnih podatkov,
- spremembi osebnega imena,
- spremembi zakonskega stanu,
- odsotnosti iz Republike Slovenije za več kot 90 dni,
- sprejemu v novo državljanstvo, razen državljanstva Republike Slovenije.«.

56. člen

V 106. členu se na koncu prvega odstavka doda nov drugi stavek, ki se glasi: »V ta namen lahko urad sklene pogodbo o sodelovanju z organizacijo, ki se ukvarja s prostovoljnimi vračanjem.«.

57. člen

V 107. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) Izkaznica prosilca je dokument, ki potrjuje prosilčev status.«.

Četrty odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(4) Način izdaje, obliko in vsebino izkaznice prosilca določi minister v predpisu iz devetega odstavka 45. člena tega zakona.«.

58. člen

V 111. členu se črta šesti odstavek.

Dosedanji sedmi odstavek postane šesti odstavek.

59. člen

V 115. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) Evidenca prosilcev vsebuje naslednje osebne podatke prosilca:

1. podatke iz šestega odstavka 45. člena tega zakona;
2. fotografijo iz 26. točke šestega odstavka 45. člena tega zakona;
3. prstne odtise iz 26. točke šestega odstavka 45. člena tega zakona;
4. EMŠO iz sedmega odstavka 45. člena tega zakona;
5. CR številko, ki jo za namen identifikacije prosilcu v okviru postopka iz 42. člena tega zakona določi policija;
6. naslov začasnega prebivanja iz sedmega odstavka 45. člena tega zakona, vključno z datumom začetka in konca nastanitve na tem naslovu ter datumom obvestila stanodajalca ali predstojnika institucije iz drugega odstavka 50. člena tega zakona;
7. podatke o dnevni prisotnosti prosilcev v azilnem domu, njegovi izpostavi, drugih institucijah ali na zasebnem naslovu;
8. podatke o izdani izkaznici za prosilca (številka in datum izdaje);
9. podatke o postavitvi zakonitih zastopnikov in skrbnikov za mladoletne prosilce brez spremstva ter osebno ime, datum rojstva in stalno prebivališče zakonitega zastopnika oziroma skrbnika;
10. dokumentacijo, ki v okviru izvajanja nalog po tem zakonu nastaja v času od vložitve prošnje za mednarodno zaščito do pravnomočne odločitve in vsebuje podatke o:
 - zdravstvenem in psiho-socialnem stanju prosilca v zvezi z nastanitvijo v azilnem domu,
 - vlogah in rešitvah komisije iz tretjega odstavka 83. člena tega zakona,
 - izdanih dovolilnicah za prenočitev zunaj azilnega doma,
 - izvajanju vzdrževalnih del prosilcev v azilnem domu,
 - dostopanju prosilcev do svetovalcev za begunce,
 - vključevanju v sistem šolanja in izobraževanja,
 - zaposlitvi,
 - izplačani finančni pomoči v primeru nastanitve na zasebnem naslovu in žepnini ter neizplačilu žepnine,
 - materialni oskrbi prosilca z obleko, obutvijo in sredstvi za osebno higieno,
 - lažjih in težjih kršitvah pravil bivanja iz 82.a člena tega zakona;
11. podatke o izdanih sklepih o omejitvi gibanja, odločitvah o prošnji za mednarodno zaščito, vloženih pravnih sredstvih in odločitvah sodišč, vključno z razlogi teh odločitev.«.

V drugem odstavku se tretji stavek spremeni tako, da se glasi: »Pristojni organ je v primeru vložitve zahtevka za uvedbo ponovnega postopka upravičen do dostopa in uporabe blokiranih podatkov.«.

60. člen

V 116. členu se v prvem odstavku števniki »7.« nadomesti s števnikom »8.«.

V drugem odstavku se na koncu šeste točke pika nadomesti s podpičjem, za njim pa se doda nova sedma točka, ki se glasi:

»7. podatke o družinskih članih, ki so v Republiko Slovenijo prišli na podlagi postopka združevanja družine.«.

61. člen

V 117. členu se v drugem odstavku beseda »prebivališča« nadomesti z besedo »prebivanja«.

62. člen

Za 118. členom se doda novi 118.a člen, ki se glasi:

»118.a člen

(pridobivanje osebnih podatkov iz drugih zbirk)

(1) Ministrstvo podatke iz prvega odstavka prejšnjega člena za osebe po tem zakonu brezplačno pridobiva iz obstoječih zbirk podatkov naslednjih upravljavcev:

1. ministrstva, pristojnega za izobraževanje – podatke o vključenosti oseb v vzgojni oziroma izobraževalni oziroma višješolski zavod (ime vrtca ali osnovne šole ali srednje šole ali višje strokovne šole ter obdobje vključenosti), datum izpisa iz izobraževalnega zavoda, datum zaključka izobraževalnega programa, podatek o letniku izobraževanja, datum prvega vpisa v izobraževalni program, podatek o nazivu izobraževalnega programa in smeri, podatek o statusu (dijak, študent, udeleženec izobraževanja odraslih), podatek o načinu izobraževanja (redno oziroma izredno), podatke o vključenosti študentov v izobraževalne programe (ime fakultete, obdobje vključenosti), vrsta visokošolskega zavoda, datum prvega vpisa v študijski program, datum izpisa iz študijskega zavoda, datum zaključka študijskega programa, podatek o letniku izobraževanja, podatek o statusu (ima ali nima status študenta), podatek o načinu izobraževanja (redno oziroma izredno);

2. ministrstva, pristojnega za delo, družino in socialne zadeve – podatke o pravicah po zakonu, ki ureja uveljavljanje pravic iz javnih sredstev in preživetja;

3. Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije – podatke o zavarovancih, vključenih v pokojninsko in invalidsko zavarovanje (podlaga za zavarovanje, datum prijave in odjave v pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter podatki o zavarovalnem času);

4. Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije – podatke o zavarovancih, vključenih v obvezno zdravstveno zavarovanje (podlaga za zavarovanje, datum prijave in odjave v obvezno zdravstveno zavarovanje);

5. Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje – podatke o brezposelnih osebah iz evidence brezposelnih oseb (datum prenehanja delovnega razmerja, datum prijave in odjave v evidenco, razlogi za prenehanje vodenja v evidenci, podatki o višini, obdobju upravičenosti, datumu izplačila in o razlogih prenehanja izplačevanja nadomestil iz naslova zavarovanja za primer brezposelnosti posameznih brezposelnih oseb), podatke o višini, obdobju upravičenosti, datumu izplačila in o razlogih prenehanja izplačevanja dodatka za aktivnost, podatke iz evidence oseb, vključenih v ukrepe aktivne politike zaposlovanja in evidence iskalcev zaposlitve (datum prijave in odjave v evidenco ter razlogi za prenehanje vodenja v tej evidenci), podatke iz evidence brezposelnih oseb, ki so začasno nezaposljive (datum obravnave na komisiji, mnenje in predlogi ukrepov komisije in predvideno trajanje začasne nezaposljivosti);

6. Finančne uprave Republike Slovenije – skladno z zakonom, ki ureja davčni postopek, podatke o dohodkih skladno z zakonom, ki ureja dohodnino, ki niso oproščeni plačila dohodnine, podatke o številkah TRR oseb v tujini;

7. Uprave za izvrševanje kazenskih sankcij – podatke o začetku in izteku prestajanja kazni zapora za osebo na prestajanju kazni zapora;

8. Agencije Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (AJPES) – podatke o vrednosti lastniških deležev (matična številka zasebnika ali pravne osebe, datum vpisa in izbrisa v Poslovni register Slovenije, pravnoorganizacijska oblika, davčna številka zasebnika ali pravne osebe, znesek osnovnega kapitala, lastniški delež osebe v gospodarski družbi ali zadrugi), podatek o višini dobička zasebnikov in pravnih oseb, podatek o številki transakcijskega računa, podatek o statusu računa (odprt, zaprt), datum zaprtja računa.

(2) Ob pridobivanju podatkov iz tega člena oseb, na katere se podatki nanašajo, ni treba predhodno seznaniti.«

63. člen

V 119. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) Pristojni organi vse osebne podatke prosilcev in oseb s priznano mednarodno zaščito varujejo zlasti pred organi njihove izvirne države in ne pridobivajo nikakršnih informacij od domnevnih subjektov preganjanja ali povzročiteljev resne škode tako, da bi bili ti subjekti neposredno obveščeni, da je zadevni prosilec podal prošnjo.«.

Prehodne in končne določbe

64. člen

(zaključek postopkov)

Postopki, ki so se začeli pred začetkom uporabe tega zakona, se nadaljujejo in končajo po določbah Zakona o mednarodni zaščiti (Uradni list RS, št. 16/17 – uradno prečiščeno besedilo).

65. člen

(podzakonski predpisi)

Vlada in minister, pristojen za notranje zadeve, uskladiata predpise, izdane na podlagi Zakona o mednarodni zaščiti (Uradni list RS, št. 16/17 – uradno prečiščeno besedilo), z določbami spremenjenega in dopoljenega zakona v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona.

66. člen

(veljavnost)

(1) Ta zakon začne veljati trideseti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne šest mesecev po njegovi uveljavitvi.

(2) Do začetka uporabe tega zakona se uporabljajo določbe Zakona o mednarodni zaščiti (Uradni list RS, št. 16/17 – uradno prečiščeno besedilo).

III. OBRAZLOŽITVE

K 1. členu

Predlagana sprememba v 25. točki drugega člena je potrebna zaradi ustrezne implementacije koncepta ohranjanja enotnosti družine v praksi, saj obstoječa definicija družinskih članov omogoča samo ohranjanje enotnosti družine z očetom in mamo, ne pa tudi z mladoletnimi brati ali sestrami, če so ti neporočeni.

Sprememba v 27. in 28. točki je potrebna zaradi prenosa pristojnosti nastanitve in oskrbe prosilcev za mednarodno zaščito in integracije oseb z mednarodno zaščito ter v zvezi s tem tudi vodenja in upravljanja azilnega doma in njegovih izpostav ter integracijskih hiš iz ministrstva, pristojnega za notranje zadeve, na urad Vlade Republike Slovenije, pristojen za oskrbo in integracijo migrantov.

Predlog v 29. točki drugega člena natančneje določa hudo kaznivo dejanje nepolitične narave, ki v skladu s predlogom pomeni kaznivo dejanje, za katero je v Republiki Sloveniji predpisana kazen zapora, daljša od treh let, predvsem kaznivo dejanje zoper življenje in telo, spolno nedotakljivost, zdravje in premoženje.

31. točka se črta, saj definicija pojma nevarnost pobega glede na jasne določbe 84. in 84.a člena ni več potrebna.

K 2. členu

Direktiva 2013/32/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o skupnih postopkih za priznanje ali odvzem mednarodne zaščite (prenovitev) (v nadaljevanju: Direktiva 2013/32/EU) je bila v Zakon o mednarodni zaščiti, ki je bil sprejet marca 2016, pomanjkljivo prenesena v delu, ki določa, da mora biti dostop do UNHCR prosilcem omogočen v pogojih, ki spoštujejo zasebnost. Predlagana sprememba z dopolnitvijo prve alineje tretjega odstavka sedmega člena navedeno pomanjkljivost odpravlja.

K 3. členu

Pri prenosu Direktive 2013/32/EU v Zakon o mednarodni zaščiti, ki je bil sprejet marca 2016, je bila pomanjkljivo prenesena določba tretjega odstavka 4. člena v povezavi z elementi iz člena 6(4)(a) do (e) Uredbe (EU) št. 439/2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. maja 2010 o ustanovitvi Evropskega azilnega podpornega urada (v nadaljevanju: EASO), ki določajo dodatna področja, glede katerih se usposablajo uradne osebe.

S predlaganimi dopolnitvami prvega odstavka, ki širijo nabor usposabljanj, ki se zagotavljajo uradnim osebam, se navedena pomanjkljivost odpravlja.

K 4. členu

Predlagana sprememba četrtega odstavka 9. člena, ki uvaja dodaten pogoj za imenovanje svetovalca za begunce, in sicer varnostno preverjanje, je potrebna zaradi narave postopkov mednarodne zaščite in tam predloženih zaupnih informacij in podatkov. S tem se želi zagotoviti nemoten potek in varovanje postopkov oziroma odgovorno ravnanje z občutljivimi podatki. Glede na naravo nalog svetovalca za begunce (zastopanje pred sodišči) je potrebno, da svetovalec pred imenovanjem opravi vsaj osnovno varnostno preverjanje v skladu z zakonom, ki ureja varovanje tajnih podatkov, in s tem dobi dovoljenje za dostop do tajnih podatkov stopnje ZAUPNO. Svetovalec pri opravljanju svojih nalog lahko pride do situacije, ko se mora seznaniti s tajnim podatkom (npr. uradni dokument državnega organa), zato je pridobitev smiselna ter v izogib zapletom in morebitnim zastojem v postopku.

Zakon o odvetništvu kot pogoja za vpis v imenik odvetnikov ne določa starostne meje 75 let. Predlog spremembe v šestem odstavku tako določa izzetje svetovalcev za begunce vpisanih v imenik odvetnikov iz dokazovanja le tistih pogojev, ki jih že določa Zakon o odvetništvu. Svetovalec za begunce mora tako v skladu s predlogom izkazati, da je mlajši od 75 let.

V desetem odstavku 9. člena predlog predvideva nov razlog za razrešitev svetovalca za begunce, katerega namen je na eni strani zmanjšati prosilčeve možne zlorabe postopka mednarodne zaščite, na drugi pa sankcionirati nedopustno ravnanje svetovalca, ko bi ta z namenom vplivati na pozitiven izid postopka prikrival za postopek relevantna dejstva ali potvarjal oziroma prikrival dejansko stanje in s tem otežil postopek mednarodne zaščite, kar bi lahko privedlo celo do napačne odločitve pristojnega organa o prošnji. V tem primeru svetovalcev ne gre enačiti z odvetniki, saj njihova vloga ni in ne bi smela biti skrivati in potvarjati informacij pred pristojnim organom z namenom izsiliti pozitivno odločitev, temveč svetovanje in pravna pomoč v postopku.

K 5. členu

V prvem odstavku se doda določba, da svetovalcem za begunce pripada tudi povračilo stroškov tolmača v okviru priprave pravnega sredstva, in sicer v višini dveh ur tolmačenja oziroma (ekvivalentnih) štirih prevajalskih strani, kar se lahko ustrezno kombinira.

V drugem in tretjem odstavku 11. člena se dodajo novi razlogi, kdaj pravica do nagrade in povračilo stroškov svetovalcem za begunce ne pripada, s čimer se preprečuje neupravičeno uveljavljanje stroškov. Pravica do nagrade za opravljeno delo tako ne pripada svetovalcu za begunce v primerih, ko za to, da svetovalec vloži pravno sredstvo, ni več nobene podlage, saj prosilec prekliče pooblastilo svetovalcu za begunce, preden je vložena tožba pred upravnim sodiščem. Prav tako svetovalcu za begunce nagrada za opravljeno delo ne pripada, če pravnega sredstva ne vloži pravočasno, če je pred njim tožbo vložil že drug svetovalec za begunce ter v primeru izrednih pravnih sredstev.

Z dodanim novim četrtem odstavkom se sledi sodni praksi in opredeljuje rok za predložitev stroškovnika, ki je bil prej opredeljen v podzakonskem predpisu. Iz sodne prakse namreč izhaja, da je opredelitev roka zaradi predvidenih posledic zamude predložitve zakonska materija.

Z novim petim odstavkom se v skladu s členom 21(2)(a) Direktive 2013/32/EU določi, da je brezplačna pravna pomoč dostopna le tistim prosilcem, ki nimajo zadosti sredstev. Natančna merila za povračilo sredstev prosilca ministrstvu bodo določena v podzakonskem predpisu (kot izhaja iz predloga novega šestega odstavka tega člena).

K 6. členu

Sprememba v tretjem odstavku je potrebna zaradi uskladitve s spremembo v sedmem odstavku 18. člena, ki sicer določa trajanje zakonitega zastopanja. Glede na to, da predmetni odstavek določa področja zastopanja, določitev trajanja zakonitega zastopanja v tem odstavku ni potrebna.

Spremembe v četrtem, osmem in devetem odstavku so redakcijske.

Sprememba v sedmem odstavku izhaja iz težav, ki so se pokazale pri izvajanju zakonodaje v praksi. V skladu s trenutno veljavno določbo mora namreč pristojni organ za ustrezno nastanitev in oskrbo mladoletnika brez spremstva primarno poskrbeti v azilnem domu; le izjemoma in pod določenimi pogoji se mladoletniku brez spremstva nastanitev in oskrba zagotovita v drugi ustrezni ustanovi. V praksi je tako onemogočeno izvajanje nastanitve neposredno v posebej za mladoletnike brez spremstva vzpostavljeni instituciji, če se teh primarno ne nastani v azilni dom, kar predstavlja nepotrebno oviro pri iskanju najustreznejše rešitve v primeru posameznega mladoletnega prosilca brez spremstva in vpliva na uresničevanje načela največje otrokove koristi.

K 7. členu

S predlogi sprememb 17. člena se zagotavlja ustrezna pravna podlaga, da pristojni organ v primeru, da na podlagi mnenja uradnih oseb oziroma oseb, vključenih v delo z mladoletnikom brez spremstva, podvomi o starosti vlagatelja namere, ki trdi, da je mladoletnik brez spremstva, odredi pripravo izvedeniškega mnenja še pred podajo prošnje za mednarodno zaščito. Zakon namreč za mladoletnike brez spremstva predvideva tako dodatna postopkovna jamstva kot tudi prilagojene sprejemne pogoje. Ravno slednje pa je v praksi nemalokrat dodatna spodbuda za zlorabo postopkov mednarodne zaščite, in sicer z zavajanjem pristojnih organov glede resnične starosti. Problematično je zlasti zagotavljanje sprejemnih pogojev, saj se mladoletnikom brez spremstva zagotavlja ločena nastanitev oziroma se jih nastani v zanje ustrezno institucijo. Če se resnična starost ne ugotovi v najkrajšem možnem času od izražene namere za podajo prošnje za mednarodno zaščito, lahko pride celo do situacije, ko so z mladoletniki brez spremstva nastanjeni tudi odrasli moški, kar lahko močno vpliva na ustreznost nastanitve.

K 8. členu

V 18. členu se v novem tretjem odstavku doda zakonska podlaga za obdobno usposabljanje zakonitih zastopnikov mladoletnikov brez spremstva.

S predlogom k šestemu odstavku 18. člena se sledi sodni praksi in opredeljuje rok za uveljavljanje nagrade in stroškov, ki je bil prej opredeljen v podzakonskem predpisu. Iz sodne prakse namreč izhaja, da je opredelitev roka zaradi predvidenih posledic zamude predložitve zakonska materija.

V sedmem odstavku predlog na novo opredeljuje razloge za prenehanje zakonitega zastopanja, in sicer prikrivanje identitete prosilca, njegove dejanske starosti in drugih dejstev, na podlagi katerih prosilec ni upravičen do statusa mednarodne zaščite. Dopolnitev je potrebna tako zaradi zmanjševanja možnih zlorab postopka mednarodne zaščite na strani mladoletnega prosilca kot tudi zaradi sankcioniranja nedopustnega ravnanja zakonitega zastopnika, ko bi ta pri izvajanju svojih nalog prikrival sebi znana dejstva glede identitete in starosti prosilca oziroma druga za postopek relevantna dejstva ter tako negativno vplival na izvedbo postopka mednarodne zaščite in tudi na zagotavljanje sprejemnih pravic. Nenazadnje prikrivanje relevantnih dejstev negativno vpliva ne le na sam postopek mednarodne zaščite, temveč tudi na iskanje najustreznejših rešitev za posameznega »mladoletnega« prosilca za mednarodno zaščito, upoštevajoč koncept največje otrokove koristi.

Zakonito zastopanje v skladu s predlogom v sedmem odstavku preneha z izvršljivostjo odločitve pristojnega organa v postopku mednarodne zaščite oziroma z dnem postavitve pod skrbništvo oziroma imenovanja skrbnika za poseben primer. Dopolnitev je potrebna zaradi zagotovitve kontinuitete zakonitega zastopanja oziroma skrbništva mladoletnika brez spremstva, ne glede na njegov status. Praksa je namreč v določenih primerih pokazala neustreznost zakonske rešitve prenehanja zakonitega zastopanja z izvršljivostjo odločitve, saj postavitve skrbnika zahteva določen čas. V praksi se je tako v posameznih primerih zgodilo, da je mladoletnik brez spremstva po izvršljivosti odločitve za določen čas ostal brez določenega skrbnika.

V novem devetem odstavku se v zakonu določi razloge za izbris s seznama zakonitih zastopnikov, ki so bili prej opredeljeni v podzakonskem predpisu.

K 9. členu

Zaradi pomanjkljivega prenosa Direktive 2013/32/EU je bil z novim drugim odstavkom dopolnjen 22. člen, s čimer se zagotavlja prenos točke (b) tretjega odstavka 10. člena direktive, ki določa, da pristojni organ

za namene obravnavanja prošelj in odločanje pridobi točne in ažurne informacije o izvorni državi iz različnih virov, kot so Evropski azilni podporni urad in Visoki komisariat ter ustrezne mednarodne organizacije za človekove pravice.

K 10. členu

Določba je bila dopolnjena zaradi poenotenja s 5. členom Direktive 2011/95/EU. Iz sodbe I U 220/2017-46 z dne 21. 2. 2019 izhaja, da (obstoječi) drugi odstavek 30. člena ZMZ ni v skladu z omenjeno direktivo, saj se po pravu EU določba, da priznanje statusa begunca ne more temeljiti samo na dejavnostih prosilca, ki so imele po odhodu prosilca iz izvorne države izključni namen ustvarjanje pogojev za priznanje mednarodne zaščite, uporablja šele, ko prosilec vloži ponovno prošnjo za mednarodno zaščito. Sodišče nam zato očita, da je določba napačno prenesena, saj je ta možnost predpisana že za odločanje o prvi prošnji, namesto da bi veljala le pri ponovni prošnji.

K 11. členu

Razlogi za izključitev iz statusa mednarodne zaščite so določeni v Ženevski konvenciji in zakonodaji EU in določajo razloge, zaradi katerih se osebi, pri kateri se sicer na podlagi izvedenega postopka ugotovi, da izpolnjuje pogoje za priznanje mednarodne zaščite (je preganjana), statusa ne prizna (na primer izvedla je hudo kaznivo dejanje, za katerega je predpisana kazen višja od treh let). S predlogom se dokazni standard »obstaja utemeljen sum« spremeni v »obstajajo utemeljeni razlogi za sum«, s čimer se določba jezikovno in redakcijsko usklajuje z Direktivo 2011/95/EU in Ženevsko konvencijo.

S predlogom črtanja besedila v četrti alineji drugega odstavka se predlog dodatno uskladi z Direktivo 2011/95/EU.

K 12. členu

V četrtem odstavku se beseda »prosilca« nadomesti z besedo »osebe«, saj se istovetnost lahko ugotavlja tudi pri drugih osebah v postopku po tem zakonu, ne le pri prosilcu (denimo vlagatelj namere, podaljšanje subsidiarne zaščite, odvzem statusa in zahtevke za ponovno prošnjo).

K 13. členu

Predlog novega tretjega in četrtega odstavka 36. člena v skladu z drugim odstavkom 9. člena Direktive 2013/32/EU omogoča izjemo od pravice osebe, ki je stranka v postopkih po ZMZ, ostati v Republiki Sloveniji do zaključka obravnave, in sicer v primeru predaje ali izročitve takšne osebe drugi državi še pred izdano odločitvijo v postopku mednarodne zaščite na prvi stopnji, vendar le, če odločba o izročitvi ne bo povzročila vračanja, s katerim bi bile kršene mednarodne obveznosti.

K 14. členu

S spremembo drugega odstavka 37. člena se natančneje opredeli starost, pri kateri mladoletnik sam poda prošnjo za mednarodno zaščito. V četrtem odstavku se s črtanjem možnosti, da je na izrecno zaprosilo lahko na osebem razgovoru prisotna tudi oseba, ki si jo v pomoč in podporo izbere prosilec, želi preprečiti, da je na osebem razgovoru prisotna oseba (v praksi je to največkrat zakonec prosilca), ki lahko negativno vpliva na potek osebnega razgovora (prosilec na primer zaradi strahu zamolči določena za postopek relevantna dejstva). Sprememba je tudi v skladu z Direktivo 2013/32/EU.

Predlog novega osmega odstavka širi načine izvedbe osebnega razgovora ter dodaja možnost izvedbe slednjega prek sodobnih elektronskih medijev, če je zagotovljen varen prenos podatkov. Potreba po alternativni izvedbi osebnih razgovorov se je pojavila predvsem zaradi epidemije covid-19. S predlogom

novega devetega odstavka se določa, da če je posnetek iz novega osmega odstavka dopustno dokazno sredstvo, ni treba, da prosilec potrdi, da vsebina zapisnika ali dobesedni zapis razgovora pravilno odraža razgovor, saj se uporabi posnetek, s čimer se prenaša tudi 17. člen Direktive 2013/32/EU.

Predlog novega desetega odstavka prosilcu prepoveduje kakršno koli snemanje in fotografiranje med osebnim razgovorom. Sprememba je potrebna, da se kar najbolj zavaruje zaupnost postopka ter zaščitijo uradne osebe oziroma vsi, ki sodelujejo na osebnem razgovoru. S predlogom se želi preprečiti morebitne zlorabe tako postopka mednarodne zaščite kot osebne integritete sodelujočih.

K 15. členu

Točka (a) drugega odstavka 14. člena Direktive 2013/32/EU določa opustitev osebnega razgovora v primeru, da organ za presojo lahko na podlagi dokazov, s katerimi razpolaga, izda ugotovitveno odločbo glede statusa begunca. Predlog spremembe prvega odstavka 38. člena tako sledi omenjeni določbi direktive.

S predlogom se črta možnost opustitve osebnega razgovora tudi v primeru podanega prvega zahtevka za uvedbo ponovnega postopka, če je bil že izdan dokončen sklep o zavrženju prvega zahtevka za uvedbo ponovnega postopka ali dokončna odločba o zavrnitvi ponovne prošnje kot neutemeljene. Nacionalna pravila glede predhodne obravnave, na katera napotuje drugi odstavek 42. člena Direktive 2013/32/EU, namreč zakon ureja v 64. in 65. členu.

Nadalje se s predlaganimi spremembami, in sicer predlogom novega tretjega odstavka, sledi pododstavku drugega odstavka 14. člena Direktive 2013/32/EU, ki določa, da se prosilcu, ki zaradi duševne ali druge motnje ne more samostojno sodelovati v postopku omogoča, da v zadevo predloži dodatne informacije (dokaze), čeprav se osebni razgovor ne izvede.

K 16. členu

S predlogom sprememb 39. člena se prenašajo posamezne določbe 18. člena Direktive 2013/32/EU, ki se nanašajo na zdravniški pregled. Tako se na novo določa, da pristojni organ lahko odloči o prošnji, če izvedenec ne more podati mnenja zaradi razlogov na strani prosilca. V skladu z direktivo mora organ prosilca obvestiti, da lahko tudi sam na svoje stroške v postopku predloži izvedeniško mnenje. Poleg tega se določa, da lahko izvedenec mnenje poda tudi v ustni obliki, če za to obstajajo utemeljeni razlogi (če je prosilec nepismen in podobno), in da pristojni organ prosilca z izvedeniškim mnenjem seznanja pisno, ustno pa le izjemoma.

K 17. členu

S spremembo drugega odstavka 42. člena se odpravljajo pomanjkljivosti, ki so se pokazale pri izvajanju zakonodaje v praksi, in sicer se je pokazala potreba po tem, da so vlagatelji namere o posledicah samovoljne zapustitve sprejemnih prostorov azilnega doma v sebi razumljivem jeziku seznanjeni že v okviru predhodnega postopka policije. Nemalokrat se je namreč v praksi izkazalo, da so vlagatelji namere sprejemne prostore zapustili, še preden jih je uradna oseba pristojnega organa seznanila s posledicami samovoljne zapustitve, kar je v nekaterih primerih otežilo izvedbo nadaljnjega postopka. Ravno tako se z namenom učinkovitejše izvedbe postopka mednarodne zaščite določba dopolnjuje v smeri, da se v okviru predhodnega postopka preverijo tudi druge okoliščine, ki bi lahko vplivale na nadaljnji postopek.

V četrtem odstavku se določi kraj izvedbe sanitarno-dezinfekcijskega in preventivnega zdravstvenega pregleda, in sicer v ambulanti azilnega doma. S tem se urejajo dejavnosti medicinske sestre in zdravnika, ki delujeta v ambulanti azilnega doma.

K 18. členu

S predlagano spremembo se na novo urejajo mejni postopki. Določba pristojnemu organu omogoča, da v primeru, kadar oseba izrazi namen podati prošnjo za mednarodno zaščito na meji ali v času zadrževanja v tranzitnem območju na letališču ali na ladji, ki je na sidrišču luke ali pristanišča, lahko o dopustnosti prošnje v skladu z 51. členom zakona odloča na meji ali tranzitnem območju na letališču ali na ladji, ki je na sidrišču luke ali pristanišča. Na meji ali tranzitnem območju na letališču ali na ladji, ki je na sidrišču luke ali pristanišča, lahko pristojni organ obravnava tudi prošnjo v pospešenem postopku zaradi enega izmed razlogov, na podlagi katerega se ta lahko šteje za očitno neutemeljeno v skladu z 52. členom zakona, ter zahtevke za uvedbo ponovnega postopka v primeru, da oseba ni predložila novih dokazov ali navedla novih dejstev, ki pomembno povečujejo verjetnost, da izpolnjuje pogoje za mednarodno zaščito. Sprememba je v skladu z določbo 43. člena Direktive 2013/32/EU, ki državam članicam dopušča, da v skladu s temeljnimi načeli in jamstvi na mejah ali tranzitnih območjih odločajo o prošnjah za mednarodno zaščito.

V drugem odstavku se spremeni časovna omejitev mejnega postopka, in sicer se podaljša z dveh tednov na tri. To je še vedno bolj ugodna določba kot v direktivi, ki dovoljuje štiri tedne.

K 19. členu

Spremembe v prvem odstavku podrobneje določajo način sprejema prošnje, in sicer se slednja lahko vloži ustno na zapisnik, pisno ali v elektronski obliki. Ohranjanje fleksibilnosti pri sprejemu prošnje in posledično možnost vložitve prošnje tako ustno kot v primeru izjemnih okoliščin tudi pisno oziroma v elektronski obliki sta se izkazala za potrebna predvsem v času epidemije covid-19, ko zaradi preprečevanja širjenja nalezljive bolezni sprejem prošnje na uveljavljen način ni bil mogoč. Glede na obstoječ sistem, ko vlagatelj namere na sprejem prošnje čaka v sprejemnih prostorih azilnega doma, je predvsem zaradi lažje organizacije bivanja in zagotavljanja sprejemnih pogojev prosilcem pomembno prošnjo sprejeti v najkrajšem možnem času.

Člen se zaradi večje jasnosti redakcijsko uskladi. V drugem odstavku se natančno določi starost mladoletnika, ki samostojno vloži prošnjo. V novem petem odstavku se določi možnost, da uradna oseba že pri sprejemu prošnje prosilcu določi datum osebnega razgovora, kar je še posebno pomembno z vidika učinkovitosti postopka. Zaradi učinkovitosti postopka in z namenom preprečevanja zlorab se uradni osebi daje tudi možnost presoje, da v določenih primerih osebni razgovor opravi neposredno po sprejemu prošnje. Navedeno je še posebno relevantno v primeru prošenj, ki so že na prvi pogled očitno neutemeljene.

V sedmem odstavku je predlagana sprememba termina »prebivališče« v termin »prebivanje«, da se zagotovi jasno razlikovanje med postopkom določitve začasnega prebivanja v skladu s predmetnim zakonom in prijavo prebivališča, kot jo opredeljuje zakon, ki ureja prijavo prebivališča. Poleg tega se opredeli, da naslov začasnega prebivanja predlaga urad.

K 20. členu

S spremembo v tretjem odstavku 47. člena se prenaša tretji pododstavek 49. člena Direktive 2013/32/EU v povezavi z obveščanjem Evropske komisije v primeru, da se odločanje o prošnjah prosilcev odloži zaradi velikega (hkratnega) števila prošenj za mednarodno zaščito.

V petem odstavku se doda časovni okvir, ki se prenese iz točke (c) četrtega odstavka 31. člena Direktive 2013/32/EU.

K 21. členu

Predlog omogoča prednostno obravnavo prošnje tudi v primeru, kadar je verjetno, da je utemeljena. Predlog sledi sedmemu odstavku 31. člena Direktive 3013/32/EU.

K 22. členu

S spremembo se ureja pravna podlaga, ki omogoča, da pristojni organ prošnji ugodi in prizna status begunca prosilcu, ki ne more več uživati zaščite organov in agencij Združenih narodov, z izjemo Visokega komisariata, zaradi okoliščin, na katere ni mogel vplivati. Sprememba sledi sodbi Sodišča Evropske unije v zadevi C-364/11 z dne 19. decembra 2012.

Dodane so nove določbe, s katerimi se na novo določa obveznost pristojnega organa, da v negativni azilni odločbi določi rok za prostovoljni odhod, odstranitev in prepoved vstopa.

K 23. členu

Z novo tretjo alinejo se predlaga dodaten razlog, v skladu s katerim se prošnja šteje za umaknjeno in sicer se kot taka šteje tudi prošnja prosilca, ki prenoči zunaj azilnega doma ali njegove izpostave brez izdane dovolilnice. Razlog predloga je neupoštevanje sistema dovolilnic oziroma kraja prebivanja, kot mu ga določi urad. Prosilcev, ki prenočujejo zunaj azilnega doma brez dovolilnice in pridejo v azilni dom tretji dan le z namenom, da se izognejo ustavitvi postopka v skladu z določbo, ki določa, da se prošnja šteje za umaknjeno, če se prosilec v treh dneh od samovoljne zapustitve azilnega doma ali njegove izpostave ni vrnil, namreč ni mogoče sankcionirati.

V novi četrti alineji se pravilno označi, da je urad tista pristojna institucija, ki se jo obvesti, če se prosilec ne vrne na naslov razselitve.

Z novo peto alinejo se prenaša del določbe točke (a) prvega odstavka 28. člena Direktive 2013/32/EU, in sicer se prošnja prosilca šteje za umaknjeno tudi v primeru, da se ne odzove na zahteve pristojnega organa po predložitvi vseh dejstev in okoliščin ter ne predloži razpoložljive dokumentacije oziroma dokazov, pomembnih za obravnavanje prošnje.

K 24. členu

Z novim drugim odstavkom se odpravlja pomanjkljivost, ki se je pokazala med izvajanjem zakonodaje v praksi, in sicer v primeru, da zaradi določenih razlogov ne pride do predaje prosilca v odgovorno državo članico, potem ko mu je bil že izdan izvršljiv sklep v okviru dublinskega postopka. Predlagana sprememba tako pristojnemu organu omogoča, da nadaljuje obravnavo podane prošnje, kar je pomembno predvsem z vidika učinkovitosti postopka mednarodne zaščite. Enaka ureditev je predvidena tudi pri konceptu varne tretje države.

K 25. členu

S predlogom nove četrte alineje se dopolnjuje razlog, na podlagi katerega se lahko prošnja šteje kot očitno neutemeljena, in sicer kadar je verjetno, da je prosilec zlonamerno uničil ali odsvojil identifikacijski dokument. Naveden razlog se upošteva zlasti v primeru, kadar očitno ni razloga, da prosilec v izvorni državi ni mogel pridobiti identifikacijskega dokumenta.

K 26. členu

Spremembe so redakcijske.

K 27. členu

Spremembe so redakcijske.

K 28. členu

Z dopolnitvijo tretjega odstavka se odpravlja pomanjkljiva pravna podlaga za ustavitev postopka v primeru, da oseba zahtevke umakne, in v primeru, da pred vložitvijo prošnje samovoljno zapusti azilni dom, njegovo izpostavo ali Center za tujce. Nadalje predlog na novo določa, da v primeru, da oseba poda zahtevek za uvedbo ponovnega postopka in pristojni organ dovoli vložitev prošnje, tega pa oseba brez utemeljenega razloga, kljub temu da je imela možnost to storiti, v osmih dneh od vročitve sklepa, s katerim je bilo zahtevku za uvedbo ponovnega postopka ugodeno, ne stori, osebi, ne glede na tretji odstavek 78. člena, pravice iz prvega odstavka tega člena ne pripadajo. Sicer bi oseba z vložitvijo prvega zahtevka za uvedbo ponovnega postopka pridobila vse pravice, ki pripadajo prosilcem za mednarodno zaščito, postopka mednarodne zaščite pa zaradi nevrožene prošnje sploh ne bi bilo mogoče začeti.

V četrtem odstavku se jasno določa, da mora pristojni organ tudi v primeru vseh zahtevkov za uvedbo ponovnega postopka slednjega presoјati po vsebini in ugotavljati njegovo utemeljenost. Z enakim razlogom se črta tudi določba petega odstavka. V času izvajanja zakona se je v zvezi z večkratnimi zahtevki za uvedbo ponovnega postopka izoblikovala sodna praksa, iz katere izhaja, da je ureditev, ki predvideva avtomatično zavrženje katerega koli zahtevka kot nedopustnega, v neskladju z evropskim pravnim redom, natančneje z Direktivo 2013/32/EU, ki kot posledico v primeru, da tujec vloži drugi zahtevek za uvedbo ponovnega postopka, predvideva le »izjemo glede pravice ostati na njihovem ozemlju«, ne pa tudi avtomatičnega zavrženja zahtevka.

K 29. členu

V osmem odstavku se določa pravna podlaga za ne-podaljšanje subsidiarne zaščite v primeru obstoja izključitvenih razlogov (razlogov, ki v skladu z obstoječo zakonodajo izključujejo priznanje statusa begunca in statusa subsidiarne zaščite). Izključitveni razlogi se namreč lahko pojavijo kadar koli, tudi v postopku podaljšanja subsidiarne zaščite.

Z dopolnitvijo devetega odstavka se odpravlja pomanjkljivo urejena pravna podlaga za ustavitev postopka v določenih primerih, ki so se pokazali pri izvajanju zakonodaje v praksi, in sicer v primeru, da oseba v postopku podaljšanja statusa subsidiarne zaščite pridobi status begunca v sodnem postopku ali je sprejeta v državljanstvo Republike Slovenije oziroma druge države.

K 30. členu

Sprememba je redakcijska in je povezana z 31. členom zakona.

K 31. členu

S predlogom se skrajšuje rok za vložitev tožbe zoper odločbo, izdano v pospešenem postopku, in sicer z osmih delovnih dni na tri dni od vročitve. Namen spremembe je zagotoviti hitro in učinkovito obravnavo prošenj za mednarodno zaščito v pospešenih postopkih. Glede na zakonsko določene razloge, na podlagi katerih se prošnje obravnavajo v pospešenih postopkih, in dejstvo, da gre v slednjih za prošnje prosilcev, ki očitno ne izpolnjujejo pogojev za priznanje mednarodne zaščite, je bistveno, da se z namenom preprečevanja nadaljnjih zlorab postopka mednarodne zaščite postopki v teh primerih zaključijo v najkrajšem možnem času in se tako razbremenijo sistem mednarodne zaščite (tako z vidika postopkov kot z vidika zagotavljanja sprejemnih pogojev). Glede na naravo razlogov, ki se obravnavajo v pospešenih postopkih, in (ne)kompleksnost tovrstnih primerov, je pravno sredstvo kljub kratkemu roku še vedno lahko učinkovito.

Glede na to, da se skrajšuje rok za vložitev pravnega sredstva zoper odločbo, izdano v pospešenem postopku, se smiselno enako ureja tudi rok za vložitev pravnega sredstva zoper vse sklepe, izdane na podlagi zakona. Glede na naravo upravnega akta namreč ni razumnega razloga za ureditev, v skladu s katero bi bil rok za vložitev pravnega sredstva v primeru sklepa kot procesnega akta daljši kot v primeru očitno neutemeljene odločbe.

Predlog na novo uvaja možnost pritožbe na vrhovno sodišče, ki je bila ukinjena v letu 2016. Ureditev, ki omogoča pritožbo na vrhovno sodišče, je bila sicer uveljavljena že v Zakonu o azilu, ohranila pa se je tudi v Zakonu o mednarodni zaščiti, in sicer do sprejetja novega zakona leta 2016. S spremembo se tako omogoča pritožba na vrhovno sodišče tudi v primerih, ko upravno sodišče v sodbi samo ne ugotovi drugačnega dejanskega stanja kot pristojni organ in na podlagi tega spremeni odločitev pristojnega organa. Pritožba na vrhovno sodišče je v tem smislu potrebna, ker ni predvidene pritožbe zoper odločitev pristojnega organa in bi možnost vložitve pritožbe zoper sodbo upravnega sodišča samo v sporih polne jurisdikcije lahko pomenila kršitev 25. člena Ustave Republike Slovenije (pravica do pravnega sredstva), saj upravno sodišče, ne glede na to, da se je praksa v tem smislu v zadnjih letih spremenila, v postopkih mednarodne zaščite še vedno redko samo ugotavlja drugačno dejansko stanje, kot ga je ugotovil pristojni organ, in na podlagi tega spremeni izpodbijani upravni akt. Kršitev pravice do pravnega sredstva po Ustavi Republike Slovenije je izpostavilo tudi Ustavno sodišče Republike Slovenije v odločbi št. I-U-221/00, ko je v takratnem Zakonu o azilu (Uradni list RS, št. 61/99) razveljavilo določbo, ki je izključevala pritožbo zoper sodbo upravnega sodišča.

Zakon, ki ureja upravni spor, se v postopkih mednarodne zaščite uporablja, če Zakon o mednarodni zaščiti ne določa drugače. Specialna ureditev sodnega varstva v zadevah mednarodne zaščite je utemeljena z dejstvom, da je ministrstvo prvostopenjski organ in zoper odločitev ni možna upravna pritožba, poleg tega pa gre za izjemno občutljivo tematiko človekovih pravic. Predlog je pomemben tudi z vidika zakonodaje EU, v skladu s katero mora država članica zagotoviti presojo vsake odločitve v smislu polne jurisdikcije.

Možnost vložitve revizije po Zakonu o upravnem sporu je namreč močno omejena, saj slednji določa, da je dovoljena, če gre po vsebini zadeve za odločitev o pomembnem pravnem vprašanju ali če odločba prvostopenjskega sodišča odstopa od sodne prakse vrhovnega sodišča glede pravnega vprašanja, ki je bistveno za odločitev, ali če v sodni praksi prvostopenjskega sodišča o tem pravnem vprašanju ni enotnosti, vrhovno sodišče pa o tem še ni odločalo, ali če ima odločitev, ki se izpodbija v upravnem sporu, zelo hude posledice za stranko.

Izhajajoč iz prakse, odsotnost možnosti pritožbe na vrhovno sodišče, ne glede na možnost vložitve revizije, v praksi povzroča, da do presoje zakonitosti in pravilnosti odločb ministrstva na vrhovnem sodišču v določenih primerih sploh ne pride, kar ima hude posledice za vzpostavitev enotne in usklajene sodne prakse.

V preteklih dveh letih je ministrstvo v zvezi s sodbami Upravnega sodišča Republike Slovenije na podlagi 125. člena Zakona o mednarodni zaščiti na Vrhovno sodišče Republike Slovenije vložilo 15 pritožb, od katerih je Vrhovno sodišče Republike Slovenije v sedmih primerih pritožbam ugodilo, kar petkrat pa zadeve vrnilo v ponovno odločanje upravnemu sodišču. Ministrstvo je v enakem obdobju vložilo tudi štiri revizije na Vrhovno sodišče Republike Slovenije, od katerih je bila v dveh primerih zadeva vrnjena Upravnemu sodišču Republike Slovenije v ponovno sojenje, v dveh primerih pa Vrhovno sodišče Republike Slovenije še ni sprejelo odločitve. Kljub temu da se ministrstvo velikokrat ne strinja s presojo sodišč, glavna težava sodišč ostaja neusklajenost in stabilnost sodne prakse. Kot opazamo na ministrstvu, so v primerljivih primerih lahko sprejete različne sodbe. V nekaterih primerih so sodbe upravnega sodišča v nasprotju tako s sodno prakso upravnega sodišča kot tudi s prakso vrhovnega sodišča. Statistični podatki torej kažejo na izredno visok odstotek zadev, vrnjenih v ponovno odločanje upravnemu sodišču,

pri čemer v skupni številki niso zajeti podatki glede postopkov v zvezi s podaljšanjem subsidiarne oblike zaščite, pri katerih opažamo, da je pritožbam ministrstva na vrhovno sodišče večkrat ugodeno in so zadeve vrnjene upravnemu sodišču v ponovno odločanje.

K 32. členu

S predlagano spremembo se določa rok vrhovnemu sodišču, ki mora o pritožbi odločiti v 30 dneh.

Dodatno se na novo določa, da lahko v postopkih sodnega varstva urad zastopa tudi uradna oseba, ki jo je za to pooblastil generalni sekretar Vlade Republike Slovenije in ima vsaj pet let delovnih izkušenj na področju mednarodne zaščite. Navedena sprememba je bila potrebna zaradi uskladitve s spremembami 84. člena, ki na novo določa, da lahko ukrep omejitve gibanja na podlagi četrte alineje prvega odstavka 84. člena odredi tudi pooblaščen uradna oseba urada.

K 33. členu

Spremembe v prvi alineji prvega odstavka ter v novem petem in šestem odstavku 78. člena so v skladu s členom 7(1) in (4) Direktive 2013/33/EU. S temi določbami se uredi omejitev gibanja prosilca na občino, v kateri ima določen naslov začasnega prebivanja, in opredeli, v katerih okoliščinah lahko prosilec to območje zapusti.

Mladoletniki brez spremstva so izvzeti iz predloga omejitve na občino in se lahko svobodno gibljejo po območju Republike Slovenije. Mladoletniki brez spremstva so najranljivejša kategorija oseb, ki je deležna posebne obravnave in skrbi. Omenjenim je tako zagotovljena 24-urna oskrba, ki vključuje tako ustrezno psihosocialno podporo kot vključenost v izobraževalni sistem ter vključenost v številne aktivnosti, ki prispevajo k njihovemu ustreznemu razvoju. Omenjene aktivnosti pa se pogosto nahajajo izven občine, kjer je mladoletnikom brez spremstva določen naslov stalnega prebivanja. Zaradi zagotavljanje ustrezne obravnave mladoletnikov brez spremstva zato določitev kraja bivanja na konkretno občino v primeru teh ni smiselna.

S spremembo oziroma dopolnitvijo druge alineje se pravica do materialne oskrbe, poleg prosilcem, nastanjenim v azilnem domu ali njegovi izpostavi, zagotovi tudi prosilcem, ki so za čas izvedbe mejnega postopka v skladu s 43. členom tega zakona nastanjeni v kapaciteti, vzpostavljeni na meji, letališču ali v pristanišču.

Črtanje tretje alineje prvega odstavka sledi spremembi tretjega odstavka 83. člena, in sicer črtanju možnosti, da lahko pristojni organ prosilca razseli na zasebni naslov v primeru izjemnih osebnih okoliščin. Finančna pomoč v primeru nastanitve na zasebnem naslovu tako nima več nobene podlage, saj so bili do nje upravičeni le prosilci, ki jim je bila razselitev odobrena v skladu s črtanim odstavkom.

K 34. členu

Gre le za popravek sklica.

K 35. členu

Predlog črtanja drugega stavka v drugem odstavku 81. člena je potreben zaradi uskladitve s predlogom spremembe 42. člena, v katerem je določeno, da policija vlagatelja namere o posledicah samovoljne zapustitve sprejemnih prostorov azilnega doma obvesti v okviru predhodnega postopka.

K 36. členu

V tretjem odstavku 82. člena se v skladu z Direktivo 2013/33/EU natančneje opredeli oziroma omeji pravica do materialnih pogojev (nastanitev in oskrba) v primeru, da ima prosilec zagotovljena lastna sredstva za preživljanje v višini zneska osnovnega minimalnega dohodka v Republiki Sloveniji.

Črta se del četrtega odstavka, ki predvideva posledice za prosilca, ki namerno povzroči materialno škodo v azilnem domu ali njegovi izpostavi. Ta del se bo urejal v 85. členu.

Z novim petim odstavkom se predvidi zakonska podlaga dnevnega preverjanja prisotnosti prosilcev v azilnem domu, njegovi izpostavi, drugih institucijah ali na zasebnem naslovu, za kar skrbi pooblaščen uradna oseba urada. S tem se sledi ugotovitvam Varuha človekovih pravic Republike Slovenije.

Z namenom zagotoviti, da prosilci za mednarodno zaščito ne zapuščajo določenega kraja prebivanja, da se prepreči morebitne nadaljnje kršitve javnega reda in miru, zagotovi varovanje javnega zdravja ali javne varnosti ter zagotovi učinkovita izvedba postopkov predaje prosilca, za katerega je bilo v okviru dublinskega postopka ugotovljeno, da je za obravnavo njegove prošnje pristojna druga država članica, se s predlogom širi nabor razlogov, ki nasprotujejo izdaji dovolilnice za prenočitev zunaj azilnega doma. Določata se tudi pristojnost odločanja o zavrnitvi izdaje dovolilnice in postopek v primeru ugovora.

K 37. členu

Z novimi določbami se vzpostavi pravna podlaga za lažje in težje kršitve hišnega reda v azilnem domu ali njegovih izpostavah ter sankcije oziroma ukrepe, ki sledijo v primeru kršitev. Sankcije so torej razdeljene v lažje in težje. Pri določanju sankcij pa organ izhaja iz prakse. Pod lažje kršitve so navedene kršitve, ki so dogajajo v vsakdanjem bivanju v azilnem domu ali izpostavah in motijo izvajanje pravil bivanja (na primer pisanje in lepljenje po vratih – gre za to, da če nekdo na vrata, kjer je sicer nadzorna kamera, nalepi papir, s tem onemogoča izvajanje nadzora s strani varnostne službe; vnašanje koles v sobe je popolnoma neprimerno, saj zmanjšuje bivalni prostor; vnos električnih aparatov pa je zelo nevaren z vidika požarne varnosti ...). Za lažje kršitve pravil bivanja pooblaščen uradna oseba urada prosilcu izreče ustno opozorilo, ki se evidentira v obliki uradnega zaznamka. Pri lažjih kršitvah se deluje bolj preventivno z namenom, da ne pride do ponovitve dejanja.

Določene so tudi težje kršitve, ki so z vidika bivanja v azilnem domu ali izpostavah nesprejemljive in jih je potrebno tudi ustrezno sankcionirati. Na ta način bo tudi za prosilce bivanje v instituciji varnejše.

K 38. členu

S predlogom črtanja tretjega odstavka se onemogoča razselitev iz azilnega doma zaradi izjemnih osebnih okoliščin, saj se je v praksi izkazalo, da so prosilci neupravičeno izkoriščali to možnost.

K 39. členu

S predlogom spremembe 84. člena se območje izvajanja milejšega ukrepa obveznega zadrževanja z azilnega doma širi tudi na njegove izpostave, poleg tega pa se podrobneje določa razlog omejitve gibanja zaradi preverjanja in ugotavljanja istovetnosti ali državljanstva prosilca.

V skladu z Direktivo 2013/33/EU je dovolj, da obstaja nevarnost, da bo prosilec pobegnil, zato se črta beseda »utemeljena«. To je potrdilo tudi Upravno sodišče Republike Slovenije v sodbi št. I U 636/2020-13.

S predlogom se prenaša tudi točka (c) tretjega odstavka 8. člena Direktive 2013/33/EU, in sicer se kot razlog omejitve gibanja opredeljuje tudi odločanje o pravici do vstopa na ozemlje v okviru mejnega postopka.

Predlog predvideva tudi možnost, da omejitev gibanja, kadar se preprečuje ogrožanje varnosti države ali ustavne ureditve Republike Slovenije ali je to nujno potrebno zaradi varstva osebne varnosti, premoženjske varnosti in drugih primerljivih razlogov javnega reda, odredi tudi pooblaščen uradna oseba urada. Predlog s tem omogoča učinkovitejšo izvedbo postopkov pri izvajanju koncepta omejitve gibanja v praksi, izhajajoč predvsem iz pristojnosti zagotavljanja materialnih pogojev za sprejem. V zvezi z izvajanjem nastanitve prosilcev za mednarodno zaščito namreč uslužbenci urada dnevno spremljajo stanje v nastanitvenih centrih. V primeru zaznane kršitve je tako v primeru odreditve ukrepa, ki jo izvede pooblaščen uradna oseba urada, zaradi opisa okoliščin kršitve iz primarnega vira mogoč takojšen izrek ukrepa, kar najbolj pa je omogočena tudi razjasnitev vseh okoliščin primera, kar je potrebno tako z vidika utemeljenosti izreka ukrepa kot z vidika njegove učinkovitosti.

Predlog omogoča tudi, da se ukrep odreditve obveznega zadrževanja na območju azilnega doma ali omejitev gibanja na kapaciteto na meji, letališču ali v pristanišču ter na Center za tujce odredi tudi za vlagatelja namere. V primeru obstoja okoliščine, na podlagi katere je v skladu z zakonom mogoče odrediti ukrep obveznega zadrževanja na območju azilnega doma ali njegove izpostave ali omejitve gibanja, je namreč treba, če želimo doseči namen, ukrep odrediti takoj, ne pa šele po tem, ko oseba poda prošnjo za mednarodno zaščito. Predlog ne odstopa od ureditve, ki jo v zvezi z omejitvijo gibanja predvideva Direktiva 2013/33/EU.

Dodan je nov odstavek, s katerim je omogočena uporaba zakona, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev v Republiki Sloveniji, v primeru kršitev pravil bivanja v Centru za tujce.

K 40. členu

Doda se nov 84.a člen. Vrhovno sodišče Republike Slovenije je odločilo (VSRS Sodba in sklep X Ips 11/2019), da za pridržanje prosilca za mednarodno zaščito, v zvezi s katerim poteka postopek po Uredbi (EU) št. 604/2013, v Zakonu o mednarodni zaščiti ni jasne zakonske podlage. Objektivna merila, ki opredeljujejo obstoj nevarnosti pobega, morajo biti določena v jasni in splošni zavezujoči določbi, ki jo je mogoče nedvoumno izvajati in katere uporaba je predvidljiva, da se prepreči nevarnost samovoljnega ravnanja (izvršilne veje oblasti). Po presoji vrhovnega sodišča to ne more biti samo 31. točka 2. člena, ki opredeljuje »nevarnost pobega«, saj ne pojasnjuje, katere okoliščine oziroma objektivna merila morajo biti podana, da bi bilo mogoče utemeljeno sklepati, da bo oseba pobegnila, zato je treba določiti, katera objektivna merila morajo biti podana za opredelitev obstoja takšne nevarnosti, ki je razlog za pridržanje v skladu z 28. členom Uredbe (EU) št. 604/2013, ali se v zvezi s tem sklicevati na drug ustrezen zakon. Po mnenju vrhovnega sodišča je treba tudi ločiti postopek vrnitve, pri katerem zadošča le obstoj nevarnosti pobega, in postopek po Uredbi (EU) št. 604/2013, pri katerem naj bi bila nevarnost »znatna«.

Tudi direktiva 2013/33/EU v točki (d) tretjega odstavka 8. člena, predvideva, da je prosilca mogoče pridržati v primeru določitve elementov, na katerih temelji prošnja za mednarodno zaščito, če jih brez pridržanja ne bi bilo mogoče pridobiti in zlasti če obstaja nevarnost, da bo prosilec pobegnil.

S predlagano spremembo se tako vzpostavi pravna podlaga za omejitev gibanja na Center za tujce v primeru, ko ukrepa obveznega zadrževanja na azilni dom po peti alineji prvega odstavka 84. člena ni mogoče učinkovito izvesti, v skladu z drugo in peto alinejo prvega odstavka 84. člena pa so v posameznem primeru podane okoliščine, na podlagi katerih je mogoče sklepati, da bo oseba pobegnila. Vse predlagane okoliščine lahko kažejo na to, da se prosilec ne bo podrejal pravnemu redu ter se bo izogibal posameznim procesnim dejanjem postopka mednarodne zaščite oziroma bo pobegnil, saj njegova dejanja (sicer v okviru drugih postopkov) jasno kažejo na izogibanje oziroma nespoštovanje odločitev uradnih organov oziroma nespoštovanje pravnega reda. Enaka ravnanja se torej lahko predvidevajo tudi v postopku mednarodne zaščite.

K 41. členu

S predlogom se širi nabor razlogov za ukinitve oziroma omejitve žepnine prosilcem za mednarodno zaščito, ki sledijo razlogom, ki jih predvideva Direktiva 2013/33/EU. V predlogu novega prvega odstavka se tako določa, da se materialni pogoji za sprejem omejijo tako, da se ukine žepnina prosilcu, ki je vložil zahtevek za uvedbo ponovnega postopka ali ponovno prošnjo po tem, ko je bil njegov postopek za mednarodno zaščito enkrat že pravnomočno končan, ali ima lastna sredstva za preživljanje ali mu je preživljanje zagotovljeno kako drugače.

Začasna omejitev materialnih pogojev za sprejem, in sicer enomesečna ukinitve žepnine, se predvideva v primeru, ko je prosilec brez dovoljenja zapustil kraj prebivanja, ki mu ga je določil urad, ne da bi o tem obvestil pristojno osebo urada, ne izpolnjuje obveznosti glede obveščanja pristojnih organov ali udeležbe pri osebnih razgovorih v zvezi s postopkom mednarodne zaščite, ali je storil težjo kršitev pravil bivanja v azilnem domu ali njegovi izpostavi.

S predlogom novega tretjega odstavka se sledi tudi zahtevi omenjene direktive, da se mora določitev za omejitve oziroma ukinitve materialnih pogojev za sprejem sprejeti posamično, objektivno in nepristransko, ter se navedejo razlogi, odločitve pa temeljijo na posebnem položaju zadevnih oseb, upoštevajoč načelo sorazmernosti.

K 42. členu

Gre le za popravek sklica.

K 43. členu

Predlog dopolnitve petega odstavka opredeljuje redno udeležbo v programih izobraževanja, in sicer mora biti prisotnost prosilca na izobraževanju vsaj 80-odstotna. Le v tem primeru stroške javnega prevoza do izobraževalnih institucij in nazaj krije urad.

K 44. členu

S predlogom k sedmi alineji se beseda »uradni« nadomesti z besedo »pooblaščen«, saj varnostnik ni uradna oseba. S tem se omogoči, da varnostnik pregleda osebo pri vstopu v azilni dom. Poleg tega se doda besedilo, s katerim se omogoči, da pooblaščen oseba lahko pregleda tudi sobo prosilca. Ta določba se prenaša iz drugega odstavka 12. člena Uredbe o hišnem redu azilnega doma, po kateri imajo pristojne osebe skupaj s službo varovanja pravico in dolžnost vstopiti v nastanitvene sobe zaradi opravljanja svojih nalog.

Predlog prosilcem prepoveduje kakršno koli snemanje ali fotografiranje razgovorov z zaposlenimi ali osebami, ki imajo z uradom sklenjene pogodbe. Sprememba je potrebna, da se kar najbolj zavaruje zaupnost postopka in zaščitijo vsi, ki na razgovoru sodelujejo. S predlogom se želi preprečiti morebitne zlorabe in zaščititi osebno integriteto sodelujočih.

K 45. členu

S predlogom novega člena se omogoča uporaba določb zakona, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev v Republiki Sloveniji ter določajo prekrški, globe in uporaba kazenskih določb, in sicer v primeru, ko drug zakon ali mednarodna pogodba, ki zavezuje Republiko Slovenijo, ne določa drugače.

K 46. členu

Sprememba 90. člena je potrebna zaradi delitve pravic na tiste, ki so priznane osebi z mednarodno zaščito z vročitvijo odločbe, in tiste, ki jih oseba z mednarodno zaščito lahko pridobi na podlagi sklenjene pogodbe o integracijskih aktivnostih. Dejansko gre za dva paketa pravic, enega se pridobi z odločbo o priznanju mednarodne zaščite, drugega pa s podpisom pogodbe. S to spremembo se osebo z mednarodno zaščito motivira k bolj zavzeti, intenzivni, hitrejši in učinkovitejši integraciji v novo okolje. V primeru, da oseba ne podpiše pogodbe o izvajanju integracijskih aktivnosti, se ji priznajo samo pravice iz prvega odstavka tega člena. Koncept integracijskega paketa je pripravljen tako, da stimulira osebo s priznano mednarodno zaščito, da v enem letu izpolni določene pogoje in se ji tako pravice iz tretjega odstavka podaljšajo še za eno leto. V primeru, da oseba pogojev ne izpolnjuje, izgubi paket pravic iz tretjega odstavka tega člena.

Člen tudi določa, da lahko oseba s priznano mednarodno zaščito samo enkrat izkoristi pravice iz tretjega odstavka. Omenjeno je bilo potrebno določiti, saj je v praksi prihajalo do primerov, ko osebe niso bile zadovoljne s priznanim statusom in so ponovno vlagale prošnje za mednarodno zaščito ali pa jim je subsidiarna oblika potekla, so izkoristile vse pravice, odšle v tujino, vložile ponovne prošnje za mednarodno zaščito, ponovno pridobile status in s tem tudi ponovno pravico do vseh aktivnosti iz tretjega odstavka tega člena. To je pomenilo, da bi nekdo lahko šel dvakrat na tečaj slovenskega jezika. Iz omenjenega razloga je to v predlogu urejeno na način, da se paket pravic iz tretjega odstavka tega člena lahko enkrat koristi. Določba se nanaša tudi na prenehanje pravic iz tretjega odstavka tega člena v primeru, če je bila oseba z mednarodno zaščito pravnomočno obsojena zaradi naklepnega kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti, ali če je bila pravnomočno obsojena na nepogojno kazen zapora v trajanju več kot šest mesecev ali če je bila zoper njo vložena pravnomočna obtožnica zaradi naklepnega kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti. Izjemi sta le pravici do spoznavanja slovenske družbe in tečaja slovenskega jezika, do katere je oseba kljub temu upravičena. Pri pripravi omenjene določbe se je izhajalo iz predpostavke, da nekdo ki se želi integrirati v državo gostiteljico, upošteva pravni red Republike Slovenije.

K 47. členu

Dodata se nova člena. Oseba s priznano mednarodno zaščito bo pravice do nastanitve v integracijski hiši, denarnega nadomestila za zasebno nastanitve ter enkratnega opravljanja preskusa znanja slovenskega jezika uveljavljala na podlagi vloge, ki bo del podzakonskega predpisa. 90.b člen pa določa vsebino pogodbe o integracijskih aktivnostih, ki se bo sklenila med osebo s priznano mednarodno zaščito in Uradom Vlade RS za oskrbo in integracijo migrantov. Aktivnosti, v katere bo vključena oseba s priznano mednarodno zaščito se bodo načrtovale na podlagi posameznikovih potreb, znanja, zmožnosti in njegovih sposobnosti. Zaradi lažjega razumevanja se osebi za čas trajanja pogodbe lahko zagotovi tolmača, za jezik ki ga ta oseba razume.

K 48. členu

Sprememba člena je potrebna zaradi uvedbe plačila stroška dnevne oskrbe zaposlenih oseb, nastanjenih v nastanitvenih zmogljivostih urada. S tem se zaposlene osebe z mednarodno zaščito zaveže k plačilu stroškov oskrbnega dne. Obenem se osebi na podlagi mnenja komisije lahko omogoči začasna nastanitev v zmogljivosti urada v primeru izredne okoliščine znotraj dveletnega obdobja. S tem se omogoči začasna nastanitev najbolj ranljivi skupini in rešujejo problemi v praksi, saj se je zgodilo, da smo imeli primere, ko je bilo potrebno zaradi določenih situacij (osebne ogroženosti) umikati določene člane družine, a so bile tovrstne institucije zasedene in so zavrnilo sprejem take osebe. Torej tako osebo lahko nastanimo v integracijski hiši, ne glede na to, ali je bila v tej ustanovi že eno leto in ali ji je bila podaljšana nastanitev za šest mesecev. Gre za izjemne primere, s katero se rešuje stiska, v kateri se ti znajdejo.

K 49. členu

Sprememba obdobje prejemanja denarnega nadomestila skrajšuje z 18 mesecev na eno leto. V primeru, da oseba s priznano mednarodno zaščito v obdobju enega leta izpolni zgoraj navedene pogoje, se ji obdobje prejemanja denarnega nadomestila podaljša še za eno leto. Na ta način se osebo s priznano mednarodno zaščito spodbuja, da aktivno pristopi k udeležbi na tečaju slovenskega jezika in slovenske družbe ter da enkrat mesečno obiskuje svetovalca za integracijo. Določba tudi preprečuje zlorabe prejemanja denarnega nadomestila, saj so se pojavljali primeri, ko so se osebe mlajše od 26 let tik pred iztekom pravice do denarnega nadomestila vpisovale v izobraževalne programe in si s tem podaljševale pravico do denarnega nadomestila. Tega zakonodaja več ne omogoča.

K 50. členu

Sprememba je potrebna zaradi uskladitve s spremenjenimi predpisi, ki urejajo družinska razmerja.

K 51. členu

Predlog zakona povračilo stroškov povezanih s priznavanjem in vrednotenjem izobraževanja po enem letu veže na aktivno participacijo osebe s priznano mednarodno zaščito v slovenski družbi. Do povračila stroškov pa so upravičene le osebe, ki nimajo zadostnih lastnih sredstev za preživljanje. Torej urad osebi, ki ima sredstva za preživljanje, ne krije stroškov, povezanih z izobraževanjem, stroškov, povezanih s priznavanjem in vrednotenjem izobraževanja na podlagi ustreznih dokazil.

K 52. členu

Sprememba ne prinaša posebnih novosti, razen dejstva, da osebi, ki ne sklene pogodbe o integracijskih aktivnostih, pomoč pri vključevanju vseeno pripada en mesec od vročitve odločitve. Takšna oseba z ne podpisom pogodbe izraža namero, da ne potrebuje oziroma ne želi pomoči urada.

K 53. členu

Sprememba ukinja možnost izvajanja enotnega tečaja slovenskega jezika in spoznavanja slovenske družbe, saj se je v praksi pokazalo, da je za hitrejšo vključevanje v novo okolje treba zagotoviti več vsebin s področja poznavanja slovenske družbe, kulture, navad in ureditve države. Tako se poleg tečaja slovenskega jezika na novo uvaja tečaj spoznavanja slovenske družbe.

K 54. členu

Sprememba člena prinaša izvedbo orientacijskega programa pred prihodom oseb v Slovenijo in ukinja uvajalno obdobje po prihodu v Slovenijo. Spremembe temeljijo na praktični izkušnji izvedenega programa trajne premestitve v letu 2018 in opravljene evalvacije s premeščenimi osebami. Izkazalo se je, da je bil za premeščene osebe ključnega pomena orientacijski program, ki smo ga izvedli pred njihovim prihodom v Slovenijo, trimesečno uvajalno obdobje pa je predolgo in ne pripomore k hitrejšemu vključevanju.

K 55. členu

Na področju dolžnosti se zakonska ureditev ne spreminja, dodana pa je dolžnost oseb s priznano mednarodno zaščito, da obveščajo o odsotnosti iz Republike Slovenije za več kot 90 dni.

K 56. členu

K temu členu se doda določba, da urad za pomoč prosilcem in osebam z mednarodno zaščito, ki se želijo vrniti v izvorno državo, sklene pogodbo o sodelovanju z organizacijo, ki se ukvarja s prostovoljnimi vračanjem.

K 57. členu

S predlogom se črta, da je izkaznica prosilca hkrati dovoljenje, da oseba ostane v Republiki Sloveniji do izvršljivosti odločitve v postopku mednarodne zaščite. Pravica do prebivanja prosilca v Republiki Sloveniji izhaja že iz samega zakona, in sicer v skladu z 78. členom lahko prosilec prebiva v Republiki Sloveniji do izvršljivosti odločitve, izdane v postopku mednarodne zaščite.

Spreminja se pravna podlaga za določitev izdaje, oblike in vsebine izkaznice prosilca za mednarodne zaščite, in sicer to v skladu s predlogom določi ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, kot organ, pristojen za izdajo omenjene izkaznice.

K 58. členu

S predlogom se črta šesti odstavek 111. člena. Vsebina iz tega odstavka (potni list za namene vstopa v državo za osebe, ki so v Slovenijo sprejete na podlagi preselitve) je urejena v zakonu, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev v Republiki Sloveniji, zato odstavek ni več potreben.

K 59. členu

V prvem odstavku 115. člena se v prvih petih točkah popravijo besedilo in sklici v povezavi s spremembami v 45. členu. Doda se nova peta točka, s katero se v evidenco vključi CR številko prosilca. Gre za registracijsko oziroma identifikacijsko številko, ki jo določi policija tujcu, ki ga obravnava. Doda se tudi nova sedma točka, ki sledi ugotovitvam v dopisu Varuha človekovih pravic Republike Slovenije (evidenca dnevne prisotnosti prosilcev – dnevno štetje). Ministrstvo za hitro in učinkovito vodenje postopkov po tem zakonu potrebuje podatke o tem, kje je prosilec nastanjen, od kdaj do kdaj in kdaj je bila nastanitev zaključena, kakor tudi razlog zaključitve (na primer samovoljna zapustitev). Da lahko ministrstvo v skladu z zakonsko določbo ustavi postopke oseb, ki so samovoljno zapustile azilni dom, njegovo izpostavo ali drugo nastanitev, potrebuje podatek o tem, kdaj je oseba nastanitev zapustila, kakor tudi, kdaj je bilo prejeto obvestilo o tem, če je oseba nastanjena izven kapacitet, ki jih upravlja UOIM. Zaradi vročanja vabil na osebne razgovore, urejanja dovolilnic za dostop do prosilcev, ki se nahajajo v zaporu ali priporu, pa je tudi nujno, da ima ministrstvo ves čas na voljo dostop do podatka, kje je oseba nastanjena. Druge točke se ustrezno preštevilčijo. V deseto točko se doda podatke o lažjih in težjih kršitvah pravil bivanja v azilnem domu ali njegovi izpostavi.

K 60. členu

V prvem odstavku 116. člena se popravi sklic v povezavi s spremembami v 115. členu. Navedba družinskih članov, ki so prišli v Slovenijo na podlagi postopka združevanja družine, je potrebna, saj so upravičeni do določenih pravic in integracijskih ukrepov po tem zakonu, tako se obdelujejo tudi njihovi posamezni podatki.

K 61. členu

Sprememba v drugem odstavku 117. člena je potrebna zaradi uskladitve s spremembo 45. člena.

K 62. členu

Za odločanje pri uveljavljanju pravic iz tega zakona in potrebe spremljanja učinkovitosti integracijskih ukrepov po tem zakonu potrebujemo številne podatke, ki se večinoma pridobivajo neposredno od prosilcev za mednarodno zaščito ali oseb, ki so zaščito že pridobile. Na ta način pridobljeni podatki so največkrat pomanjkljivi, pridobljeni z zamudo ali se jih sploh ne pridobi. S pridobitvijo podatkov iz že obstoječih zbirk drugih upravljalcev podatkov bi bili postopki hitrejši, hkrati bi se za stranke zmanjšalo

število potrebnih dokazil pri uveljavljanju posameznih pravic. S pridobitvijo navedenih podatkov tudi ne bi bilo več dvojnega dela za Sektor za integracijo (UOIM), saj se sedaj ročno vnašajo podatki vezani na integracijske ukrepe oseb z mednarodno zaščito. Z omogočenim tekočim pregledom podatkov, ki sedaj niso možni, so nepopolni ali niso ažurni (npr. stopnja zaposljivosti skozi integracijsko obdobje, šolanje ...), se olajša spremljanje učinkovitosti integracije oseb z mednarodno zaščito ter se po potrebi tudi ukrepa.

K 63. členu

V 119. členu se dopolni prvi odstavek, s čimer se prenese pododstavek (b) 30. člena Direktive 2013/32/EU, ki določa, da pristojni organi ne pridobivajo nikakršnih informacij od domnevnih subjektov preganjanja ali povzročiteljev resne škode.

K 64. členu

S prehodno določbo je določeno, da se postopki, ki so se začeli pred začetkom uporabe tega zakona, nadaljujejo in končajo po določbah trenutno veljavnega Zakona o mednarodni zaščiti (Uradni list RS, št. 16/17 – uradno prečiščeno besedilo).

K 65. členu

V predlogu je določeno, da se podzakonski akti, ki se sprejmejo na podlagi tega zakona, sprejmejo v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona. Zaradi spremenjenih določb o svetovalcih za begunce, zakonitih zastopnikih mladoletnikov brez spremstva, pravicah prosilcev za mednarodno zaščito in oseb s priznano mednarodno zaščito ter samem postopku mednarodne zaščite bo treba ustrezno uskladiti podzakonske akte, ki urejajo zadevna področja.

K 66. členu

Določba določa, kdaj zakon začne veljati in kdaj se začne uporabljati. Hkrati se določa prehodna ureditev za čas, dokler se spremembe in dopolnitve še ne uporabljajo.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

2. člen (opredelitev pojmov)

Posamezni izrazi, uporabljeni v tem zakonu, imajo naslednji pomen:

1. »mednarodna zaščita« pomeni status begunca in status subsidiarne zaščite;
2. »oseba, ki ji je priznana mednarodna zaščita«, je oseba, ki ji je priznan status begunca ali status subsidiarne zaščite;
3. »begunec ali begunka (v nadaljnjem besedilu: begunec)« je državljan tretje države ali oseba brez državljanstva, ki ji je priznana zaščita iz drugega odstavka 20. člena tega zakona;
4. »oseba s subsidiarno zaščito« je državljan tretje države ali oseba brez državljanstva, ki ji je priznana zaščita iz tretjega odstavka 20. člena tega zakona;
5. »Ženevska konvencija« je Konvencija o statusu beguncev, podpisana v Ženevi 28. julija 1951, in Protokol o statusu beguncev, podpisan v New Yorku 31. januarja 1967 (Uradni list RS – MP, št. 9/92);
6. »prošnja« je prošnja za mednarodno zaščito, s katero državljan tretje države ali oseba brez državljanstva zaprosi za zaščito po tem zakonu;
7. »pristojni organ« je ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, ki po tem zakonu vodi in odloča v postopkih mednarodne zaščite;

8. »minister ali ministrica (v nadaljnjem besedilu: minister)« je minister, pristojen za notranje zadeve;
9. »uradna oseba« je oseba, ki je zaposlena pri pristojnem organu;
10. »vlagatelj namere« je državljan tretje države ali oseba brez državljanstva, ki je v Republiki Sloveniji in je pred uradnimi organi izrazil namen podati prošnjo za mednarodno zaščito;
11. »prosilec ali prosilka (v nadaljnjem besedilu: prosilec)« je prosilec za mednarodno zaščito ali prosilka za mednarodno zaščito, ki je državljan tretje države ali oseba brez državljanstva in ki je v Republiki Sloveniji podal prošnjo za mednarodno zaščito;
12. »oseba« je stranka v postopkih po tem zakonu;
13. »tretja država« je država, ki ni članica Evropske unije;
14. »državljan Evropske unije ali državljanka Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: državljan Evropske unije)« je oseba, ki ima državljanstvo vsaj ene od držav članic Evropske unije;
15. »tujec ali tujka (v nadaljnjem besedilu: tujec)« je oseba, kot jo opredeljuje zakon, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev v Republiki Sloveniji, razen državljanov Evropske unije, prosilcev in oseb s priznano mednarodno zaščito;
16. »oseba brez državljanstva« je oseba, ki je nobena država v skladu s svojo zakonodajo ne priznava za svojega državljana;
17. »izvirna država« je država, katere državljanstvo ima državljan tretje države, ali država, v kateri je oseba brez državljanstva imela svoje običajno prebivališče;
18. »običajno prebivališče« je prebivališče, kjer oseba živi vsaj eno leto, ima središče svojih življenjskih interesov, tam preživlja večino svojega nočnega počitka in ima tam shranjene svoje osebne stvari;
19. »Visoki komisariat Združenih narodov za begunce (UNHCR) (v nadaljnjem besedilu: Visoki komisariat)« je medvladna organizacija, ki je bila ustanovljena leta 1950 z namenom zagotavljanja zaščite in iskanja trajnih rešitev za begunce;
20. »mladoletnik ali mladoletnica (v nadaljnjem besedilu: mladoletnik)« je državljan tretje države ali oseba brez državljanstva, mlajša od 18 let;
21. »mladoletnik brez spremstva ali mladoletnica brez spremstva (v nadaljnjem besedilu: mladoletnik brez spremstva)« je mladoletnik, ki je na ozemlju Republike Slovenije brez staršev ali zakonitih zastopnikov;
22. »ranljiva oseba s posebnimi potrebami« je zlasti mladoletnik, mladoletnik brez spremstva, invalidna oseba, starejša oseba, nosečnica, starš samohranilec z mladoletnim otrokom, žrtev trgovanja z ljudmi, oseba z motnjami v duševnem razvoju, oseba s težavami v duševnem zdravju in žrtev posilstva, mučenja ali drugih težjih oblik psihičnega, fizičnega in spolnega nasilja;
23. »prosilec s posebnimi potrebami glede sprejema ali prosilka s posebnimi potrebami glede sprejema (v nadaljnjem besedilu: prosilec s posebnimi potrebami glede sprejema)« je ranljiva oseba s posebnimi potrebami, ki potrebuje posebna jamstva, da bi lahko uveljavljala pravice in izpolnjevala obveznosti glede sprejema, določene v tem zakonu;
24. »prosilec, ki potrebuje posebna jamstva v postopku mednarodne zaščite, ali prosilka, ki potrebuje posebna jamstva v postopku mednarodne zaščite (v nadaljnjem besedilu: prosilec, ki potrebuje posebna jamstva v postopku)«, je ranljiva oseba s posebnimi potrebami, ki zaradi osebnih okoliščin ne more v celoti uživati pravic in izpolnjevati obveznosti v zvezi s postopkom mednarodne zaščite, ki so določene v tem zakonu;
25. »družinski člani prosilca« so državljani tretje države ali osebe brez državljanstva, ki so skupaj s prosilcem v Republiki Sloveniji in so člani družine, ki je obstajala že pred prihodom v Republiko Slovenijo. To so:
 - zakonec prosilca, registrirani partner ali partner, s katerim prosilec živi v dalj časa trajajoči življenjski skupnosti, pri čemer se v poligamni zvezi za družinskega člana šteje le ena oseba, in sicer tista, ki jo določi prosilec,
 - mladoletni otroci prosilca ali osebe iz prejšnje alineje, če so neporočeni, ne glede na to, ali so bili rojeni v zakonski ali zunajzakonski skupnosti ali posvojeni,
 - otrok prosilca, rojen v Republiki Sloveniji,

- oče, mati ali druga odrasla oseba, ki je za prosilca odgovorna, če je prosilec mladoleten in neporočen,
 - drug sorodnik prosilca, če med njima obstoji življenjska skupnost, ki je v bistvenem podobna primarni družini oziroma ima enako funkcijo, kot jo ima družina, kar pomeni predvsem pristne družinske vezi med družinskimi člani, fizično skrb, varstvo, zaščito, čustveno podporo in finančno odvisnost;
26. »svetovalec za begunce ali svetovalka za begunce (v nadaljnjem besedilu: svetovalec za begunce)« je oseba, ki je imenovana za svetovalca za begunce po določbah tega zakona;
27. »azilni dom ali njegova izpostava« je objekt ministrstva, pristojnega za notranje zadeve, namenjen nastanitvi prosilcev za mednarodno zaščito;
28. »integracijska hiša« je objekt ministrstva, pristojnega za notranje zadeve, namenjen nastanitvi oseb s priznano mednarodno zaščito;
29. »hudo kaznivo dejanje nepolitične narave« pomeni kaznivo dejanje nepolitične narave, za katero je v Republiki Sloveniji predpisana kazen zapora, daljša od treh let;
30. »hudo kaznivo dejanje« pomeni kaznivo dejanje, za katero je v Republiki Sloveniji predpisana kazen zapora najmanj treh let;
31. »nevarnost pobega« pomeni, da so v posameznem primeru podane okoliščine, na podlagi katerih je mogoče utemeljeno sklepati, da bo oseba pobegnila.

7. člen **(Visoki komisariat)**

- (1) Osebi, obravnavani po tem zakonu, se ne sme odreči komunikacija z Visokim komisariatom.
- (2) Visoki komisariat pridobiva od pristojnega organa podatke in informacije o:
- stanju na področju mednarodne zaščite v Republiki Sloveniji;
 - uporabi in izvajanju Ženevske konvencije in drugih mednarodnih aktov v zvezi z mednarodno zaščito;
 - zakonih, predpisih in drugih splošnih pravnih aktih, ki veljajo ali so v pripravi na področju mednarodne zaščite.
- (3) Visoki komisariat ima pravico dostopa do:
- oseb iz 10. točke 2. člena tega zakona in prosilcev na ozemlju Republike Slovenije in na meji ter v tranzitnih območjih letališč in pristanišč;
 - podatkov o številu vloženih prošenj;
 - podatkov o poteku postopkov;
 - izdanih odločitev v teh postopkih.
- (4) Pogoj za izvajanje tretje in četrte alineje prejšnjega odstavka je podano soglasje prosilca.
- (5) Določbe o delovanju Visokega komisariata v Republiki Sloveniji za izvajanje tega zakona veljajo tudi za organizacije, ki delujejo v imenu Visokega komisariata na ozemlju Republike Slovenije. O prenosu nalog in načinu ter obsegu delovanja organizacije v Republiki Sloveniji, Visoki komisariat obvesti pristojni organ. Visoki komisariat in organizacija lahko o prenosu nalog in medsebojnih razmerjih delovanja skleneta sporazum.

8. člen **(usposobljenost uslužbencev pristojnega organa)**

- (1) Uradnim osebam se za delo po tem zakonu zagotavlja redna usposabljanja, še zlasti glede:
- obravnave mladoletnikov in nudenja pomoči pri njihovem učinkovitem uveljavljanju pravic v skladu s tem zakonom,
 - prepoznavanja znakov, ki bi lahko negativno vplivali na sposobnost osebe za osebni razgovor,
 - uporabe Uredbe 604/2013/EU o osebnih razgovorih v skladu s tretjo alinejo prvega odstavka 46. člena tega zakona in
 - obravnavanja žrtev mučenja, posilstva ali drugih hudih nasilnih dejanj.

(2) Za organiziranje in izvedbo rednih usposabljanj iz prejšnjega odstavka skrbi ministrstvo, drugi državni organi pa lahko zagotavljajo podporo in strokovno znanje.

9. člen **(svetovalci za begunce)**

(1) Svetovalec za begunce daje podporo in zagotavlja pravno pomoč v postopkih po tem zakonu na Upravnem sodišču Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: upravno sodišče) in Vrhovnem sodišču Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vrhovno sodišče).

(2) Minister, pristojen za pravosodje, imenuje svetovalce za begunce za petletno obdobje. Za postopek imenovanja se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja splošni upravni postopek.

(3) Razpis za svetovalce za begunce objavi ministrstvo, pristojno za pravosodje, v Uradnem listu Republike Slovenije. Odločba o imenovanju svetovalca za begunce je dokončna.

(4) Za svetovalca za begunce je lahko imenovan, kdor:

- je državljan Republike Slovenije ali druge države članice Evropske unije ali države članice Evropskega gospodarskega prostora;
- je poslovno sposoben in ima splošno zdravstveno zmožnost;
- je opravil pravniški državni izpit ali ima v Republiki Sloveniji zaključeno univerzitetno izobrazbo pravne smeri ali je končal enako raven izobraževanja v tujini, priznano v skladu z zakonom, ki ureja priznavanje in vrednotenje izobraževanja, in ima opravljeno preverjanje znanja iz splošnega upravnega postopka, upravnega spora, prava človekovih pravic in prava mednarodne zaščite ter aktivno obvlada slovenski jezik;
- je vreden zaupanja za opravljanje dela svetovalca za begunce;
- je ob prijavi mlajši od 75 let;
- ni pravnomočno kaznovan za kaznivo dejanje, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti in za katero je zagrožena kazen zapora šestih mesecev ali hujša kazen;
- ni v kazenskem postopku za kaznivo dejanje, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti in za katero je zagrožena kazen zapora šestih mesecev ali hujša kazen;
- ni v delovnem ali službenem razmerju z Republiko Slovenijo.

(5) Poleg podatkov iz prejšnjega odstavka kandidati za svetovalce za begunce v prijavi na razpis navedejo tudi osebno ime, naslov prebivališča in kontaktne podatke (telefonska številka in naslov elektronske pošte).

(6) Odvetnikom, vpisanim v imenik odvetnikov po zakonu, ki ureja odvetništvo, ni treba dokazovati pogojev, navedenih od prve do pete alineje četrtega odstavka tega člena.

(7) Za opravljanje nalog svetovalca za begunce ni vreden zaupanja tisti, za katerega je na podlagi dosedanjega dela, ravnanja ali obnašanja utemeljeno sklepati, da svojih nalog ne bo opravljal strokovno, pošteno ali vestno ali da kot svetovalec za begunce ne bo varoval ugleda instituta svetovanja ter nepristranskosti.

(8) Svetovalci za begunce so dolžni najpozneje v treh mesecih od imenovanja opraviti usposabljanje na področju prava mednarodne zaščite, ki ga izvajajo Center za izobraževanje v pravosodju ali drug državni organ, pooblaščen organizacija ali strokovno združenje. Svetovalci za begunce ne smejo dajati podpore in pravne pomoči kot svetovalci za begunce po določbah tega zakona, dokler ne opravijo usposabljanja. Usposabljanje je brezplačno. Sredstva za izvedbo usposabljanja zagotavlja ministrstvo, pristojno za pravosodje.

(9) Vsebinsko in obseg usposabljanja iz prejšnjega odstavka ter preverjanja znanj iz tretje alineje četrtega odstavka tega člena v okviru Centra za izobraževanje v pravosodju določi minister, pristojen za pravosodje. Obveznost usposabljanja ter preverjanja znanj ne velja za svetovalce za begunce, če imajo najmanj eno leto praktičnih izkušenj s področja mednarodne zaščite, zlasti, če so že delali kot svetovalci za begunce oziroma kot odvetniki izvrševali zastopanje prosilcev po tem zakonu v vsaj treh zadevah pred sodišči.

(10) Svetovalca za begunce minister, pristojen za pravosodje, razreši:

- če se ugotovi, da ne izpolnjuje več z zakonom predpisanih pogojev, razen pogoja iz pete alineje četrtega odstavka tega člena, ko funkcija svetovalcu preneha po samem zakonu,
- če je pravnomočno obsojen za kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti, na kazen zapora šestih mesecev ali na hujšo kazen,
- na lastno željo,
- če ne opravi usposabljanja iz osmega odstavka tega člena,
- ne opravlja funkcije svetovalca za begunce ali če je ne opravlja redno ali vestno.

(11) Šteje se, da svetovalac za begunce ne opravlja svoje funkcije, če prosilec v treh zadevah v enem letu odkloni podporo in pomoč ali če svetovalac ne obvešča prosilca oziroma zakonitega zastopnika o postopku. O dostopanju prosilcev do svetovalcev za begunce ministrstvo, pristojno za pravosodje, upravlja evidenco, v kateri zaradi izvajanja določb prejšnjega odstavka in prejšnjega stavka tega odstavka poleg osebnih podatkov svetovalca za begunce iz petega odstavka tega člena obdeluje tudi podatke o zavrnitvi podpore in pomoči ali nerednem ali nevestnem delu, o katerih ga obvesti ministrstvo, upravno sodišče ali vrhovno sodišče.

(12) Ministrstvo, pristojno za pravosodje, lahko na podlagi obrazložene zahteve pridobi potrebne podatke ali informacije o razlogih za razrešitev svetovalca za begunce od vseh upravljavcev osebnih podatkov, razen tistih podatkov, glede katerih zakon določa, da so del zaupnega razmerja ali del poklicne skrivnosti, oziroma da se podatki lahko pridobijo na podlagi odločbe sodišča samo za uporabo v drugih sodnih postopkih ali za potrebe predkazenskega postopka.

11. člen **(nagrada za pravno pomoč)**

(1) Svetovalci za begunce imajo pravico do nagrade za opravljeno delo in do povračila stroškov za opravljeno pravno pomoč v zvezi s postopki po tem zakonu na upravnem in vrhovnem sodišču. Sredstva za izplačilo nagrad in povračilo stroškov zagotavlja ministrstvo.

(2) Pravica do nagrade za opravljeno delo in povračilo stroškov svetovalcem za begunce ne pripada, če je iz uradnih evidenc pristojnega organa razvidno, da je prosilec samovoljno zapustil azilni dom ali njegovo izpostavo več kot tri dni, preden je bila vložena tožba pred upravnim sodiščem.

(3) Način dostopa prosilca do svetovalca za begunce, merila za določitev nagrade za opravljeno delo in povračilo stroškov določi minister.

16. člen **(mladoletnik brez spremstva, ki je prosilec)**

(1) V postopkih, v katerih je prosilec mladoletnik brez spremstva, se:

- čim prej ugotovi njegova istovetnost in začne postopek iskanja njegovih staršev ali drugih sorodnikov;
- mu pred začetkom postopka postavi zakoniti zastopnik.

(2) Mladoletnik brez spremstva v postopku po tem zakonu sodeluje na način, ki je primeren in prilagojen njegovi starosti ter stopnji duševnega razvoja.

(3) Zakoniti zastopnik iz prejšnjega odstavka zastopa mladoletnika brez spremstva v postopku za priznanje mednarodne zaščite in na področjih varovanja zdravja, izobraževanja, varovanja premoženjskih pravic in koristi ter v zvezi z uresničevanjem pravic na področju sprejema, in sicer do izvršljivosti odločitve izdane v postopku mednarodne zaščite.

(4) Vlada Republike Slovenije predpiše podrobnejši način izvajanja pooblastila zakonitega zastopnika, način medsebojnega sodelovanja zakonitega zastopnika, ministrstva in krajevno pristojnega centra za socialno delo pri izvajanju skrbi za osebnost, pravice in koristi mladoletnika brez spremstva ter način oblikovanja in vodenja seznama iz četrtega odstavka 18. člena tega zakona. V predpisu se določi tudi

podrobnejši način zagotavljanja ustrezne nastanitve, oskrbe in obravnave mladoletnika brez spremstva zunaj azilnega doma ali njegove izpostave.

(5) Pred sprejemom prošnje je treba mladoletnika brez spremstva seznaniti s pravicami in dolžnostmi prosilcev, pri čemer je treba način pojasnjevanja prilagoditi njegovi starosti in stopnji duševnega razvoja.

(6) Mladoletnik brez spremstva je skupaj s svojim zakonitim zastopnikom navzoč pri vseh dejanjih v postopkih po tem zakonu.

(7) Urad Vlade Republike Slovenije, pristojen za oskrbo migrantov (v nadaljnjem besedilu: urad), poskrbi za ustrezno nastanitev in oskrbo mladoletnika brez spremstva v azilnem domu, le izjemoma, kadar to zahtevajo zdravstvene ali druge potrebe mladoletnika, pa se takemu mladoletniku zagotovijo ustrezna nastanitve, oskrba in obravnava v drugi ustrezni ustanovi v Republiki Sloveniji.

(8) O ustreznosti nastanitve iz prejšnjega odstavka da mnenje center za socialno delo, ki je krajevno pristojen za območje, na katerem je nastanjen mladoletnik brez spremstva. Pri izvajanju nastanitve in oskrbe urad sodeluje z zakonitim zastopnikom.

(9) Določbe glede zakonitega zastopnika se ne uporabljajo za mladoletnika, starejšega od 15 let, ki je sklenil zakonsko zvezo.

17. člen

(ocena starosti mladoletnika brez spremstva)

(1) Mladoletnika brez spremstva in njegovega zakonitega zastopnika se pisno obvesti o možnosti ocene starosti z izvedeniškim mnenjem, in sicer v jeziku, ki ga mladoletnik brez spremstva razume. Obvestilo vključuje podatke o načinu pregleda in možnih posledicah ocenjene starosti v zvezi z obravnavanjem njegove prošnje ter o posledicah neutemeljene odklonitve takšnega pregleda.

(2) Če se pri obravnavi prošnje za mednarodno zaščito na podlagi mnenja uradnih oseb oziroma oseb, ki so vključene v delo z mladoletnikom brez spremstva, podvomi v starost mladoletnika brez spremstva, pristojni organ lahko odredi pripravo izvedeniškega mnenja.

(3) Izvedeniško mnenje iz prejšnjega odstavka pripravi izvedenec medicinske stroke, ki se v okviru priprave mnenja, če je to potrebno, posvetuje tudi z drugimi relevantnimi strokovnjaki.

(4) Pregled za oceno starosti mladoletnika brez spremstva se lahko opravi le, če mladoletnik brez spremstva in njegov zakoniti zastopnik v to pisno privolita.

(5) Če mladoletnik brez spremstva in njegov zakoniti zastopnik brez utemeljenih razlogov ne privolita v pregled za oceno starosti mladoletnika brez spremstva, se mladoletnik brez spremstva v zvezi z obravnavo njegove prošnje šteje za polnoletnega.

(6) Če po pridobitvi izvedeniškega mnenja še vedno obstaja dvom, ali je prosilec mladoleten ali polnoleten, se šteje, da je prosilec mladoleten.

(7) Odločitev o zavrnitvi prošnje, ki jo je vložil mladoletnik brez spremstva, ki je odklonil pregled, ne sme temeljiti izključno na tej odklonitvi.

(8) Stroške izdelave izvedeniškega mnenja krije ministrstvo.

18. člen

(zakoniti zastopnik)

(1) Za zakonitega zastopnika iz 16. člena tega zakona se smiselno uporabljajo določbe o skrbništvu, kot ga ureja zakon, ki ureja zakonsko zvezo in družinska razmerja, če ni s tem zakonom določeno drugače.

(2) Zakoniti zastopnik je lahko kdor:

- izpolnjuje pogoje za skrbnika, določene z zakonom, ki ureja zakonsko zvezo in družinska razmerja;
- se je udeležil usposabljanja.

Osebo, ki izpolnjuje pogoje za zakonitega zastopnika, ministrstvo, pristojno za družino in socialne zadeve, uvrsti na seznam iz četrtega odstavka tega člena.

(3) Usposabljanje kandidatov za zakonite zastopnike, ki ga na podlagi javnega pooblastila izvaja Fakulteta za socialno delo, Univerza v Ljubljani in v ta namen izdaja potrdila o usposobljenosti, obsega znanje iz družinskega prava, socialnega dela, psihologije, varstva otrokovih pravic in dolžnosti, varstva človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter azilnega prava. Podrobnejšo vsebino, način izvedbe, obrazce potrdil, trajanje usposabljanja in način povrnitve stroškov usposabljanja iz šestega stavka tega odstavka predpiše Vlada Republike Slovenije v predpisu iz četrtega odstavka 16. člena tega zakona. Predstojnik urada mora soglašati z izvedbo vsakega posameznega usposabljanja. Za izvedbo programa usposabljanja se s posameznim izvajalcem lahko sklene ustrezna pogodba. Sredstva za izvedbo usposabljanja zagotovi urad. Če zakoniti zastopnik dvakrat zavrne zastopanje, lahko urad od njega terja povrnitev stroškov usposabljanja. Za nadzor nad izvajanjem javnega pooblastila je pristojno ministrstvo, pristojno za družino in socialne zadeve.

(4) Odločbo o imenovanju zakonitega zastopnika mladoletniku brez spremstva izda center za socialno delo, ki je krajevno pristojen za območje, na katerem je nastanjen mladoletnik brez spremstva. Zakonitega zastopnika izbere s seznama zakonitih zastopnikov, ki ga vodi ministrstvo, pristojno za družino in socialne zadeve.

(5) Zakoniti zastopnik o svojem delu poroča centru za socialno delo ob izvršljivosti odločbe v postopku priznanja mednarodne zaščite, vendar najmanj enkrat na leto in na zahtevo centra za socialno delo tudi v vmesnem obdobju. Center za socialno delo mora pregledati poročilo in po potrebi ukreniti vse potrebno, da se zavaruje koristi mladoletnika brez spremstva.

(6) Zakoniti zastopnik lahko uveljavlja povrnitev potrebnih stroškov in nagrado za opravljeno delo. Merila za izračun višine nagrade in stroškov določi minister, v soglasju z ministrom, pristojnim za družino in socialne zadeve, sredstva za izplačilo pa zagotovi ministrstvo.

(7) Zakonito zastopanje poleg razlogov iz zakona, ki ureja zakonsko zvezo in družinska razmerja, preneha tudi z izvršljivostjo odločitve pristojnega organa v postopku priznanja mednarodne zaščite.

22. člen

(preverjanje pristojnega organa – objektivni element)

V postopku pristojni organ preverja izjave prosilca in informacije o izvorni državi iz osme in devete alineje prvega odstavka 23. člena tega zakona. Z informacijami iz osme in devete alineje prvega odstavka 23. člena tega zakona se prosilca pred izdajo odločbe seznanijo pisno ali ustno. Prosilec se lahko pisno ali ustno izjavi glede predloženih informacij.

30. člen

(potreba po mednarodni zaščiti, ki se pojavi na kraju samem – »sur place«)

(1) Utemeljen strah pred preganjanjem ali utemeljena nevarnost, da prosilec utрпи resno škodo, lahko temeljita na dogodkih in dejavnostih, ki so se zgodili oziroma pri katerih je sodeloval prosilec po zapustitvi izvorne države. To dejstvo je treba upoštevati zlasti, kadar se ugotovi, da so te dejavnosti izraz in nadaljevanje prepričanj ali usmeritev, ki jih je prosilec zagovarjal že v izvorni državi.

(2) Če so imele dejavnosti prosilca od odhoda iz izvorne države izključni namen ustvarjanja potrebnih pogojev za priznanje mednarodne zaščite po tem zakonu, priznanje mednarodne zaščite ne more temeljiti samo na tako ustvarjenih pogojih.

31. člen

(izključitev)

(1) Status begunca se prosilcu ne prizna, če:

- že uživa pomoč ali zaščito organov in agencij Združenih narodov, razen Visokega komisariata; kadar takšna zaščita ali pomoč preneha iz katerega koli razloga, ne da bi se položaj prosilca dokončno

uredil skladno z ustreznimi resolucijami Generalne skupščine Združenih narodov, je treba prošnjo prosilca obravnavati;

- obstaja utemeljen sum, da je storil kaznivo dejanje proti miru, vojni zločin ali zločin proti človeštvu, kot jih določajo mednarodni akti;
- obstaja utemeljen sum, da je pred vstopom v Republiko Slovenijo storil hudo kaznivo dejanje nepolitične narave v drugi državi, tudi če je bilo storjeno zaradi domnevno političnih ciljev;
- obstaja utemeljen sum, da je storil dejanja, ki nasprotujejo namenom in načelom Združenih narodov, določenim v Preambuli ter v 1. in 2. členu Ustanovne listine Združenih narodov;
- obstajajo utemeljeni razlogi, da se ga obravnava kot nevarnega za varnost Republike Slovenije, kar se kaže zlasti v ogrožanju varnosti ozemeljske celovitosti, suverenosti, izvrševanja mednarodnih obveznosti in ogrožanju varstva ustavne ureditve;
- po pravnomočni obsodbi za hudo kaznivo dejanje predstavlja nevarnost za Republiko Slovenijo.

(2) Status subsidiarne zaščite se ne prizna prosilcu, če obstaja utemeljen sum, da:

- je storil kaznivo dejanje proti miru, vojni zločin ali zločin proti človeštvu, kot so opredeljeni v mednarodnih pogodbah ali predpisih, ki določajo takšna kazniva dejanja;
- je storil hudo kaznivo dejanje;
- je storil dejanja, ki nasprotujejo namenom in načelom Združenih narodov, določenim v Preambuli ter v 1. in 2. členu Listine Združenih narodov;
- po pravnomočni obsodbi za hudo kaznivo dejanje predstavlja nevarnost za varnost Republike Slovenije.

(3) Za dejanja, določena v drugi, tretji in četrti alineji prvega odstavka tega člena, in za dejanja iz prejšnjega odstavka se štejejo tudi dejanja napeljevanja in druge oblike udeležbe pri teh dejanjih.

(4) Status subsidiarne zaščite se ne prizna prosilcu, ki je pred sprejemom v Republiko Slovenijo storil eno ali več kaznivih dejanj, za katere je v Republiki Sloveniji zagrožena zaporna kazen, in je zapustil izvorno državo izključno zato, da bi se izognil kaznim, ki so posledica teh dejanj.

34. člen

(razmerje do postopkov po predpisih, ki urejajo področje tujcev)

(1) Prosilec od dneva vložitve prošnje do pravnomočne odločitve o prošnji ne more zaprositi za dovoljenje za prebivanje v Republiki Sloveniji po zakonu, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev v Republiki Sloveniji, ter po zakonu, ki ureja status državljanov drugih držav naslednic nekdanje Jugoslavije v Republiki Sloveniji.

(2) Po zakonu, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev v Republiki Sloveniji, se od izvršljivosti odločitve, izdane na podlagi tega zakona, obravnava oseba:

- ki ji ni bila priznana mednarodna zaščita;
- ki ji je bilo zavrnjeno podaljšanje subsidiarne zaščite;
- ki ji je status mednarodne zaščite prenehal ali ji je bil status mednarodne zaščite odvzet, razen če ji je ta prenehal zaradi sprejema v državljanstvo Republike Slovenije.

(3) Po zakonu, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev v Republiki Sloveniji, se obravnava tudi oseba, ki je podala drugi ali vsak nadaljnji zahtevek za uvedbo ponovnega postopka po tem, ko ji je bil že izdan izvršljiv sklep o nedopustnosti prvega zahtevka za uvedbo ponovnega postopka ali ji je bila izdana izvršljiva odločba o zavrnitvi ponovne prošnje kot neutemeljene.

(4) Pri ugotavljanju istovetnosti prosilca se glede izkazovanja istovetnosti smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev v Republiki Sloveniji.

36. člen

(prepoved odstranitve)

(1) Do vložitve prošnje vlagatelj namere ne sme biti odstranjen iz Republike Slovenije v skladu s predpisi, ki urejajo vstop, zapustitev in bivanje tujcev v Republiki Sloveniji.

(2) Določbe prejšnjega odstavka ne veljajo za osebo, ki iz neupravičenih razlogov, nastalih na njeni strani, ne vложи prošnje, čeprav ji je bilo to omogočeno.

37. člen **(pravila osebnega razgovora)**

(1) Uradna oseba vodi osebni razgovor na način, ki omogoča osebi, da lahko razloge oziroma osebne okoliščine v postopkih po tem zakonu predstavi celovito. Pri tem upošteva osebne in ostale okoliščine posameznika, vključno z njegovim kulturnim poreklom, spolom, spolno usmerjenostjo in identiteto ali ranljivostjo.

(2) Z mladoletnikom, starejšim od 15 let, in z mladoletnikom brez spremstva se osebni razgovor opravi osebno in ob prisotnosti zakonitega zastopnika.

(3) Po presoji uradne osebe, ki vodi postopek, se osebni razgovor lahko ob prisotnosti zakonitega zastopnika izjemoma opravi tudi z mladoletnikom, mlajšim od 15 let.

(4) Pri osebnem razgovoru je javnost vedno izključena. Izključitev javnosti ne velja za zakonitega zastopnika in pooblaščenca. Na izrecno željo osebe, s katero se opravlja osebni razgovor, je lahko prisotna tudi oseba, ki si jo ta izbere v pomoč ali podporo. Uradna oseba, ki vodi osebni razgovor, lahko ob soglasju osebe, s katero se opravlja osebni razgovor, dovoli, da je pri osebnem razgovoru navzoč tudi predstavnik Visokega komisariata, druga uradna oseba ali uslužbenec pristojnega organa ter znanstveni delavci, študenti in javni uslužbenci, če je njihova navzočnost pomembna za znanstveno delo in ustanovo.

(5) Na predlog uradne osebe, ki vodi osebni razgovor, se za zakonitega zastopnika mladoletnika v primeru navzkrižja interesov lahko določi skrbnika za poseben primer. Skrbnika za poseben primer določi center za socialno delo, ki je krajevno pristojen za območje, na katerem je nastanjen mladoletnik.

(6) Kadar je to mogoče, se osebi zagotovi, da razgovor vodi oseba istega spola, če oseba to zahteva.

(7) O osebnem razgovoru se piše zapisnik. Osebni razgovor se lahko zabeleži tudi z elektronskimi napravami za zvočno ali slikovno snemanje. V tem primeru pristojni organ zagotovi, da je tak posnetek priloga zapisniku, v katerega se evidentira snemanje.

38. člen **(opustitev osebnega razgovora)**

(1) Osebni razgovor se lahko opusti:

- če lahko pristojni organ na podlagi dokazov, s katerimi razpolaga, prošnji ugodi;
- če gre za osebe iz 19. člena tega zakona;
- če oseba vložil zahtevek za uvedbo ponovnega postopka po tem, ko ji je bil že izdan dokončen sklep o zavrnjenju prvega zahtevka za uvedbo ponovnega postopka ali dokončna odločba o zavrnitvi ponovne prošnje kot neutemeljene;
- če je prosilec že na drug način podal ustrezne informacije za postopek določitve države, odgovorne za obravnavo prošnje, in sicer pod pogojem, da pristojni organ prosilcu omogoči, da pred sprejetjem odločitve o njegovi predaji odgovorni državi pošlje vse informacije, ki so pomembne za pravilno določitev odgovorne države.

(2) Če so razlogi osebe iz druge alineje prejšnjega odstavka, zaradi katerih je bil osebni razgovor opuščen, začasne narave, se osebni razgovor opravi pozneje, ko razlogov za opustitev ni več.

39. člen **(postavitev izvedenca)**

- (1) Če je za ugotovitev ali presojo kakšnega dejstva, ki je pomembno za odločitev v postopku po tem zakonu, potrebno strokovno znanje, s katerim uradna oseba ne razpolaga, je treba pridobiti ustrezno izvedensko mnenje.
- (2) Sredstva za izvedeniška mnenja zagotavlja ministrstvo.

42. člen **(predhodni postopek)**

- (1) Vlagatelj namere lahko izrazi ta namen pri katerem koli državnem organu ali organu samoupravne lokalne skupnosti v Republiki Sloveniji, ki o tem obvesti policijo.
- (2) Osebo iz prejšnjega odstavka obravnava policija, ki ugotovi njeno istovetnost in pot, po kateri je prišla v Republiko Slovenijo, ter izpolni registracijski list.
- (3) Po izvedenem postopku iz prejšnjega odstavka pristojni organ osebi ob prihodu v azilni dom izroči informacije iz prvega odstavka 5. člena tega zakona, vključno z informacijami o posledicah samovoljne zapustitve sprejemnih prostorov, v njej razumljivem jeziku. Prejem informacij oseba potrdi s svojim podpisom.
- (4) Pred izvedbo nadaljnega postopka oseba opravi sanitarno-dezinfekcijski in preventivni zdravstveni pregled.
- (5) Zaradi ugotavljanja in preverjanja istovetnosti ter izvajanja Uredbe 767/2008/ES in Uredbe 603/2013/EU uradna oseba pred sprejemom prošnje osebo fotografira in ji odvzame prstne odtise.

43. člen **(postopki na meji, letališčih in pristaniščih)**

- (1) Če oseba izrazi namen, da bo vložila prošnjo na meji ali v času zadrževanja v tranzitnem območju na letališču ali na ladji, ki je na sidrišču luke ali pristanišča, pristojni organ po izvedenem postopku iz drugega odstavka 42. člena tega zakona sprejme prošnjo in o njej odloči v najkrajšem možnem času, ki ne sme biti daljši od 14 dni. Do pravnomočnosti odločbe v pospešenem postopku oziroma dokončnosti sklepa, izdanega v okviru postopka po Uredbi 604/2013/EU o določitvi odgovorne države članice, postopka varne tretje ali evropske varne tretje države ali države prvega azila, se oseba nahaja na meji ali na območju letališča oziroma sidrišča. Če odločba ali sklep iz prejšnjega stavka ni sprejet v 14 dneh ali se prošnja rešuje v rednem postopku, se prosilec po opravljenem sanitarno-dezinfekcijskem in preventivnem zdravstvenem pregledu nastani v azilnem domu.
- (2) Če zaradi prihoda večjega števila oseb, ki izrazijo namen vložiti prošnjo na meji, v postopkih v skladu s tem členom ni mogoče odločati na meji, se te osebe lahko nastanijo v bližini meje, če jim je tam zagotovljena materialna oskrba iz 79. člena tega zakona.
- (3) Minister podrobneje predpiše pogoje in način bivanja na mejah in v tranzitnih območjih na letališčih in pristaniščih s predpisom iz osmega odstavka 45. člena tega zakona.

45. člen **(način vložitve prošnje)**

- (1) Prošnjo vloži vsaka polnoletna oseba posamezno in v svojem imenu.
- (2) Prošnjo za mladoletnika, mlajšega od 15 let, ob njegovi prisotnosti vloži njegov zakoniti zastopnik. Mladoletnik, starejši od 15 let, in mladoletnik brez spremstva podata prošnjo osebno ob prisotnosti zakonitega zastopnika.
- (3) Prošnjo za osebo iz 19. člena tega zakona vloži njen zakoniti zastopnik. Sodelovanje osebe v postopku je odvisno od njene sposobnosti razumeti pomen postopka.

(4) Če zakoniti zastopnik po izdaji odločitve v njegovem primeru, ki pa še ni pravomočna, vloži prošnjo za svojega otroka, rojenega v Republiki Sloveniji, se takšna prošnja nemudoma odstopi pristojnemu sodišču, ki združi postopka.

(5) Prošnja vsebuje naslednje podatke:

1. osebno ime,
2. druga imena ali vzdevke,
3. datum rojstva (dan, mesec, leto),
4. kraj rojstva (država, mesto, kraj),
5. spol,
6. državljanstvo,
7. dokumenti za ugotavljanje istovetnosti (vrsta dokumenta, številka ter datum in kraj izdaje),
8. naslov zadnjega prebivališča (država, mesto, kraj),
9. datum odhoda iz izvorne države (dan, mesec, leto),
10. države, v katerih je prebival, po tem, ko je zapustil izvorno državo,
11. datum vstopa v Republiko Slovenijo (dan, mesec, leto) ter kraj in način vstopa,
12. predhodne prošnje v Republiki Sloveniji,
13. prošnje v drugih državah,
14. narodnost,
15. etnično ali plemensko pripadnost,
16. veroizpoved, če prosilec s tem soglaša,
17. pripadnost politični stranki ali organizaciji, če prosilec s tem soglaša,
18. materni jezik,
19. izobrazba in poklic,
20. vojaški rok,
21. predkaznovanost,
22. zakonski stan,
23. podatki o imenu in priimku, državljanstvu ter naslovu stalnega in začasnega prebivališča družinskih članov, ki:
 - spremljajo prosilca,
 - že prebivajo v Republiki Sloveniji,
 - živijo v izvorni državi,
 - živijo zunaj izvorne države,
24. izjava prosilca o razlogih za iskanje mednarodne zaščite,
25. posebne potrebe ali težave prosilca,
26. fotografija in prstni odtisi prosilca, zajeti na podlagi petega odstavka 42. člena tega zakona v digitalni obliki.

(6) Pristojni organ prosilcu za mednarodno zaščito po uradni dolžnosti določi EMŠO in naslov začasnega prebivališča ter mu izda izkaznico za prosilca.

(7) Pri sprejemu prošnje se smiselno upošteva določbe 37. člena tega zakona.

(8) Podrobnejši način izvedbe postopkov do sprejema prošnje in sprejem prošnje predpiše minister.

47. člen **(roki za odločitev)**

(1) Pristojni organ v postopku odloči v najkrajšem možnem času, razen če bi to vplivalo na ustreznost in celovitost obravnavanja, pri čemer v rednem postopku odloči najkasneje v šestih mesecih od vložitve prošnje, v pospešenem postopku pa najkasneje v dveh mesecih od vložitve prošnje.

(2) Če pristojni organ o prošnji ne more odločiti v šestih mesecih, pisno obvesti prosilca o zamudi in razlogih za zamudo ter napove, v kakšnem roku lahko pričakuje odločitev. Če pristojni organ ne more

odločiti v roku, navedenem v pisnem obvestilu, po poteku tega roka ponovno pisno obvesti prosilca o razlogih za zamudo ter novem pričakovanem roku odločitve.

(3) V primerih, ko prosilec ne izpolni svojih obveznosti v zvezi s postopkom mednarodne zaščite, zapletenih pravnih in dejanskih vprašanj ali velikega števila prošenj za mednarodno zaščito, se lahko rok za odločitev v rednem postopku podaljša, vendar ne dlje kot za devet mesecev.

(4) V utemeljenih okoliščinah in z namenom zagotoviti ustrezno ter celovito obravnavo prošnje za mednarodno zaščito lahko pristojni organ v primerih iz prejšnjega odstavka ta rok prekorači za največ tri mesece.

(5) Pristojni organ lahko odloži postopek obravnavanja prošnje, kadar se zaradi negotovih razmer v izvorni državi prosilca, za katere se predvideva, da so začasne narave, od pristojnega organa ne more pričakovati, da bo o prošnji odločil v rokih iz prvega, tretjega in četrtega odstavka tega člena. V tem primeru pristojni organ:

- vsakih šest mesecev pregleda razmere v tej izvorni državi,
- prosilca obvesti o razlogih za odlog,
- Evropsko komisijo obvesti o odložitvi postopkov za to izvorno državo.

(6) Postopek obravnavanja prošnje se v primerih iz prejšnjega odstavka konča najpozneje v 21 mesecih od vložitve prošnje.

(7) Kadar se prošnja obravnava po postopku, določenem v Uredbi 604/2013/EU, rok za odločitev začne teči takrat, ko se v skladu z navedeno uredbo ugotovi, da je Republika Slovenija odgovorna za njeno obravnavanje, prosilec pa je na ozemlju Republike Slovenije.

48. člen **(prednostna obravnavo prošenj)**

Pristojni organ prošnjo obravnava prednostno v primeru ranljivih oseb s posebnimi potrebami in v primeru, ko sta prosilcu odrejena ukrep obveznega zadrževanja na območju ali delu območja azilnega doma ali ukrep omejitve gibanja na Center za tujce.

49. člen **(odločitev pristojnega organa)**

(1) Pristojni organ z odločbo:

- prošnji ugodi v rednem postopku, če ugotovi, da prosilec izpolnjuje pogoje za pridobitev statusa begunca po tem zakonu,
- prošnji ugodi v rednem postopku, če ugotovi, da prosilec izpolnjuje pogoje za pridobitev statusa subsidiarne zaščite po tem zakonu,
- prošnjo zavrne v rednem postopku, če ob upoštevanju dejstev in okoliščin iz 23. člena tega zakona ugotovi, da prosilec ne izpolnjuje pogojev za priznanje mednarodne zaščite,
- prošnjo zavrne v rednem postopku, če so podani izključitveni razlogi, določeni v 31. členu tega zakona,
- prošnjo zavrne kot očitno neutemeljeno v pospešenem postopku, če prosilec očitno ne izpolnjuje pogojev za mednarodno zaščito in je podan razlog iz 52. člena tega zakona.

(2) Ne glede na določbo pete alineje prejšnjega odstavka lahko pristojni organ prošnjo mladoletnika brez spremstva zavrne kot očitno neutemeljeno le v primeru:

- uporabe koncepta varne izvorne države iz 61. člena tega zakona,
- če obstajajo tehtni razlogi za domnevo, da prosilec predstavlja grožnjo za javni red, javno varnost ali državno varnost Republike Slovenije ali je bil zaradi tehtnih razlogov ogrožanja javnega reda, javne varnosti ali državne varnosti odstranjen iz države.

(3) V odločbi iz druge alineje prvega odstavka tega člena pristojni organ določi trajanje statusa subsidiarne zaščite, ki ne sme biti krajše od enega leta.

(4) Pristojni organ družinskemu članu prosilca iz 25. točke 2. člena tega zakona, ki sam ne izpolnjuje pogojev za tako zaščito in pri katerem niso podani izključitveni razlogi iz prvega, drugega ali četrtega odstavka 31. člena tega zakona, prizna enak status kot družinskemu članu, ki izpolnjuje pogoje za priznanje statusa.

(5) Pristojni organ postopek s sklepom ustavi, če prosilec pred izdajo odločbe ustno na zapisnik ali v pisni obliki izjavi, da umika prošnjo.

(6) Pristojni organ postopek s sklepom ustavi, če se prošnja v skladu s tem zakonom šteje za umaknjeno.

(7) Ne glede na določbi petega in šestega odstavka tega člena lahko pristojni organ v primeru, da je bil s prosilcem opravljen osebni razgovor in je na voljo zadosti razpoložljivih dokazov za ustrezno vsebinsko preučitev prošnje ter je dejansko stanje ugotovljeno do te mere, da omogoča izdajo zakonite odločitve, prošnjo zavrne kot neutemeljeno ali očitno neutemeljeno.

(8) Pristojni organ prošnjo s sklepom zavrže, če so podani razlogi iz 51. člena tega zakona.

(9) Če pristojni organ prošnjo s sklepom zavrže na podlagi četrte alineje 51. člena tega zakona, v sklepu določi, katera druga država članica Evropske unije ali pristopnica k Uredbi 604/2013/EU je odgovorna za obravnavo prošnje.

50. člen **(umik prošnje)**

(1) Prosilec lahko prošnjo izrecno umakne kadar koli med postopkom do vročitve odločbe.

(2) Prošnja se šteje za umaknjeno tudi:

- če se prosilec brez predhodnega opravičila ne odzove vabilu na osebni razgovor;
- če je iz uradnih evidenc pristojnega organa razvidno, da je prosilec samovoljno zapustil azilni dom ali njegovo izpostavo in se v treh dneh od samovoljne zapustitve ni vrnil v azilni dom ali njegovo izpostavo;
- če se prosilec v treh dneh od obvestila stanodajalca ali predstojnika institucije pristojnemu organu ni vrnil na naslov razselitve iz 83. člena tega zakona.

(3) Oseba lahko novo prošnjo za mednarodno zaščito vloži v devetih mesecih po izdaji sklepa o ustavitvi postopka iz šestega odstavka prejšnjega člena. Vsaka naslednja prošnja in prošnja, podana po poteku devetmesečnega roka, se obravnavata v skladu z določbami tega zakona, ki urejajo ponovno prošnjo.

(4) V postopku obravnave prošnje po Uredbi 604/2013/EU se umik prošnje ne šteje kot izjava o umiku iz prvega odstavka tega člena in ne vpliva na izvršitev predaje na podlagi Uredbe 604/2013/EU, razen če je prosilec obravnavan po točki a) prvega odstavka 18. člena Uredbe 604/2013/EU in druga država članica Evropske unije ali pristopnica k Uredbi 604/2013/EU odgovornosti za sprejem prošnje še ni sprejela.

51. člen **(nedopustna prošnja)**

Prošnja za mednarodno zaščito lahko pristojni organ s sklepom zavrže kot nedopustno le, če:

- je prosilcu mednarodno zaščito že priznala druga država članica Evropske unije, razen če gre za osebe iz VI. poglavja tega zakona,
- se država, iz katere prosilec prihaja, šteje za državo prvega azila na podlagi prvega odstavka 63. člena tega zakona,
- se država, iz katere prosilec prihaja, šteje za varno tretjo državo na podlagi 53. člena tega zakona,
- se na podlagi meril, določenih v Uredbi 604/2013/EU, ugotovi, da je za obravnavo prošnje odgovorna druga država članica Evropske unije ali pristopnica k Uredbi 604/2013/EU.

52. člen **(očitno neutemeljena prošnja)**

Prošnja prosilca, ki očitno ne izpolnjuje pogojev za mednarodno zaščito, se šteje za očitno neutemeljeno, če:

- je prosilec v postopku navajal samo dejstva, ki so nepomembna za obravnavanje upravičenosti do mednarodne zaščite po tem zakonu,
- prosilec prihaja iz varne izvorne države iz 61. člena tega zakona,
- je prosilec zavajal organe tako, da je dajal napačne informacije ali dokumente ali zamolčal pomembne informacije ali dokumente o svoji identiteti ali državljanstvu, kar bi lahko vplivalo na odločitev,
- je verjetno, da je prosilec zlonamerno uničil ali odsvojil osebni dokument ali potno listino, ki bi pomagala pri ugotavljanju njegove identitete ali državljanstva,
- so prosilčeve navedbe očitno nedosledne, protislovne, lažne, malo verjetne in v nasprotju z dovolj preverjenimi informacijami o izvorni državi iz osme in devete alineje prvega odstavka 23. člena tega zakona, zaradi česar je njegova prošnja očitno neprepričljiva glede trditve, da izpolnjuje pogoje za priznanje mednarodne zaščite,
- je prosilec podal prošnjo samo zato, da bi odložil ali onemogočil izvršitev odločbe, na podlagi katere bi bil odstranjen,
- je prosilec nezakonito vstopil na ozemlje Republike Slovenije ali protipravno podaljšal svoje bivanje in se brez pravega razloga ni javil oblastem ali ni podal prošnje za mednarodno zaščito v najkrajšem možnem času glede na okoliščine njegovega vstopa,
- prosilec noče izpolniti obveznosti v zvezi z oddajo prstnih odtisov v skladu z Uredbo 603/2013/EU,
- obstajajo utemeljeni razlogi za sum, da lahko prosilec pomeni nevarnost za javni red, javno varnost ali državno varnost, ali če je izgnan zaradi tehtnih razlogov javne varnosti ali javnega reda po nacionalnem pravu.

63. člen **(uporaba koncepta države prvega azila)**

(1) Država prvega azila je država, v kateri:

- je bil prosilcu priznan status begunca, ki še velja, ali
- prosilec uživa zadostno zaščito, vključno z načelom nevračanja.

(2) Če so izpolnjeni pogoji iz prejšnjega odstavka, pristojni organ prošnjo prosilca s sklepom zavrže na podlagi druge alineje 51. člena tega zakona.

(3) Prosilec lahko v postopku izpodbija uporabo tega koncepta s sklicevanjem na svoje posebne okoliščine.

(4) Če država prvega azila zavrne vstop prosilca na svoje ozemlje, pristojni organ sklep iz druge alineje 51. člena tega zakona razveljavi in obravnava prošnjo za mednarodno zaščito.

64. člen **(ponovna prošnja)**

(1) Državljan tretje države ali oseba brez državljanstva:

- ki ji je bila v Republiki Sloveniji pravnomočno zavrnjena prošnja, ali
- katere postopek je bil ustavljen zaradi umika in ne more vložiti nove prošnje v skladu s tretjim odstavkom 50. člena tega zakona, ali
- katere postopek podaljšanja subsidiarne zaščite je bil ustavljen, ali
- ki ji je bila prošnja za podaljšanje subsidiarne zaščite pravnomočno zavrnjena ali
- ki ji je potekla subsidiarna zaščita, vendar v roku ni vložila prošnje za podaljšanje subsidiarne zaščite, in želi vložiti ponovno prošnjo, mora pred tem vložiti zahtevek za uvedbo ponovnega postopka, v katerem predloži nove dokaze ali navede nova dejstva, ki pomembno povečujejo verjetnost, da izpolnjuje pogoje za priznanje mednarodne zaščite.

(2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka se osebi iz druge alineje prejšnjega odstavka dovoli vložitev ponovne prošnje, če dokaže, da je bila izjava o umiku prošnje dana zaradi grožnje ali pod prisilo.

(3) Novi dokazi ali dejstva iz prvega odstavka morajo nastati po izdaji predhodne odločitve, v primerih iz četrte alineje prvega odstavka pa morajo novi dokazi ali dejstva nastati po izdaji odločitve o priznanju statusa subsidiarne zaščite. Novi dokazi ali dejstva so lahko obstajali že v času prvega postopka, vendar jih oseba iz prejšnjega odstavka brez svoje krivde takrat ni mogla uveljavljati.

(4) Oseba s priznanim statusom subsidiarne zaščite lahko po prejemu obvestila iz prvega odstavka 66. člena tega zakona pred potekom statusa vloži zahtevek za uvedbo ponovnega postopka v skladu s prvim in tretjim odstavkom tega člena. Zahtevek lahko vloži le v primeru, da ne uveljavlja podaljšanja subsidiarne zaščite.

65. člen **(postopek pri ponovni prošnji)**

(1) Oseba iz prvega in četrtega odstavka prejšnjega člena vloži pri pristojnem organu zahtevek za uvedbo ponovnega postopka. V tem zahtevku oseba sama predloži dokaze oziroma navede nova dejstva, ki opravičujejo nov postopek.

(2) Če zakoniti zastopnik po vložitvi svojega zahtevka za uvedbo ponovnega postopka poda prvo prošnjo za otroka, rojenega v Republiki Sloveniji, se takšna prošnja šteje kot zahtevek iz prejšnjega odstavka.

(3) Če oseba iz prvega in četrtega odstavka prejšnjega člena umakne zahtevek za uvedbo ponovnega postopka še pred odločitvijo pristojnega organa, se postopek s sklepom ustavi.

(4) O prvem zahtevku za uvedbo ponovnega postopka odloči pristojni organ s sklepom. Če pristojni organ ugotovi, da niso izpolnjeni pogoji iz prejšnjega člena, zahtevek s sklepom zavrže, v nasprotnem primeru pa dovoli vložitev ponovne prošnje in ravna v skladu s 45. členom tega zakona.

(5) Zahtevek za uvedbo ponovnega postopka, ki ga oseba vloži po tem, ko ji je bil že izdan izvršljiv sklep o zavrženju prvega zahtevka o uvedbi ponovnega postopka ali izvršljiva odločba o zavrnitvi prve ponovne prošnje kot neutemeljene, pristojni organ s sklepom zavrže.

(6) Oseba, ki je bila v skladu z Uredbo 604/2013/EU vrnjena v Republiko Slovenijo, po tem ko je bil njen postopek skladno s šestim odstavkom 49. člena tega zakona ustavljen, ima pravico vložiti novo prošnjo, ki se ne obravnava kot ponovna prošnja iz 64. člena tega zakona.

66. člen **(postopek podaljšanja subsidiarne zaščite)**

(1) Ministrstvo osebi s priznano subsidiarno zaščito 60 dni pred potekom statusa pošlje pisno obvestilo o pogojih za podaljšanje subsidiarne zaščite, posledicah, če podaljšanja ne uveljavlja, in možnosti vložitve zahtevka za uvedbo ponovnega postopka. Obvestilo vključuje tudi obrazec, s katerim lahko oseba s priznano subsidiarno zaščito uveljavlja podaljšanje subsidiarne zaščite v Republiki Sloveniji.

(2) Obrazec iz prejšnjega odstavka se določi v predpisu iz drugega odstavka 90. člena tega zakona.

(3) Izpolnjen obrazec iz prvega odstavka tega člena, ki velja kot prošnja za podaljšanje subsidiarne zaščite, oseba pristojnemu organu vrne 30 dni pred potekom statusa.

(4) Po prejemu obrazca iz prejšnjega odstavka tega člena pristojni organ izda sklep, s katerim ugotovi, da je oseba iz prvega odstavka tega člena v postopku podaljšanja subsidiarne zaščite.

(5) Pristojni organ z osebo iz prejšnjega odstavka tega člena opravi osebni razgovor in preveri obstoj razlogov za podaljšanje subsidiarne zaščite.

(6) Če obstajajo razlogi za podaljšanje, pristojni organ izda odločbo, s katero subsidiarno zaščito podaljša za dve leti.

(7) Če oseba ne izpolnjuje pogojev za podaljšanje, pristojni organ izda odločbo, s katero zavrne prošnjo za podaljšanje subsidiarne zaščite.

(8) Če oseba pred sprejetjem odločitve o prošnji za podaljšanje subsidiarne zaščite svojo prošnjo izrecno umakne, pristojni organ postopek s sklepom ustavi.

(9) Osebi iz četrtega odstavka tega člena do pravnomočne odločitve v postopku podaljšanja pripadajo pravice iz prvega odstavka 90. člena tega zakona.

(10) Do pravnomočno končanega postopka podaljšanja subsidiarne zaščite oseba ne more vložiti zahtevka za uvedbo ponovnega postopka ali vložiti nove prošnje.

68. člen

(razlogi za odvzem statusa mednarodne zaščite)

(1) Beguncu se status odvzame, če:

- se po tem, ko mu je status priznan, ugotovi eno od dejstev, določenih v prvem odstavku 31. člena tega zakona,
- je bilo njegovo napačno prikazovanje ali izpuščanje dejstev, vključno z lažnimi dokumenti, odločilnega pomena za priznanje statusa begunca,
- obstajajo utemeljeni razlogi, da se ga obravnava kot nevarnega za varnost Republike Slovenije, kar se kaže zlasti v ogrožanju varnosti ozemeljske celovitosti, suverenosti, izvrševanja mednarodnih obveznosti in ogrožanju varstva ustavne ureditve,
- po pravnomočni obsodbi za hudo kaznivo dejanje predstavlja nevarnost za Republiko Slovenijo.

(2) Osebi se subsidiarna zaščita odvzame, če:

- se ugotovi eno od dejstev, določenih v drugem odstavku 31. člena tega zakona,
- so izpolnjeni pogoji iz četrtega odstavka 31. člena tega zakona,
- je bilo njeno napačno prikazovanje ali izpuščanje dejstev, vključno z lažnimi dokumenti, odločilnega pomena za priznanje subsidiarne zaščite.

70. člen

(sodno varstvo)

(1) Zoper odločbo pristojnega organa je mogoče vložiti tožbo na upravno sodišče. Zoper odločbo, izdano v rednem postopku, je tožbo mogoče vložiti v 15 dneh, zoper odločbo, izdano v pospešenem postopku, pa v osmih delovnih dneh od vročitve.

(2) Zoper vse sklepe, izdane na podlagi tega zakona, se tožba lahko vloži v osmih dneh od vročitve, razen sklepa iz 84. člena tega zakona, ko se tožba lahko vloži v treh dneh od vročitve.

(3) Tožba zoper odločbo o zavrnitvi prošnje v rednem postopku, odločbo o zavrnitvi prošnje v pospešenem postopku, odločbo o podaljšanja subsidiarne zaščite, odločbo, izdano na podlagi sedmega odstavka 69. člena tega zakona, odločbo o prenehanju statusa mednarodne zaščite zaradi razloga, navedenega v šestem odstavku 67. člena tega zakona, sklep o zavrnitvi prošnje na podlagi tretje alineje 51. člena in četrtega odstavka 65. člena tega zakona zadrži izvršitev odločbe oziroma sklepa. V primeru vseh drugih odločitev po tem zakonu tožba ne zadrži njihove izvršitve.

71. člen

(pravila postopka)

(1) Upravno sodišče o tožbah zoper odločbe, izdane na podlagi tega zakona, odloči v 30 dneh, razen o tožbi zoper odločbo o zavrnitvi prošnje v pospešenem postopku na podlagi pete alineje prvega odstavka 49. člena tega zakona, o kateri odloči v sedmih dneh od prejema tožbe.

(2) Upravno sodišče izvede glavno obravnavo tudi v primeru, če ugotovi, da dejansko stanje ni bilo ugotovljeno pravilno in popolno ali če je bil iz ugotovljenih dejstev napravljen napačen sklep o dejanskem stanju.

(3) Upravno sodišče o tožbi zoper sklep, izdan na podlagi tega zakona, odloči v sedmih dneh, razen če ni s tem zakonom drugače določeno.

(4) V postopku sodnega varstva po tem zakonu se uporablja zakon, ki ureja upravni spor, če s tem zakonom ni drugače določeno.

(5) V postopkih sodnega varstva po tem zakonu lahko ministrstvo zastopa javni uslužbenec, ki nima opravljenega pravniškega državnega izpita, pod pogojem, da ima vsaj pet let delovnih izkušenj na področju mednarodne zaščite in ga za zastopanje pooblasti minister.

78. člen **(pravice prosilcev)**

(1) Prosilec ima na področju sprejema pravico do:

- prebivanja v Republiki Sloveniji,
- materialne oskrbe v primeru nastanitve v azilnem domu ali njegovi izpostavi,
- finančne pomoči v primeru nastanitve na zasebnem naslovu v skladu s tem zakonom,
- nujnega zdravljenja,
- izobraževanja,
- dostopa na trg dela,
- humanitarne pomoči,
- žepnine.

(2) Pravice iz prejšnjega odstavka prosilec pridobi z vložitvijo prošnje in trajajo do izvršljivosti odločitve pristojnega organa o prošnji.

(3) Pravice iz prvega odstavka tega člena pridobijo tudi državljani tretjih držav in osebe brez državljanstva, ki pri pristojnem organu vložijo prvi zahtevek za uvedbo ponovnega postopka, in sicer do izvršljivosti sklepa o zavrženju tega zahtevka oziroma izvršljive odločbe o zavrnitvi ponovne prošnje kot neutemeljene.

(4) Vlada Republike Slovenije izda predpis, s katerim podrobneje določi pogoje in načine za zagotavljanje pravic iz prvega odstavka tega člena, ob upoštevanju določb 12. in 14. člena tega zakona.

(5) Prosilcu se žepnina dodeli enkrat na mesec. Višino žepnine določi Vlada Republike Slovenije. Način izplačevanja žepnine se določi v predpisu iz prejšnjega odstavka tega člena.

80. člen **(azilni dom)**

(1) Za nastanitev oseb iz drugega in tretjega odstavka 78. člena tega zakona Vlada Republike Slovenije ustanovi azilni dom. Urad upravlja azilni dom ter organizira delovanje in bivanje v njem. Vlada Republike Slovenije lahko na podlagi javnega natečaja, ki ga izvede urad, za organizacijo delovanja in bivanja v azilnem domu pooblasti izbrano društvo, ustanovo, zavod ali drugo podobno nepridobitno pravno osebo, katere dejavnost obsega področje nastanitve prosilcev.

(2) Če se pričakuje povečano število prosilcev, ki bi lahko preseglo nastanitvene zmogljivosti azilnega doma, Vlada Republike Slovenije za nastanitev prosilcev lahko organizira izpostave azilnega doma.

81. člen **(nastanitev v sprejemnih prostorih azilnega doma)**

(1) Vlagatelj namere se po obravnavi s strani policije nastani v sprejemnih prostorih azilnega doma ali druge nastanitvene kapacitete države, kjer so mu zagotovljeni ustrezna prehrana, nujne higienske potrebščine in dostop do nujnega zdravljenja.

(2) Oseba iz prejšnjega odstavka, ki samovoljno zapusti sprejemne prostore azilnega doma ali druge nastanitvene kapacitete države, se obravnava po zakonu, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev v

Republiki Sloveniji. O tem je vlagatelj namere obveščen takoj po nastanitvi, in sicer v jeziku, ki ga razume, kar potrdi s svojim podpisom.

82. člen (bivanje v azilnem domu)

- (1) Urad nastani osebe iz drugega in tretjega odstavka 78. člena tega zakona v azilnem domu ali njegovi izpostavi, kjer jim zagotovi materialno oskrbo.
- (2) Stroške materialne oskrbe v primeru nastanitve v azilnem domu ali njegovi izpostavi krije urad.
- (3) Prosilci, ki imajo lastna sredstva za preživljanje ali jim je preživljanje zagotovljeno kako drugače, sami krijejo stroške ali sorazmeren delež stroškov materialne oskrbe iz 79. člena tega zakona.
- (4) Prosilci, ki bivajo v azilnem domu, morajo spoštovati določbe hišnega reda, ki ga predpiše Vlada Republike Slovenije. Če prosilec namerno povzroči škodo v azilnem domu ali njegovi izpostavi, urad od njega zahteva povrnitev škode. Če prosilec ne povrne povzročene škode, se mu z namenom povrnitve škode odvzame žepnina, in sicer v višini povzročene škode.
- (5) V utemeljenih primerih lahko prosilci prenočijo tudi zunaj azilnega doma ali njegove izpostave. Dovolilnico za prenočitev zunaj azilnega doma ali njegove izpostave lahko izda urad za največ sedem dni, pri čemer skupno število izdanih dovolilnic ne sme preseči skupno 60 dni v obdobju enega leta.
- (6) Prosilec lahko pomaga v azilnem domu ali njegovi izpostavi pri delih, povezanih z vzdrževanjem in nastanitvijo, lahko pa pomaga tudi pri vsakodnevnem sporazumevanju uradnih oseb z drugimi prosilci. Za ustrezno opravljeno delo prejme nagrado v skladu s sprejetim cenikom urada.
- (7) Za zagotavljanje varnosti oseb in premoženja se v azilnem domu zagotovi varovanje. Varovanje lahko zagotavlja tudi Policija.

83. člen (razselitev izven azilnega doma)

- (1) Urad lahko odobri prosilcu razselitev na zasebni naslov, če so izpolnjeni naslednji pogoji:
 - da je njegova istovetnost ugotovljena na podlagi drugega odstavka 42. člena tega zakona,
 - da so mu na zasebnem naslovu zagotovljeni ustrezni pogoji za bivanje,
 - da je bil z njim opravljen osebni razgovor.
- (2) Ne glede na pogoje iz prejšnjega odstavka lahko urad v primeru izjemnih osebnih okoliščin prosilca razseli v druge primerne institucije, če mu ne more zagotoviti nastanitve v azilnem domu ali njegovi izpostavi.
- (3) Ob izpolnjevanju pogoja iz druge alineje prvega odstavka tega člena lahko urad v primeru izjemnih osebnih okoliščin prosilca razseli na zasebni naslov, če mu ne more zagotoviti nastanitve v azilnem domu ali njegovi izpostavi.
- (4) Obstoj izjemnih osebnih okoliščin iz drugega in tretjega odstavka tega člena ugotavlja komisija, ki jo imenuje predstojnik urada.
- (5) Prosilcu, ki mu je odobrena razselitev na podlagi drugega ali tretjega odstavka tega člena in nima lastnih sredstev za preživljanje ali mu preživljanje ni zagotovljeno kako drugače ter nima zagotovljene brezplačne nastanitve ali na podlagi drugega predpisa ni določen drug zavezanec za plačilo, urad krije stroške nastanitve v drugi primerni instituciji oziroma mu v primeru razselitve na zasebni naslov dodeli finančno pomoč v višini, določeni s predpisom iz četrtega odstavka 78. člena tega zakona.
- (6) O razselitvi odloči urad z odločbo.
- (7) Če prosilec samovoljno zapusti zasebni naslov, kjer je nastanjen, stanodajalec o tem nemudoma obvesti urad.
- (8) Urad razveljavi odločitev, s katero je bila prosilcu odobrena razselitev na zasebni naslov na podlagi prvega in tretjega odstavka tega člena, če:

- je na podlagi postopkov v Republiki Sloveniji ugotovljeno, da je prosilec kršil javni red Republike Slovenije oziroma opravljal delo na črno,
- pogoji bivanja na zasebnem naslovu zaradi spremenjenih okoliščin niso več ustrezni ali
- je to potrebno za hitro in učinkovito obravnavo njegove prošnje za mednarodno zaščito.

84. člen (omejitev gibanja)

(1) Če ni mogoče po določbah tega zakona zagotoviti doseganja ciljev po določbah tega odstavka, lahko prosilcu pristojni organ odredi ukrep obveznega zadrževanja na območje azilnega doma iz naslednjih razlogov:

- da se v primeru obstoja očitnega dvoma preveri ali ugotovi njegova istovetnost ali državljanstvo,
- da se ugotovijo določena dejstva, na katerih temelji prošnja za mednarodno zaščito, ki jih brez izrečenega ukrepa ne bi bilo mogoče pridobiti, in obstaja utemeljena nevarnost, da bo prosilec pobegnil,
- kadar je prosilcu omejeno gibanje zaradi postopka vračanja v skladu z zakonom, ki ureja vstop, bivanje in zapustitev tujcev v Republiki Sloveniji, da bi se izvedel in izvršil postopek vrnitve ali postopek odstranitve ter je mogoče utemeljeno domnevati, da je prosilec prošnjo podal samo zato, da bi zadržal ali oviral izvedbo odstranitve, pri čemer je imel možnost zaprositi za mednarodno zaščito,
- kadar se preprečuje ogrožanje varnosti države ali ustavne ureditve Republike Slovenije ali je to nujno potrebno zaradi varstva osebne varnosti, premoženjske varnosti in drugih primerljivih razlogov javnega reda. Za ogrožanje varnosti države ali ustavne ureditve Republike Slovenije se šteje ogrožanje notranje ali zunanje varnosti države, ki jo predstavlja ogrožanje delovanja institucij in temeljnih javnih služb ter preživetja prebivalstva, tveganje resnih motenj v mednarodnih odnosih ali mirnem sožitju med narodi in ogrožanje obrambnih interesov države. Drugi primerljivi razlogi javnega reda se razumejo kot tisti, ki predstavljajo resnično, sedanjo in dovolj resno grožnjo temeljnemu interesu države,
- v skladu z 28. členom Uredbe 604/2013/EU.

(2) Če pristojni organ ugotovi, da v posameznem primeru ni mogoče učinkovito izvesti ukrepa iz prejšnjega odstavka ali prosilec samovoljno zapusti območje obveznega zadrževanja, se lahko prosilcu, ki ni mladoletnik ali mladoletnik brez spremstva, odredi ukrep omejitve gibanja na Center za tujce.

(3) O izreku ukrepov po prvem in drugem odstavku pristojni organ odloči s sklepom.

(4) Prosilcu se ukrep iz prvega in drugega odstavka tega člena izreče ustno. Prosilec o izrečenem ukrepu nemudoma prejme zapisnik, ki vsebuje razloge za izrek ukrepa. Zapisnik je prosilcu prebran v njem razumljivem jeziku. Pisni odpravek sklepa pristojni organ izda najpozneje v 48 urah od ustnega izreka sklepa, prosilcu pa ga vroči v treh delovnih dneh od izdaje sklepa.

(5) Ukrep iz prvega in drugega odstavka tega člena, razen v primerih iz pete alineje prvega odstavka tega člena, lahko traja do prenehanja razlogov, vendar največ tri mesece. Če razlogi po tem času še obstajajo, se ukrep s sklepom lahko podaljša še za en mesec. Ukrepa iz prvega ali drugega odstavka tega člena se odpravita po uradni dolžnosti, če prenehajo razlogi, ki so jih narekovali. Predsednik upravnega sodišča lahko odloči, da je treba opraviti neposredni nadzor nad izvajanjem ukrepa iz prvega ali drugega odstavka tega člena in določi sodnika ali sodnike upravnega sodišča, da ga opravijo v rokih, na krajih, katere določi ali glede morebitnih določenih prosilcev ter da mu o tem poročajo. Če sodnik upravnega sodišča v okviru opravljenega nadzora ugotovi, da razlogi za omejitev gibanja za določenega prosilca niso več podani, odredi odpravo ukrepa.

(6) Zoper sklep iz tretjega odstavka tega člena ima prosilec v treh dneh po njegovi vročitvi pravico do vložitve tožbe na upravno sodišče. Sodišče po predhodnem ustnem zaslišanju prosilca o tožbi odloči v treh delovnih dneh.

(7) Zoper sklep iz petega odstavka tega člena ima prosilec v treh dneh po njegovi vročitvi pravico do vložitve tožbe na upravno sodišče, ki o tožbi odloči v treh delovnih dneh.

(8) V primeru izreka ukrepa omejitve gibanja na Center za tujce ranljivi osebi s posebnimi potrebami pristojni organ prednostno poskrbi za varovanje njenega zdravja, vključno z duševnim zdravjem, ter zagotovi redno spremljanje in ustrezno pomoč, pri čemer upošteva poseben položaj te osebe.

85. člen (neizplačilo žepnine)

(1) Če prosilec prenoči izven azilnega doma brez dovolilnice iz petega odstavka 82. člena tega zakona, se mu mesečna žepnina ne izplača.

(2) O neizplačilu žepnine iz prejšnjega odstavka in četrtega odstavka 82. člena tega zakona odloči pooblaščen uradna oseba urada. Zoper odločbo je mogoč ugovor v treh dneh od vročitve. O ugovoru odloči predstojnik urada. Ugovor zoper odločbo e.

86. člen (zdravstveno varstvo)

(1) Nujno zdravljenje prosilcev obsega pravico do:

1. nujne medicinske pomoči in nujnega reševalnega prevoza po odločitvi zdravnika ter pravico do nujne zobozdravstvene pomoči;
2. nujnega zdravljenja po odločitvi lečečega zdravnika, ki obsega:
 - ohranitev življenjsko pomembnih funkcij, zaustavljanje večjih krvavitev oziroma preprečitev izkrvavitve;
 - preprečitev nenadnega poslabšanja zdravstvenega stanja, ki bi lahko povzročilo trajne okvare posameznih organov ali življenjskih funkcij;
 - zdravljenje šoka;
 - storitve pri kroničnih boleznih in stanjih, katerih opustitev bi neposredno in v krajšem času povzročila invalidnost, druge trajne okvare zdravja ali smrt;
 - zdravljenje vročinskih stanj in preprečevanje širjenja infekcije, ki bi utegnila voditi do septičnega stanja;
 - zdravljenje oziroma preprečevanje zastrupitev;
 - zdravljenje zlomov kosti oziroma zvinov ter drugih poškodb, pri katerih je nujno posredovanje zdravnika;
 - zdravila s pozitivne in vmesne liste v skladu s seznamom medsebojno zamenljivih zdravil, ki so predpisana na recept za zdravljenje navedenih bolezni in stanj;
3. zdravstvenega varstva žensk: kontracepcijskih sredstev, prekinitve nosečnosti, zdravstvene oskrbe v nosečnosti in ob porodu.

(2) Ranljiva oseba s posebnimi potrebami, izjemoma pa tudi drug prosilec, ima pravico do dodatnega obsega zdravstvenih storitev, vključno s psihoterapevtsko pomočjo, ki ga odobri in določi komisija iz četrtega odstavka 83. člena tega zakona.

(3) Mladoletni prosilci in prosilci, ki so mladoletniki brez spremstva, so upravičeni do zdravstvenega varstva v enakem obsegu kot otroci, ki so obvezno zdravstveno zavarovani kot družinski člani. V enakem obsegu so do zdravstvenega varstva upravičeni tudi šolajoči otroci po 18. letu starosti, in sicer do konca šolanja, vendar največ do dopolnjenega 26. leta starosti.

88. člen (izobraževanje)

(1) V skladu s predpisi, ki urejajo obvezno osnovnošolsko izobraževanje, se prosilecem najkasneje v treh mesecih od dneva vložitve prošnje zagotovi pravica do osnovnošolskega izobraževanja.

(2) Prosilec se omogoči, mladoletnemu prosilcu in mladoletniku brez spremstva pa se ob sodelovanju z zakonitim zastopnikom zagotovi dostop do izobraževanja na poklicnih in srednjih šolah pod pogoji, ki veljajo za državljane Republike Slovenije.

(3) Prosilec se omogoči dostop do višješolskega, visokošolskega in izobraževanja odraslih pod pogoji, ki veljajo za državljane Republike Slovenije.

(4) Dostop do izobraževalnega sistema se zagotovi najkasneje v treh mesecih od dneva vložitve prošnje mladoletnika. Po potrebi se mladoletniku zagotovi pripravljalna učna pomoč z namenom olajšanja dostopa do izobraževalnega sistema.

(5) Prosilec, ki so vključeni v redni izobraževalni sistem v skladu s prvim, drugim in tretjim odstavkom tega člena in se izobraževanja redno udeležujejo, stroške javnega prevoza do izobraževalnih institucij, krije urad.

(6) Breme dokazovanja izobrazbe, pridobljene v izvorni državi, nosi prosilec.

89. člen **(dolžnosti prosilca)**

Prosilec mora:

- spoštovati pravni red Republike Slovenije,
- spoštovati integriteto uradnih oseb,
- biti vedno dosegljiv pristojnemu organu, se odzivati na njegova vabila in se podrejati njegovim ukrepom,
- urad nemudoma obvestiti o spremembi naslova prebivališča,
- uradni osebi nemudoma predložiti vse dokumente, ki so pomembni za obravnavanje njegove prošnje,
- sodelovati pri ugotavljanju istovetnosti,
- uradni osebi omogočiti, da pregleda njega in predmete, ki jih ima pri sebi, pri vstopu v azilni dom ali njegovo izpostavo, pri čemer osebni pregled opravi oseba enakega spola, upoštevajoč osebno dostojanstvo in fizično ter psihično integriteto prosilca,
- na zahtevo urada opraviti zdravniški pregled iz razlogov javnega zdravja,
- dovoliti, da ga uradna oseba fotografira, odvzame prstne odtise in po predhodnem obvestilu posname ustne izjave, podane v postopku,
- v najkrajšem možnem času utemeljiti svojo prošnjo in po resnici predstaviti okoliščine in dejstva, potrebna za utemeljitev prošnje,
- prepričljivo in verodostojno obrazložiti razloge, s katerimi utemeljuje svojo prošnjo, še zlasti če ni drugih razpoložljivih dokazov,
- spoštovati pravila, ki določajo hišni in požarni red azilnega doma,
- uradu posredovati podatke in dokumentacijo, ki vplivajo na uresničevanje pravic na področju sprejema,
- uradu posredovati odločbe oziroma sklepe prekrškovnih in inšpekcijskih organov.

90. člen **(pravice osebe, ki ji je priznana mednarodna zaščita)**

(1) Oseba, ki ji je priznana mednarodna zaščita, ima pravico do:

- pridobitve informacij o statusu, pravicah in dolžnostih oseb z mednarodno zaščito v Republiki Sloveniji,
- bivanja v Republiki Sloveniji,
- denarnega nadomestila za zasebno nastanitev,
- zdravstvenega varstva,
- socialnega varstva,

- izobraževanja,
- zaposlitve in dela,
- pomoči pri vključevanju v okolje.

(2) Vlada Republike Slovenije izda predpis, s katerim podrobneje določi načine in pogoje za zagotavljanje pravic iz prejšnjega odstavka.

(3) Pravice iz prvega odstavka tega člena oseba pridobi z dnem vročitve odločbe iz prve oziroma druge alineje prvega odstavka 49. člena tega zakona. Pravice prenehajo s pravnomočnostjo odločbe iz sedmega odstavka 66. člena tega zakona, v skladu s petim odstavkom 67. člena tega zakona ter s pravnomočnostjo odločbe, izdane na podlagi sedmega odstavka 69. člena tega zakona in šestega odstavka 67. člena tega zakona.

(4) Osebi, ki pred potekom subsidiarne zaščite vloži zahtevek za uvedbo ponovnega postopka, do pravnomočnega sklepa o zavrženju tega zahtevka oziroma do pravnomočne odločitve v zvezi s ponovno prošnjo pripadajo pravice iz prvega odstavka tega člena.

93. člen

(nastanitev v nastanitvenih zmogljivostih urada)

(1) Urad do zapolnitve razpoložljivih kapacitet osebi s priznano mednarodno zaščito omogoči nastanitev v integracijski hiši ali drugih nastanitvenih zmogljivostih urada, ki jih določi Vlada Republike Slovenije, vendar najdlje za eno leto od dneva pridobitve statusa.

(2) Za čas nastanitve osebe s priznano mednarodno zaščito v integracijski hiši ali drugi nastanitveni kapaciteti urada so do nastanitve upravičeni tudi družinski člani osebe s priznano mednarodno zaščito, ki so na podlagi pravice do združitve družine pridobili dovoljenje za prebivanje v Republiki Sloveniji na podlagi določb zakona, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev.

(3) Ne glede na določbo prvega odstavka tega člena lahko urad osebi s priznano mednarodno zaščito, pri kateri obstajajo utemeljeni zdravstveni ali drugi razlogi, ki jih ugotovi urad, enkrat podaljša obdobje nastanitve v integracijski hiši ali drugih nastanitvenih zmogljivostih urada, vendar najdlje za šest mesecev. Utemeljene zdravstvene in druge razloge urad ugotovi na podlagi mnenja komisije iz četrtega odstavka 83. člena tega zakona.

93. člen

(nastanitev v nastanitvenih zmogljivostih urada)

(1) Urad do zapolnitve razpoložljivih kapacitet osebi s priznano mednarodno zaščito omogoči nastanitev v integracijski hiši ali drugih nastanitvenih zmogljivostih urada, ki jih določi Vlada Republike Slovenije, vendar najdlje za eno leto od dneva pridobitve statusa.

(2) Za čas nastanitve osebe s priznano mednarodno zaščito v integracijski hiši ali drugi nastanitveni kapaciteti urada so do nastanitve upravičeni tudi družinski člani osebe s priznano mednarodno zaščito, ki so na podlagi pravice do združitve družine pridobili dovoljenje za prebivanje v Republiki Sloveniji na podlagi določb zakona, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev.

(3) Ne glede na določbo prvega odstavka tega člena lahko urad osebi s priznano mednarodno zaščito, pri kateri obstajajo utemeljeni zdravstveni ali drugi razlogi, ki jih ugotovi urad, enkrat podaljša obdobje nastanitve v integracijski hiši ali drugih nastanitvenih zmogljivostih urada, vendar najdlje za šest mesecev. Utemeljene zdravstvene in druge razloge urad ugotovi na podlagi mnenja komisije iz četrtega odstavka 83. člena tega zakona.

97. člen

(denarno nadomestilo za nastanitev na zasebnem naslovu)

(1) Oseba s priznano mednarodno zaščito, ki je nastanjena na zasebnem naslovu in nima lastnih sredstev za preživljanje ali ji bivanje ni zagotovljeno kako drugače, je 18 mesecev od dneva pridobitve statusa upravičena do denarnega nadomestila za nastanitev na zasebnem naslovu.

(2) Oseba s priznano mednarodno zaščito iz prejšnjega odstavka je upravičena do denarnega nadomestila za zasebno nastanitev za nadaljnjih osemnajst mesecev, če se je v prvih osemnajstih mesecih po pridobitvi statusa udeležila tečaja iz tretjega odstavka 103. člena tega zakona in bila na njem prisotna na vsaj 80 odstotkih ur.

(3) Ne glede na prvi in drugi odstavek tega člena je oseba s priznano mednarodno zaščito, ki je nastanjena na zasebnem naslovu in nima lastnih sredstev za preživljanje ali ji bivanje ni zagotovljeno kako drugače in ima status dijaka ali študenta ali pa je udeleženec izobraževanja odraslih in v Republiki Sloveniji nima zavezancev za preživljanje, upravičena do denarnega nadomestila za nastanitev na zasebnem naslovu za obdobje treh let od pridobitve statusa. Obdobje upravičenosti do denarnega nadomestila za zasebno nastanitev se podaljša za čas šolanja, vendar ne dlje kot do dopolnjenega 26. leta starosti.

(4) Oseba iz prvega odstavka tega člena, ki je kot mladoletnik brez spremstva bivala v posebni, za mladoletnike primerni nastanitvi in je medtem postala polnoletna, je dve leti po preteku bivanja v tej nastanitvi upravičena do denarnega nadomestila za nastanitev na zasebnem naslovu.

(5) Oseba s statusom begunca, ki je na podlagi zakona, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev, združila družino, je z dnem prihoda družinskih članov v Republiko Slovenijo upravičena do denarnega nadomestila za zasebno nastanitev tudi za družinske člane, in sicer do konca obdobja upravičenosti do denarnega nadomestila za zasebno nastanitev iz prvega, drugega in tretjega odstavka tega člena.

(6) Sredstva za denarno nadomestilo za nastanitev na zasebnem naslovu zagotavlja urad.

(7) Odmera, način dodelitve in izplačevanje denarnega nadomestila za nastanitev na zasebnem naslovu se določijo s predpisom iz drugega odstavka 90. člena tega zakona.

100. člen

(mladoletnik brez spremstva s priznano mednarodno zaščito)

(1) Center za socialno delo, ki je krajevno pristojen za območje, na katerem je nastanjen mladoletnik brez spremstva s priznano mednarodno zaščito, mladoletniku brez spremstva skladno s predpisi, ki urejajo družinska razmerja, nemudoma postavi skrbnika.

(2) Center za socialno delo, ki je krajevno pristojen za območje, na katerem je nastanjen mladoletnik brez spremstva s priznano mednarodno zaščito, oziroma drug pristojni organ izvede postopek nastanitve mladoletnika brez spremstva v skladu z veljavnimi predpisi.

(3) Bratov in sester se praviloma ne loči, pri čemer se upošteva korist mladoletnika brez spremstva, zlasti pa njegova starost in stopnja zrelosti. Spremembe prebivališča mladoletnika brez spremstva se omejijo na najmanjši možni obseg.

(4) Če se še ni začelo, se iskanje članov družine mladoletnika brez spremstva začne takoj po priznanju statusa mednarodne zaščite, hkrati pa mora pristojni organ varovati koristi mladoletnika. Če se je iskanje članov družine že začelo, pristojni organ z iskanjem nadaljuje, kadar je to primerno. Kadar bi lahko bila ogrožena življenje ali telesna celovitost mladoletnika ali njegovih bližnjih sorodnikov, zlasti če so ti ostali v izvorni državi, je treba poskrbeti, da so zbiranje, obdelava in kroženje informacij o teh osebah izvedeni zaupno.

101. člen

(izobraževanje in usposabljanje oseb, ki jim je priznana mednarodna zaščita)

(1) Osebe s priznano mednarodno zaščito so pri uveljavljanju obsega pravic na področjih predšolske vzgoje, osnovnošolskega, srednješolskega, višješolskega, visokošolskega izobraževanja in izobraževanja odraslih izenačene z državljani Republike Slovenije.

(2) Osebe s priznano mednarodno zaščito so upravičene do državne štipendije in nastanitve v dijaških in študentskih domovih pod enakimi pogoji kot državljani Republike Slovenije.

(3) Stroške, povezane s priznavanjem in vrednotenjem izobraževanja, ki se izkazuje s tujo diplomom, spričevalom in drugimi dokazili o formalni izobrazbi oseb, ki jim je priznana mednarodna zaščita, krije urad.

(4) Urad krije tudi stroške, povezane s priznavanjem in vrednotenjem izobraževanja v primerih, ko osebe s priznano mednarodno zaščito formalne izobrazbe ne morejo dokazati z dokumenti.

(5) Osebam z mednarodno zaščito brez lastnih dohodkov oziroma drugače zagotovljenega preživljanja tri leta od priznanja statusa mednarodne zaščite druge stroške, povezane z udeležbo na rednem programu izobraževanja in osnovne šole za odrasle, krije urad.

103. člen **(pomoč pri vključevanju v okolje)**

(1) Oseba s priznano mednarodno zaščito ima tri leta od pridobitve statusa pravico do pomoči pri vključevanju v okolje.

(2) Pomoč pri vključevanju v okolje temelji na osebnem integracijskem načrtu, ki se pripravi in izvaja na podlagi posameznikovih potreb, znanja, zmožnosti in sposobnosti ter vključuje načrt aktivnosti, namenjenih lažjemu vključevanju v okolje. Pri pripravi in načrtovanju aktivnosti v okviru osebnega integracijskega načrta v prvem letu se lahko v utemeljenih primerih izključno z namenom komunikacije z uradno osebo urada osebi z mednarodno zaščito zagotovi prevajanje v jezik, ki ga razume. Za pripravo osebnega integracijskega načrta je pristojen urad, ki lahko pripravo in izvedbo osebnega integracijskega načrta delno ali v celoti prenese na druge organizacije.

(3) Za lažje vključevanje v okolje ima oseba s priznano mednarodno zaščito v času izvajanja osebnega integracijskega načrta pravico do udeležbe na tečaju slovenskega jezika in tečaja spoznavanja slovenske družbe, ki jo osebi s priznano mednarodno zaščito v najkrajšem možnem času po priznanju statusa zagotovi urad. Tečaj slovenskega jezika in tečaj spoznavanja slovenske družbe sta lahko združena in se izvajata kot enotni program.

(4) Oseba z mednarodno zaščito je za redno udeležbo na tečaju slovenskega jezika in tečaju spoznavanja slovenske družbe, na katera ju napoti urad, upravičena do mesečne vozovnice za mestni promet, in sicer za čas trajanja tečajev.

104. člen **(pravice oseb, ki so v Republiko Slovenijo sprejete na podlagi kvote ali delitve bremen med državami članicami Evropske unije)**

(1) Osebe, ki so v Republiko Slovenijo sprejete v skladu s postopki iz VI. poglavja tega zakona, urad pred prihodom seznanjeni z informacijami o Republik Sloveniji ter o pravicah in dolžnostih oseb s priznano mednarodno zaščito.

(2) Osebam iz prejšnjega odstavka tega člena, ki pridobijo status mednarodne zaščite v Republik Sloveniji, se poleg pravic iz prvega odstavka 90. člena tega zakona zagotovi uvajalno obdobje, ki traja tri mesece. V uvajalnem obdobju se izvede orientacijski program, ki je namenjen učenju osnov slovenskega jezika, pomoči pri urejanju dokumentov in praktičnemu spoznavanju vsakdanjega življenja v Republik Sloveniji. Vsebina in trajanje tega programa se podrobneje določi s predpisom iz četrtega odstavka 73. člena tega zakona. Sredstva za pripravo in izvajanje orientacijskih programov zagotavlja urad.

(3) Osebe iz prejšnjega odstavka so med uvajalnim obdobjem upravičene do nastanitve v integracijski hiši ali drugih nastanitvenih zmogljivostih ministrstev in samoupravnih lokalnih skupnosti. Stroške nastanitve zagotavlja urad.

(4) Po poteku uvajalnega obdobja se osebam iz drugega odstavka tega člena izvajanje pravic iz 93. in 103. člena tega zakona zagotavlja tako dolgo, kakor je določeno s tem zakonom.

105. člen

(dolžnosti osebe, ki ji je priznana mednarodna zaščita)

(1) Oseba s priznano mednarodno zaščito mora spoštovati ustavno ureditev, predpise in druge splošne akte v Republiki Sloveniji ter ukrepe državnih organov in organov samoupravnih lokalnih skupnosti.

(2) Oseba, ki ji je priznana mednarodna zaščita, je dolžna organe, pristojne za pomoč pri vključevanju v okolje, obveščati o vseh spremembah, ki vplivajo na uveljavljanje njenih pravic in izvrševanje dolžnosti, zlasti pa o:

- pridobljeni denarni socialni pomoči, dohodkih in drugih prejemkih ter premoženju,
- opravljanju preizkusa znanja slovenskega jezika,
- uspešnosti šolanja na vseh stopnjah izobraževanja,
- zaposlitvi,
- spremembi naslova prebivališča,
- spremembi osebnega imena,
- spremembi zakonskega stanu,
- sprejemu v novo državljanstvo, razen državljanstva Republike Slovenije.

(3) Oseba, ki ji je priznana mednarodna zaščita, nova dejstva in okoliščine ali spremembe iz prejšnjega odstavka sporoči v osmih dneh od dneva, ko so nastale.

106. člen

(vrnitev v izvorno državo)

(1) Urad zagotavlja pomoč prosilcem in osebam s priznano mednarodno zaščito, ki se želijo vrniti v izvorno državo.

(2) Prosilci in osebe s priznano mednarodno zaščito, ki se odločijo za vrnitev v izvorno državo, ohranijo pravice in obveznosti, ki jih določa ta zakon, do dneva odhoda iz države.

(3) Če prosilec ali oseba s priznano mednarodno zaščito nima zadostnih lastnih sredstev, stroške vrnitve v izvorno državo krije urad.

107. člen

(izkaznica prosilca)

(1) Izkaznica prosilca je dokument, ki potrjuje prosičev status in je hkrati dovoljenje, da oseba ostane v Republiki Sloveniji do izvršljivosti odločitve v postopku mednarodne zaščite.

(2) Izkaznica iz prejšnjega odstavka se prosilcu izda najpozneje v treh dneh po vložitvi prošnje.

(3) Izkaznica prosilca se izda za obdobje največ 120 dni. Po poteku se izda nova izkaznica.

(4) Način izdaje, obliko in vsebino prosičeve izkaznice določi vlada v predpisu iz četrtega odstavka 78. člena tega zakona.

111. člen

(potni list za begunca)

(1) Postopki izdaje, vročitve in naznanitve pogrešitve potnega lista za begunca se izvajajo v skladu z zakonom, ki ureja potne listine za državljane Republike Slovenije, razen če ta zakon določa drugače.

(2) Pristojni organ za izvajanje postopkov izdaje, vročitve in naznanitve pogrešitve potnega lista za begunca je ministrstvo.

(3) Potni list za begunca se praviloma izda z veljavnostjo desetih let. Za potne liste, izdane z veljavnostjo, krajšo od desetih let, se smiselno uporabljajo določbe zakona iz prvega odstavka tega člena.

(4) Begunec potni list po prenehanju ali odvzemu statusa begunca v osmih dneh izroči ministrstvu.

(5) Begunec, ki nima lastnih sredstev za preživljanje ali mu preživljanje ni zagotovljeno na drug način, je v postopku izdaje potnega lista oproščen plačila upravne takse in stroškov tiskovine.

(6) Določbe tega člena se smiselno uporabljajo tudi za namen vstopa osebe z mednarodno zaščito, ki je v Republiko Slovenijo sprejeta na podlagi letne kvote. V tem primeru pristojni organ izda potni list za begunca brez dveh prstnih odtisov in podpisa, in sicer z veljavnostjo do 90 dni.

(7) Minister predpiše ceno obrazca listine ter vsebino, obliko in način izdaje potnega lista za begunca. S tem predpisom se določi tudi način zajemanja prstnih odtisov.

115. člen

(osebni podatki prosilcev za mednarodno zaščito in evidenca prosilcev)

(1) Evidenca prosilcev vsebuje naslednje osebne podatke prosilca:

1. podatke iz petega odstavka 45. člena tega zakona;
2. fotografijo iz 26. točke petega odstavka 45. člena tega zakona;
3. prstne odtise iz 26. točke petega odstavka 45. člena tega zakona;
4. EMŠO iz šestega odstavka 45. člena tega zakona;
5. začasno prebivališče iz šestega odstavka 45. člena tega zakona;
6. podatke o izdanih izkaznicah za prosilca (številka in datum izdaje);
7. podatke o postavitvi zakonitih zastopnikov in skrbnikov za mladoletne prosilce brez spremstva ter osebno ime, datum rojstva in stalno prebivališče zakonitega zastopnika oziroma skrbnika;
8. dokumentacijo, ki v okviru izvajanja nalog po tem zakonu nastaja v času od vložitve prošnje za mednarodno zaščito do pravnomočne odločitve in vsebuje podatke o:
 - zdravstveno in psiho-socialnem stanju prosilca v zvezi z nastanitvijo v azilnem domu,
 - vlogah in rešitvah komisije iz četrtega odstavka 83. člena tega zakona,
 - izdanih dovolilnicah za prenočitev zunaj azilnega doma,
 - izvajanju vzdrževalnih del prosilcev v azilnem domu,
 - dostopanju prosilcev do svetovalcev za begunce,
 - vključevanju v sistem šolanja in izobraževanja,
 - zaposlitvi,
 - izplačani finančni pomoči v primeru nastanitve na zasebnem naslovu in žepnine v primeru nastanitve v azilnem domu ter odvzemu žepnine,
 - materialni oskrbi prosilca z obleko, obutvijo in sredstvi za osebno higieno.

(2) Ko je sprejeta pravnomočna odločitev o prošnji za priznanje mednarodne zaščite, se v evidenco prosilcev vpišejo podatki o vrsti in datumu odločitve, vsi ostali podatki, razen podatkov o osebnem imenu, datumu rojstva, kraju rojstva, spolu in državljanstvu, pa se blokirajo. Dostop do blokiranih podatkov je dovoljen le pristojnim državnim organom zaradi pregona kaznivega dejanja, katerega storilec se preganja po uradni dolžnosti, v drugih primerih, ki so povezani z zagotavljanjem nacionalne varnosti ali ustavne ureditve in so določeni z zakonom, ter na podlagi izrecne privolitve prosilca. Ponovna vložitev prošnje za priznanje mednarodne zaščite šteje kot izrecna privolitev za dostop do blokiranih podatkov. Po poteku 50 let po sprejeti pravnomočni odločitvi o prošnji za priznanje mednarodne zaščite se blokirani podatki nepovratno uničijo, neblokirani pa arhivirajo.

116. člen

(evidenca oseb, ki jim je priznana mednarodna zaščita)

(1) Če je prosilcu priznana mednarodna zaščita, se pred blokiranjem podatkov iz evidence prosilcev v evidenco oseb, ki jim je bila priznana mednarodna zaščita, prevzamejo podatki o osebnem imenu, datumu rojstva, kraju rojstva, spolu, državljanstvu, materinem jeziku, izobrazbi in poklicu, zakonskemu stanu, imenu in priimku, državljanstvu ter naslovu začasnega prebivališča družinskih članov, ki že prebivajo v Republikli Sloveniji, ki živijo v izvorni državi in ki živijo izven izvorne države ter podatki ter podatki iz 2., 4. in 7. točke prvega odstavka prejšnjega člena.

(2) Evidenca oseb, ki jim je bila priznana mednarodna zaščita, vsebuje:

1. podatke iz prejšnjega odstavka;
2. številko, datum izdaje in vrsto izdanega dovoljenja za prebivanje;
3. naslov stalnega prebivališča v Republiki Sloveniji;
4. naslov začasnega prebivališča v Republiki Sloveniji;
5. številko in datum izdaje potnega lista za begunca oziroma potnega lista za tujca za osebo s subsidiarno zaščito;
6. dokumentacijo, ki v okviru izvajanja nalog po tem zakonu nastaja v obdobju vključevanja osebe z mednarodno zaščito v slovensko družbo, in sicer:
 - osebni integracijski načrt,
 - podatke o vključitvi v sistem socialnega varstva in o prejetih denarnih pomočeh,
 - podatke o vključitvi v sistem zdravstvenega zavarovanja,
 - podatke in poročila o zaposlitvi, dohodkih in drugih prejemkih ter premoženju,
 - podatke o izplačilu denarnega nadomestila za nastanitev na zasebnem naslovu,
 - podatke in poročila o obiskovanju tečaja slovenskega jezika in opravljanja preizkusa znanja,
 - podatke in poročila o obiskovanju tečaja spoznavanja slovenske družbe,
 - psiho-socialna poročila v zvezi z nastanitvijo v integracijski hiši,
 - podatke o vključevanju v sistem šolanja in izobraževanja in o pridobljeni izobrazbi v Republiki Sloveniji,
 - postavitve zakonitih zastopnikov in skrbnikov za mladoletne osebe z mednarodno zaščito brez spremstva,
 - izrečene ukrepe glede kršitev hišnega reda integracijske hiše,
 - poročila o zdravstvenem stanju, če begunec oziroma oseba s subsidiarno zaščito s tem pisno soglaša.

(3) Osebni podatki iz evidence oseb, ki jim je bila priznana mednarodna zaščita, se razen podatkov o osebni imenu, datumu rojstva, kraju rojstva, spolu in državljanstvu, ob prenehanju statusa osebe s priznano mednarodno zaščito blokirajo. Dostop do blokiranih podatkov je dovoljen le pristojnim državnim organom zaradi pregona kaznivega dejanja, katerega storilec se preganja po uradni dolžnosti, v drugih primerih, ki so povezani z zagotavljanjem nacionalne varnosti ali ustavne ureditve in so določeni z zakonom, ter na podlagi izrecne privolitve prosilca. Po poteku 50 let od prenehanja statusa osebe z mednarodno zaščito se blokirani podatki nepovratno uničijo, neblokirani pa arhivirajo.

117. člen **(evidence izdanih listin)**

(1) Evidence izdanih listin sestavljajo:

- evidenca izkaznic prosilca, izdanih na podlagi 107. člena tega zakona (v nadaljnjem besedilu: evidenca izkaznic);
- evidenca izkaznic dovoljenj za prebivanje, izdanih na podlagi 108. člena tega zakona (v nadaljnjem besedilu: evidenca izkaznic dovoljenj za prebivanje);
- evidenca potnih listov za begunca, izdanih na podlagi 111. člena tega zakona (v nadaljnjem besedilu: evidenca potnih listov za begunce);
- evidenca potnih listov za tujca za osebe s subsidiarno zaščito, izdanih na podlagi 113. člena tega zakona (v nadaljnjem besedilu: evidenca potnih listov za tujce).

(2) Evidenca izkaznic vsebuje naslednje podatke iz evidence prosilcev: osebno ime, datum in kraj rojstva, spol, državljanstvo, EMŠO, naslov začasnega prebivališča v Republiki Sloveniji in fotografijo prosilca ter številko in datum izdaje izkaznice.

(3) Evidenca izkaznic dovoljenj za prebivanje vsebuje naslednje podatke iz evidence oseb, ki jim je priznana mednarodna zaščita: osebno ime, datum in kraj rojstva, spol, državljanstvo, EMŠO, naslov stalnega in začasnega prebivališča in fotografijo imetnika dovoljenja, osebno ime, datum in kraj rojstva zakonitega zastopnika ali skrbnika imetnika dovoljenja, serijska številka, datum izdaje dovoljenja, podatki o veljavnosti, vrsti izdanega dovoljenja ter podatke o ukradenih in pogrešanih dovoljenjih, izdanih istemu imetniku.

(4) Evidenca potnih listov za begunce vsebuje naslednje podatke iz evidence oseb, ki jim je priznana mednarodna zaščita: osebno ime, datum in kraj rojstva, spol, državljanstvo, naslov stalnega in začasnega prebivališča, EMŠO, fotografijo ter prstni odtis imetnika potnega lista s podatki o roki in prstu prstnega odtisa, osebno ime, datum in kraj rojstva zakonitega zastopnika oziroma skrbnika imetnika potnega lista, ter številko in datum izdaje odločbe oziroma podatek o vrsti potnega lista, registrski in serijski številki potnega lista, datumu izdaje in veljavnosti potnega lista ter podatke o ukradenih in pogrešanih potnih listih, izdanih istemu imetniku.

(5) Evidenca potnih listov za tujce vsebuje naslednje podatke iz evidence oseb, ki jim je priznana mednarodna zaščita: osebno ime, datum in kraj rojstva, spol, državljanstvo, naslov začasnega prebivališča, EMŠO, fotografijo ter prstni odtis imetnika potnega lista s podatki o roki in prstu prstnega odtisa, osebno ime, datum in kraj rojstva zakonitega zastopnika ali skrbnika imetnika potnega lista, ter številko in datum izdaje odločbe oziroma podatek o vrsti potnega lista, registrski in serijski številki potnega lista, datumu izdaje in veljavnosti potnega lista ter podatke o ukradenih in pogrešanih potnih listih, izdanih istemu imetniku.

119. člen **(varstvo osebnih podatkov)**

(1) Pristojni organi vse osebne podatke prosilcev in oseb s priznano mednarodno zaščito še posebej varujejo pred organi njegove izvorne države.

(2) Osebne podatke prosilcev in oseb s priznano mednarodno zaščito, potrebne za izdelavo izkaznice prosilca iz 107. člena tega zakona, izkaznice dovoljenja za prebivanje iz 108. člena tega zakona, potnega lista za begunca iz 111. člena tega zakona in potnega lista za tujca za osebo s subsidiarno zaščito iz 113. člena tega zakona, sme uporabljati pooblaščenno podjetje ali organ zgolj za vnos v navedenim listinam pripadajoče obrazce in za izdelavo navedenih listin in jih v 30 dneh po uporabi uniči.

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

/

VI. PRILOGE

- korelacijska tabela in izjava o usklajenosti z pravnim redom EU;
- osnutki podzakonskih aktov, katerih izdajo določa predlog zakona;